

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU17

Socialförsäkringsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår ett tillkännagivande till regeringen med anledning av yrkanden som rör informationsutbyte mellan myndigheter (s. 69).

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om bl.a. trygghetssystemen för företagare och studerande, rehabiliteringskedjan, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning samt åtgärder mot felaktiga utbetalningar.

I ärendet finns 78 reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP).

Behandlade förslag

Cirka 270 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	13
Utskottets överväganden.....	14
Socialförsäkringen.....	14
Trygghetssystemen för företagare och studerande	23
Sjukförsäkringen	28
Rehabiliteringsverksamheten.....	39
Aktivitets- och sjukersättningen	49
Arbetskadeersättning.....	54
Socialförsäkringsadministrationen	57
Felaktiga utbetalningar	60
Reservationer	69
1. Socialförsäkringen, punkt 1 (SD)	69
2. Socialförsäkringen, punkt 1 (C).....	69
3. Socialförsäkringen, punkt 1 (V)	70
4. Socialförsäkringen, punkt 1 (KD).....	71
5. Utredning om villkor för tillgång till välfärden, punkt 2 (M, SD)	72
6. Kvalificering till välfärden i övrigt, punkt 3 (SD)	73
7. Kvalificering till välfärden i övrigt, punkt 3 (C).....	74
8. Anmälningsskyldighet, punkt 4 (SD)	74
9. Anmälningsskyldighet, punkt 4 (L)	75
10. Vård av närstående, punkt 5 (SD).....	76
11. Vård av närstående, punkt 5 (KD).....	76
12. Företagares karensdagar, punkt 6 (SD).....	77
13. Företagares karensdagar, punkt 6 (C).....	77
14. Företagares karensdagar, punkt 6 (L)	78
15. Studerandes deltidssjukskrivning, punkt 7 (C, V)	78
16. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (M).....	79
17. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (SD)	79
18. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (C).....	80
19. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (V)	81
20. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (KD)	82
21. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 9 (SD).....	82
22. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 9 (V).....	83
23. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 9 (KD)	84
24. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (SD)	84
25. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (C).....	85
26. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (V)	85
27. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (KD).....	86
28. Den bortre tidsgränsen, punkt 11 (M, C, KD)	87
29. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (M)	87
30. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (SD)	88
31. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (C).....	89

32. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (V).....	90
33. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (KD).....	91
34. Flexibel återgång i arbete, punkt 13 (SD, C, V, KD, L)	91
35. Återgång i arbete i övrigt, punkt 14 (SD)	92
36. Återgång i arbete i övrigt, punkt 14 (V)	92
37. Återgång i arbete i övrigt, punkt 14 (KD)	93
38. Jämställd sjukfrånvaro, punkt 15 (C, KD, L).....	94
39. Rehabilitering, punkt 16 (M)	94
40. Rehabilitering, punkt 16 (SD)	95
41. Rehabilitering, punkt 16 (C).....	96
42. Rehabilitering, punkt 16 (V).....	97
43. Rehabilitering, punkt 16 (KD).....	98
44. Försäkringskassans ansvar, punkt 17 (C)	98
45. Försäkringskassans ansvar, punkt 17 (V)	99
46. Försäkringskassans ansvar, punkt 17 (L).....	100
47. Samverkan, punkt 18 (SD)	100
48. Samverkan, punkt 18 (C).....	101
49. Samverkan, punkt 18 (V).....	102
50. Samverkan, punkt 18 (KD).....	103
51. Samverkan, punkt 18 (L)	104
52. Samordningsförbunden, punkt 19 (C)	104
53. Samordningsförbunden, punkt 19 (V)	105
54. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbete, punkt 20 (SD)	106
55. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbete, punkt 20 (V).....	106
56. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbete, punkt 20 (KD).....	107
57. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbete, punkt 20 (MP).....	108
58. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (SD)	108
59. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (C).....	109
60. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (V).....	110
61. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (KD).....	110
62. Arbetsskadeersättningen, punkt 22 (M).....	111
63. Arbetsskadeersättningen, punkt 22 (SD)	112
64. Arbetsskadeersättningen, punkt 22 (C).....	112
65. Arbetsskadeersättningen, punkt 22 (V)	113
66. Jämställdhet, punkt 23 (SD)	114
67. Jämställdhet, punkt 23 (C, V).....	114
68. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (M)	115
69. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (SD)	116
70. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (C)	116
71. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (KD)	117
72. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (L)	118
73. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (M).....	119
74. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (SD)	120
75. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (KD)	121
76. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (L).....	123
77. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (MP)	124
78. Informationsutbyte, punkt 27 (S).....	125
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	126
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	126

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Socialförsäkringen

1. Socialförsäkringen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:139 av Caroline Nordengrip (SD),

2021/22:969 av Denis Begic (S),

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 17,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 1,

2021/22:3673 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,

2021/22:3720 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3, 5 och 7.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (V)

Reservation 4 (KD)

2. Utredning om villkor för tillgång till välfärden

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2379 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 38,

2021/22:3704 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3840 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 44 och 45 samt

2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 5 och 33.

Reservation 5 (M, SD)

3. Kvalificering till välfärden i övrigt

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1,

2021/22:800 av David Lång (SD) yrkande 2,

2021/22:1436 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1452 av Boriana Åberg (M),

2021/22:2379 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3223 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 3,

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkande 3,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5,
2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 30,
2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 47 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25.

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

4. Anmälningsskyldighet

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 2 och 3,

2021/22:2383 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 9,

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 6 och

2021/22:3985 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 39.

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (L)

5. Vård av närstående

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:4170 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 27 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18.

Reservation 10 (SD)

Reservation 11 (KD)

Trygghetssystemen för företagare och studerande

6. Företagares karensdagar

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 20.

Reservation 12 (SD)

Reservation 13 (C)

Reservation 14 (L)

7. Studerandes deltidssjukskrivning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 3,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 29 och

2021/22:4090 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkandena 8 och 10.

Reservation 15 (C, V)

8. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1326 av Per-Arne Håkansson (S),

2021/22:1639 av Per Åsling (C),
 2021/22:2074 av Sofia Nilsson (C),
 2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 16,
 2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2,
 2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 7,
 2021/22:2620 av Sten Bergheden (M),
 2021/22:3526 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 15,
 2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 14,
 2021/22:3672 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
 2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 30,
 2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och
 2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 17 och 20.

Reservation 16 (M)

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (C)

Reservation 19 (V)

Reservation 20 (KD)

Sjukförsäkringen

9. Sjukpenninggrundande inkomst

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 28 och 29,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 14,

2021/22:3103 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M)
 yrkande 1 och

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 57.

Reservation 21 (SD)

Reservation 22 (V)

Reservation 23 (KD)

10. Förmånsnivåer i sjukpenningen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 11.2 i denna del,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 4 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12.

Reservation 24 (SD)

Reservation 25 (C)

Reservation 26 (V)

Reservation 27 (KD)

11. Den bortre tidsgränsen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2740 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 4,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 17,

2021/22:4017 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11.

Reservation 28 (M, C, KD)

12. Rehabiliteringskedjan

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 11–14, 16 och 17,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 11.2 i denna del och 27,

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 6 och 7,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16.

Reservation 29 (M)

Reservation 30 (SD)

Reservation 31 (C)

Reservation 32 (V)

Reservation 33 (KD)

13. Flexibel återgång i arbete

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 8,

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 11 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 13.

Reservation 34 (SD, C, V, KD, L)

14. Återgång i arbete i övrigt

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1548 av Magnus Manhammar (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 18 och 19,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 3 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 19.

Reservation 35 (SD)

Reservation 36 (V)

Reservation 37 (KD)

15. Jämställd sjukfrånvaro

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1659 av Sultan Kayhan (S),

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 24 och 25,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1 och 3,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 19 och 20.

Reservation 38 (C, KD, L)

*Rehabiliteringsverksamheten***16. Rehabilitering**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1564 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1926 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol
(båda M),

2021/22:2213 av Helena Storckenfeldt m.fl. (M),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 27,

2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 13, 20 och 21,

2021/22:2736 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol
(båda M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 9 och 13–15
samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 21.

Reservation 39 (M)

Reservation 40 (SD)

Reservation 41 (C)

Reservation 42 (V)

Reservation 43 (KD)

17. Försäkringskassans ansvar

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1239 av Patrik Engström och Maria Strömkvist (båda S),

2021/22:2009 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol
(båda M),

2021/22:2033 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 12 och 23,

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 32,

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 3 och 4,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 6 och 7 samt

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 19.

Reservation 44 (C)

Reservation 45 (V)

Reservation 46 (L)

18. Samverkan

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1047 av Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S),

2021/22:1420 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1755 av Isak From och Åsa Karlsson (båda S),

2021/22:1774 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7–10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 24,

2021/22:2738 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 12,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkandena 17 och 18 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 47 (SD)

Reservation 48 (C)

Reservation 49 (V)

Reservation 50 (KD)

Reservation 51 (L)

19. Samordningsförbunden

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:495 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3080 av Åsa Westlund (S) yrkandena 1–3,

2021/22:3868 av Eva Lindh m.fl. (S) och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26–28.

Reservation 52 (C)

Reservation 53 (V)

Aktivitets- och sjukersättningen

20. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbetande

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1337 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 6 och 11.2 i denna del,

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 33 och

2021/22:4215 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6.

Reservation 54 (SD)

Reservation 55 (V)

Reservation 56 (KD)

Reservation 57 (MP)

21. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:808 av Åsa Karlsson (S),

2021/22:1255 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1262 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1538 av Johanna Haraldsson (S),

2021/22:1573 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 20, 22–24 och 26,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 10 och 26,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 21, 22 och 24

samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 24 och 27.

Reservation 58 (SD)

Reservation 59 (C)

Reservation 60 (V)

Reservation 61 (KD)

Arbetskadeersättningen

22. Arbetskadeersättningen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 2–4,

2021/22:1766 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S),

2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:3837 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 32–34.

Reservation 62 (M)

Reservation 63 (SD)

Reservation 64 (C)

Reservation 65 (V)

23. Jämställdhet

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1,

2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 26 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 31.

Reservation 66 (SD)

Reservation 67 (C, V)

Socialförsäkringsadministrationen

24. Socialförsäkringsadministrationen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1274 av Eva-Lena Jansson (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2735 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2021/22:2737 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2021/22:2741 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2021/22:2798 av Lars Püss m.fl. (M),
2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,
2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5,
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8,
2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5,
2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 20 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10.

Reservation 68 (M)

Reservation 69 (SD)

Reservation 70 (C)

Reservation 71 (KD)

Reservation 72 (L)

Felaktiga utbetalningar

25. Ett gemensamt utbetalningssystem

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3,
2021/22:3974 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 30,
2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 37 och
2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 2.

26. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:396 av Josef Fransson (SD),
2021/22:1135 av John Weinerhall (M) yrkande 2,
2021/22:1437 av Borian Åberg (M),
2021/22:1486 av Borian Åberg (M),
2021/22:1487 av Borian Åberg (M) yrkandena 1–3,
2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 30,
2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5,
2021/22:2698 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),
2021/22:2734 av Lotta Olsson (M),
2021/22:2742 av Anders Hansson (M),
2021/22:2928 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),
2021/22:3301 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,
2021/22:3342 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,
2021/22:3635 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3835 av Louise Meijer (M),
 2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3,
 2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 58,
 2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del,
 2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del,
 2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 38,
 2021/22:4074 av Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP) yrkande 4,
 2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5–7, 9–12, 21–23, 25 och 28 samt
 2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 46.

Reservation 73 (M)

Reservation 74 (SD)

Reservation 75 (KD)

Reservation 76 (L)

Reservation 77 (MP)

27. Informationsutbyte

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om informationsutbyte och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 4,
 2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,
 2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del,
 2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del och
 2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8 och
 avslår motionerna
 2021/22:1005 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2,
 2021/22:3823 av Louise Meijer (M) och
 2021/22:3833 av Louise Meijer (M).

Reservation 78 (S)

Stockholm den 21 april 2022

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Rasmus Ling (MP), Arin Karapet (M), Elsemarie Bjellqvist (S), Jennie Åfeldt (SD) och Tony Haddou (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden om socialförsäkringsfrågor från allmänna motionstiden 2021/22.

En förteckning över behandlade förslag finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Socialförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. villkor för tillgång till bidrag och förmåner, vård av närstående, en modernare socialförsäkring, gränspendlare, operativa ingrepp och merkostnadsersättning.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (C), 3 (V), 4 (KD), 6 (SD), 7 (C), 8 (SD), 9 (L), 10 (SD) och 11 (KD).

Gällande ordning

I 4 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) finns allmänna bestämmelser om socialförsäkringsskyddet.

Socialförsäkringen är enligt 4 kap. 2 § SFB indelad i tre försäkringsgrenar: förmåner som grundas på bosättning i Sverige (bosättningsbaserade förmåner), förmåner som grundas på arbete i Sverige (arbetsbaserade förmåner) och förmåner som grundas på andra omständigheter än bosättning eller arbete i Sverige (övriga förmåner).

Försäkrad är den som enligt 4 kap. 3 § SFB uppfyller de krav i fråga om bosättning, arbete eller andra omständigheter som anges i 2 § samt gällande krav på försäkringstider. Dessutom ska den försäkrade uppfylla de andra villkor som gäller för respektive förmån enligt 5–7 kap. för att omfattas av socialförsäkringsskyddet.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, avgör vilket lands socialförsäkring som en EU-medborgare omfattas av när minst två länder är inblandade. Som allmän regel gäller att en person bara kan omfattas av ett lands lagstiftning i taget.

Enligt 47 kap. 3 § SFB har en försäkrad som vårdar en närstående som är svårt sjuk rätt till närståendepenning för tid då han eller hon avstår från förvärvsarbete i samband med vården, om den sjuke är försäkrad enligt socialförsäkringsbalken.

Motionerna

Socialförsäkringen

I kommittémotion 2021/22:2384 yrkandena 1 och 3 anför Julia Kronlid m.fl. (SD) att övergångsbestämmelserna mellan handikappersättning och merkostnadsersättning bör förlängas för att undvika glapp i utbetalningen samt att

den övre åldersgränsen för ersättning till vuxna med funktionshinder bör bli mer flexibel och justeras uppåt eftersom fler väljer att stanna kvar längre i arbetslivet.

Caroline Nordengrip (SD) anger i motion 2021/22:139 att det är orimligt att kostnaderna för frånvaro från arbete på grund av rena skönhetsoperationer och icke medicinskt betingade ingrepp ska läggas på arbetsgivare och samhälle. Frågan om ersättning i samband med icke medicinska ingrepp bör utredas, och regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på reviderad lagstiftning inom området.

Martina Johansson m.fl. (C) framför i kommittémotion 2021/22:3911 yrkande 10 att sjukskrivningstiden bör förkortas. I dag är det vanligt att den första sjukskrivningstiden är 30 dagar. Det bör därför införas en rekommendation om en kortare första sjukskrivningstid – förslagsvis en vecka – och fler deltidssjukskrivningar.

I motion 2021/22:3673 framför Niels Paarup-Petersen (C) i yrkandena 5 och 6 att åtgärder bör vidtas för att öka flexibiliteten i socialförsäkringen för gränspendlare, och att regeringen i samarbete med regeringarna i de nordiska grannländerna bör utöka möjligheterna till undantag i socialförsäkringsreglerna för gränspendlare när det gäller tillhörigheten till svensk socialförsäkring. Ola Johansson (C) anger i motion 2021/22:3521 yrkande 1 att ett särskilt högriskskydd bör utredas. Det bör finnas en särskild trygghet om den försäkrade åter blir sjuk.

I kommittémotion 2021/22:2595 yrkande 1 begär Ida Gabrielsson m.fl. (V) att en kriskommission tillsätts för att se över Försäkringskassans arbete och styrning av sjukförsäkringen, ge upprättelse åt dem som drabbats av den myndighetsutövning som bröstit och lämna förslag om förbättringar inom sjukförsäkringen. I yrkande 2 begärs att syftet med sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen ska vara att individen ska återfå arbetsförmågan och därmed kunna återgå i, eller kunna söka, arbete samt att den ekonomiska tryggheten under processen säkerställs. Förslagen i betänkandet Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24) bör således införas, och kompletteras med formuleringen om ekonomisk trygghet. I yrkande 17 anges att den försäkrades rätt till rättshjälp bör stärkas. Fler försäkrade behöver få möjlighet att driva sina socialförsäkringsärenden rättsligt.

I kommittémotion 2021/22:4213 anger Hans Eklind m.fl. (KD) i yrkande 2 att socialförsäkringarna bör utformas så att de ger ekonomisk trygghet under livets olika skeden. Försäkringarna ska vara obligatoriska och solidariskt finansierade via det offentliga, men utrymme bör även ges för kompletterande lösningar och personligt ansvarstagande. I yrkande 3 anges att det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar bör ses i ett bredare perspektiv. Det räcker inte att fokusera på arbetsplatsen och de problem som kan uppstå där. I yrkande 5 anges att reglerna försvårar för både företagande och familjeliv. Det finns behov av ökad kunskap om det moderna arbetslivets villkor och hur det påverkar familjeliv, personlig hälsa och barns

välbefinnande. I yrkande 7 anges att målet för socialförsäkringen bör vara att den enskilde stimuleras till att delta i åtgärder som leder till en så god hälsa som möjligt och till snabb återgång till arbetslivet efter eventuell sjukdom eller skada. Försäkrade bör få god tillgång till rehabilitering och annat nödvändigt stöd.

I motion 2021/22:969 framför Denis Begic (S) att karensavdraget bör tas bort. Den som är sjuk måste få möjlighet att stanna hemma utan att förlora ekonomiskt.

I motion 2021/22:3720 framhåller Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) att det finns behov av ett modernare regelverk för socialförsäkringen som innefattar bl.a. justerade tak och historisk sjukpenninggrundande inkomst.

Kvalificering till välfärden

I partimotion 2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om kvalificering in i välfärden. En successiv kvalificering till välfärden, utöver etableringsersättningen, stärker drivkrafterna till arbete och integration samt minskar den ekonomiska belastningen på systemen. Kvalificeringen ska ske i takt med att en person jobbar, betalar skatt och blir svensk medborgare. Däremot ska det inte gå att kvalificera sig till sociala förmåner och bidrag enbart genom bosättning. Det bör därför tillsättas en större utredning om välfärdssystemen för att göra det möjligt med ytterligare kvalificering till bidrag och andra sociala förmåner. Den som kommer till Sverige bör få full tillgång till svenska bidrag och ersättningar enbart genom eget arbete eller genom permanent och laglig bosättning i Sverige, och det bör införas ett bidragstak. I annat fall bör ersättningarna begränsas till en grundläggande generell trygghet (yrkande 33). I kommittémotion 2021/22:3840 anger Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) i yrkande 44 att reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen bör stramas upp. I yrkande 45 anges att regeringen bör möjliggöra ytterligare kvalificering till bidrag och andra sociala förmåner. Successiv kvalificering till välfärden stärker drivkrafterna till arbete och integration samt minskar den ekonomiska belastningen på systemen. Motsvarande yrkande finns i motion 2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7.

I motion 2021/22:3827 anger Louise Meijer (M) i yrkande 1 att bidrag och offentliga utbetalningar enbart ska göras till personer som är eller har varit självförsörjande i Sverige, med undantag för personer som inte kan uppnå full självförsörjning exempelvis på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning. I yrkande 5 anges att bidrag och offentliga utbetalningar bör förenas med krav på deltagande i språkundervisning, kompetenshöjande åtgärder och genomförande av samhällsnyttiga insatser. I motionerna 2021/22:1436 och 2021/22:1452 anger Borian Åberg (M) att skönstaxerade inkomster inte bör ge rätt till förmåner från välfärdssystemen. I dag kan den som undanhåller inkomst från beskattning under vissa förutsättningar ges rätt till pensions- och

andra välfärdsförmåner, vilket är orimligt. Motionären anser att reglerna för kvalificering till välfärdsystemen bör utredas.

I partimotion 2021/22:2550 begär Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 7 att välfärden generellt begränsas till svenska medborgare. I kommittémotion 2021/22:2379 av Linda Lindberg m.fl. (SD) anges att en utredning bör ges i uppdrag att lämna förslag som begränsar omfattningen av bosättningsbaserade förmåner i socialförsäkringen till att endast gälla svenska medborgare och medborgare i EU/EES-land (yrkande 1). Alla bosättningsbaserade förmåner behöver dock inte omfattas av begränsningarna, antingen för att det leder till högre kostnader inom andra områden eller för att det av andra skäl inte kan försvaras – exempelvis omvårdnadsbidraget som ges till föräldrar till barn med funktionsnedsättning och som baseras på den omvårdnad och tillsyn som barnet behöver. Vidare bör socialförsäkringens kostnadsutveckling baserat på medborgarskap kartläggas och analyseras (yrkande 2). Detsamma anförs i kommittémotion 2021/22:3704 yrkande 7 av Ludvig Aspling m.fl. (SD). I kommittémotion 2021/22:2552 anger Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) i yrkande 38 att reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen bör stramas upp. Att EU-medborgare med uppehållsrätt i Sverige kan få svenska bidrag för barn bosatta i hemlandet är oförenligt med själva grunden för EU-samarbetet.

Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) framför i motion 2021/22:241 i yrkande 1 att det bör införas regler med krav på uppehållsrätt för utbetalning av förmåner från Försäkringskassan. Att personer från andra EU-länder som saknar uppehållsrätt här kan få bidrag på bekostnad av övriga skattebetalare är inte rimligt. I motion 2021/22:800 anger David Lång (SD) i yrkande 2 att rätten till välfärdsystemen bör reduceras för dem som inte är svenska medborgare.

Martina Johansson m.fl. (C) begär i kommittémotion 2021/22:3911 yrkande 5 att möjligheten att kvalificera sig in i delar av socialförsäkringssystemet bör ses över. Kopplingen mellan arbete och rätt till olika förmåner behöver stärkas. Detsamma begärs i kommittémotionerna 2021/22:3223 yrkande 3 av Alireza Akhondi m.fl. (C) och 2021/22:3516 yrkande 3 av Jonny Cato m.fl. (C).

Andreas Carlson m.fl. (KD) anger i kommittémotion 2021/22:4184 i yrkande 30 att en utredning bör tillsättas för att se över möjligheterna att få en uppfattning om nyanländas ekonomiska förhållanden. Nyanlända med stora tillgångar i sina ursprungsländer bör inte få tillgång till bidrag och andra ersättningar i Sverige. I kommittémotion 2021/22:4210 anger Sofia Damm m.fl. (KD) i yrkande 47 att de bosättningsbaserade förmånerna bör ses över och begränsas. Barnbidraget kan t.ex. under vissa omständigheter utbetalas även när föräldrar för iväg ett barn utomlands eller när barnet och en förälder befinner sig i hemlandet och den andra föräldern arbetar i Sverige. I kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 25 begär Hans Eklind m.fl. (KD) att reglerna för kvalificering till garantiersättning inom aktivitets- och sjukersättningen bör ändras. Undantagsregeln om att personer som beviljats

uppehållstillstånd kan få tillgodoräkna sig bosättnings tid i sitt tidigare hemland bör tas bort.

Anmälningsskyldighet

Linda Lindberg m.fl. (SD) anger i kommittémotion 2021/22:2383 yrkande 9 att det bör tillsättas en utredning för att stärka myndigheternas arbete mot felaktiga betalningar av pensioner till svenskar som är bosatta utomlands. Även i kommittémotion 2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) begärs i yrkande 6 konkreta förslag på skärpta rutiner för att stoppa felaktiga utbetalningar till andra länder. I motion 2021/22:241 framför Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) att det bör införas lagregler för att möjliggöra återkrav när bidrag betalas ut felaktigt och en generell lagstiftning för att undvika fusk. Försäkringskassan har sämre kontroll över utbetalningar till vissa EU-medborgare och kan inte dra in bidrag även om handlingar varit falska (yrkandena 2 och 3).

I kommittémotion 2021/22:3985 anser Juno Blom m.fl. (L) i yrkande 39 att alla offentliga bidrag till vårdnadshavarna bör dras in när barn förs ut ur landet.

Vård av närstående

I kommittémotion 2021/22:2384 anger Julia Kronlid m.fl. i yrkande 4 att ersättningen för vård av närstående bör utökas. Det bör utredas om det kan införas ett system som liknar det som gäller för vård av barn, men med den skillnaden att när det rör vuxna ska det handla om sjukdomstillstånd där personen i fråga är beroende av omsorg från andra närstående personer.

Ebba Bush m.fl. (KD) begär i partimotion 2021/22:4170 yrkande 27 att frågan om ett system med vård av föräldrar (vaf-dagar) bör utredas. Vaf-dagar skulle gälla då en äldre anhörig, närstående eller vän som är i behov av hjälp får sällskap till läkare, tandläkare eller liknande. Ett motsvarande yrkande finns i kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 18 av Hans Eklind m.fl. (KD).

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringen

Utskottet anser liksom några av motionärerna att det finns ett behov av att modernisera eller åtminstone göra vissa förändringar av socialförsäkringen för att bl.a. öka den ekonomiska tryggheten. Utskottet konstaterar dock att en del större reformer redan genomförts för att öka tryggheten i sjukförsäkringen. Under 2021 infördes ökad flexibilitet i sjukförsäkringen vid dag 180. Från och med den 1 januari 2022 höjdes taket i sjukpenningen från 8 till 10 prisbasbelopp samt bostadstillägg och garantiersättning i aktivitets- och sjukersättning. Dessutom infördes en ökad flexibilitet i sjukförsäkringen vid dag 365, en mer flexibel förläggning av arbetstiden vid deltidssjukskrivning, ökad trygghet för den som kallas in att arbeta vid behov, förlängd sjukpenning vid bl.a. en pågående rehabilitering samt en förändrad arbetsförmågeprövning

vid 62 års ålder. Därtill har regeringen nyligen till riksdagen överlämnat proposition 2021/22:220 Sjukersättning till äldre i förvärvsarbetande ålder. Förslaget i propositionen innebär att arbetsförmågan hos försäkrade som har som mest fem år kvar tills de uppnår den ålder då de inte längre kan få sjukersättning, och som har erfarenhet av sådana arbeten som normalt förekommer på arbetsmarknaden, ska bedömas i förhållande till dessa arbeten. Finns det något annat lämpligt arbete för den försäkrade ska arbetsförmågan bedömas mot det. Vidare har regeringen tillsatt en utredning om karensavdrag och sjuklön (dir. 2022:23). I uppdraget ingår att bl.a. analysera fördelningseffekterna liksom hälsoekonomiska och övriga konsekvenser av karensavdraget samt ta ställning till behovet av att ändra reglerna för karens. Uppdraget ska redovisas senast den 29 september 2023.

Av regleringsbrevet till Försäkringskassan för 2022 framgår att målet för sjukförsäkringen numera är att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom och ge ett effektivt stöd för att individen ska återfå arbetsförmågan och återgå i arbete. Därmed tydliggörs att Försäkringskassan behöver verka för att människor så snart som möjligt får den vård, behandling och rehabilitering som de behöver för att kunna återgå i arbete.

Försäkringskassan har under flera år fått uppdrag som ska leda till att myndigheten utvecklar sitt arbete med sjukförsäkringen. Bland annat har Försäkringskassan i uppdrag att förbättra kvaliteten i ärenden om rätt till sjukpenning. Uppdraget är en följd av den kritik som bl.a. Utredningen om en trygg sjukförsäkring med människan i centrum (SOU 2020:6) har i fråga om bristande utredningar och beslutsunderlag. Försäkringskassan ska bl.a. redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att säkerställa att utredningar i ärenden där sjukpenning från dag 180 i sjukperioden nekas genomförs på sådant sätt att det tydligt kan motiveras varför ansökan avslås.

Mot bakgrund av att ett flertal förändringar i bl.a. sjukförsäkringen redan har genomförts eller kommer att genomföras saknas det enligt utskottet skäl att nu rikta tillkännagivanden till regeringen om att modernisera socialförsäkringen, tillsätta en kriskommission för att se över Försäkringskassans arbete och styrning av sjukförsäkringen, förkorta antalet sjukskrivningsdagar eller se över det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar. Motionerna 2021/22:3911 (C) yrkande 10, 2021/22:2595 (V) yrkandena 1 och 2, 2021/22: 4213 (KD) yrkandena 2 och 3, 2021/22:969 (S) och 2021/22:3720 (S) avstyrks därför.

Även motionerna 2021/22:4213 (KD) yrkandena 5 och 7 om företagande och familjeliv och målet för socialförsäkringen avstyrks med vad utskottet nyss anfört.

När det gäller frågan om ett särskilt högriskskydd kan utskottet konstatera att en anställd som har en medicinskt väldokumenterad sjukdom som troligen innebär frånvaro från arbetet under minst 10 gånger per år kan ansöka om särskilt högriskskydd. Det innebär att en anställd alltid får sjuklön redan från första dagen i en sjukperiod samtidigt som arbetsgivaren får ersättning från Försäkringskassan för sina sjuklönekostnader. En anställd kan även få särskilt

högriskskydd om han eller hon måste vara borta från arbetet mer än 28 kalenderdagar i följd vid en eller flera sjukperioder under ett år (27 kap. 40 och 41 §§ SFB).

Som redan nämnts har regeringen tillsatt en utredning om karensavdrag och sjuklön (dir. 2022:23). I uppdraget ingår att bl.a. att ta ställning till behovet av att ändra bestämmelserna om allmänt och särskilt högriskskydd. Uppdraget ska redovisas senast den 29 september 2023. Utskottet anser att resultatet av utredningen bör avvaktas. Motion 2021/22:3521 (C) yrkande 1 avstyrks därför.

Processen i allmän förvaltningsdomstol är utformad för att vara enkel och flexibel. Med hänsyn till detta och med beaktande av domstolarnas utredningsansvar är grundtanken att enskilda ska kunna tillvarata sin rätt utan juridiska förkunskaper. Parterna förväntas således kunna föra sin talan i allmän förvaltningsdomstol utan ombud. Från utgångspunkten att enskilda utan ombud ska kunna tillvarata sin rätt, har avsteg emellertid gjorts i vissa situationer. I vissa fall har enskilda möjlighet att beviljas rättshjälp enligt rättshjälplagen (1996:1619). För att rättshjälp ska beviljas i mål i allmän förvaltningsdomstol förutsätts att den rättssökande behöver juridiskt biträde utöver rådgivning som inte kan tillgodoses på annat sätt (7 §). I de fall rättshjälp har beviljats har detta inte sällan motiverats med att den utredningsplikt som gäller för förvaltningsdomstolar inte kan antas leda till en tillräckligt allsidig belysning av saken och att angelägenheten varit så invecklad att den rättssökande varit i behov av bistånd för att föra sin talan (jfr RÅ 1986 ref. 34 och RÅ 1985 2:20). Såvitt gäller socialförsäkringsmål har Rättshjälpsnämnden t.ex. beviljat rättshjälp i en angelägenhet som avsåg sjukersättning och livränta med hänvisning till frågans betydelse för den rättssökandes framtida levnadsförhållanden och de komplicerade omständigheterna (RN 33–2009). Rättshjälp är en social skyddslagstiftning men mot bakgrund av vad som nyss anförts anser utskottet att det inte finns tillräckliga skäl att för riksdagen att göra ett tillkännagivande om att stärka rätten till rättshjälp. Motion 2021/22:2595 (V) yrkande 17 avstyrks därför.

När det gäller gränspendlares situation kan utskottet inte annat än instämma med motionären i att det är angeläget att möjligheten att arbeta och röra sig över gränserna i Norden fungerar på ett bra sätt. Att individer riskerar att hamna i kläm mellan regelverken i olika länder är otillfredsställande, och utskottet välkomnar den dialog som Sverige har med de nordiska grannländerna för att lösa olika gränshindersfrågor. Särskilt angeläget har detta varit under pandemin. Utskottet noterar att frågan om ökad flexibilitet för gränspendlare inom Norden har behandlats i betänkandet Svensk social trygghet i en globaliserad värld (SOU 2017:5). Utskottet har erfarit att förslagen fortfarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet avstyrker därför motion 201/22:3673 (C) yrkandena 5 och 6 om flexibiliteten för gränspendlare och det nordiska samarbetet.

När det gäller operativa ingrepp har rättspraxis efter hand utvecklats så att anledningen till ingreppet inte tillmäts någon betydelse när det gäller att

bedöma ett eventuellt sjukdomstillstånd efter ingreppet. Bedömningen ska i stället göras utifrån det sjukdomstillstånd som det operativa ingreppet har medfört. Bland annat beroende på de ytterligt svåra avgränsningsfrågor som kan uppkomma är utskottet för närvarande inte berett att genom lagstiftning förändra den praxis som gäller för ersättningen vid olika sjukdomstillstånd. Motion 2021/22:139 (SD) avstyrks därför.

Den 1 januari 2019 infördes merkostnadsersättning som en ny ersättning som ska ersätta handikappersättningen. Syftet med merkostnadsersättningen är bl.a. att underlätta för personer med funktionsnedsättning att delta i arbetslivet och i det övriga samhällslivet. För rätt till merkostnadsersättning krävs enligt 50 kap. 4 § SFB att den försäkrade har fått sin funktionsförmåga nedsatt innan han eller hon har fyllt 65 år. Ett beslut om handikappersättning ska enligt övergångsbestämmelserna fortsätta att gälla enligt vad som föreskrivs i beslutet, dock längst till dess att beslutet skulle ha upphört att gälla eller skulle ha omprövats om de äldre bestämmelserna fortfarande hade varit tillämpliga. Utskottet ser inte något skäl att föreslå riksdagen en förlängning av dessa övergångsbestämmelser. Motion 2021/22:2384 (SD) yrkande 1 avstyrks därför. I samma motion yrkande 3 begärs att den övre åldersgränsen för ersättning till vuxna funktionshindrade ska höjas eftersom fler stannar kvar i längre i arbetslivet. Utskottet kan konstatera att regeringen nyligen har föreslagit ett flertal höjningar av åldersgränserna i pensionssystemet och i kringliggande system. Bland annat föreslår regeringen en höjning av åldersgränsen i merkostnadsersättningen från 65 år till 66 år från 2023 (prop. 2021/22:181). Med hänsyn härtill får motionsyrkandet anses tillgodosett och avstyrks därför.

Kvalificering till välfärden

Socialförsäkringen är en central del av den svenska välfärdsmodellen och har under lång tid bidragit till att skapa trygghet och motverka ekonomisk utsatthet. För dem som uppfyller villkoren innebär det ett rimligt grundskydd.

Statsrådet Ardan Shekarabi (S) har som svar på en skriftlig fråga den 17 november 2020 (S2020/08146) om kvalificering till välfärden för nyanlända angett bl.a. att den svenska socialförsäkringen omfattar alla som är försäkrade i Sverige genom bosättning eller arbete och att det för vissa förmåner krävs viss längre kvalificeringstid. Att bli försäkrad för bosättning kräver att personen kan antas vistas i Sverige under en längre period än ett år. När det gäller arbetsbaserade förmåner krävs en sjukpenninggrundande inkomst. För att den ska kunna fastställas ska inkomsten komma från ett arbete i Sverige som kan antas vara under minst sex månader i följd. Inkomsten ska vidare antas uppgå till minst 24 procent av prisbasbeloppet. Inom vissa förmåner finns det ytterligare villkor som måste vara uppfyllda. För att få rätt till inkomstbaserad föräldrapenning ska personen t.ex., utöver att ha en sjukpenninggrundande inkomst, ha arbetat i Sverige i minst 240 dagar före barnets födelse.

Som statsrådet framhåller ställs det redan upp olika kriterier för kvalificering till den svenska välfärden. Utskottet har ingen annan uppfattning i frågan och kan därför inte se att det behöver vidtas någon åtgärd med anledning av yrkanden om ytterligare krav på kvalificering till bidrag och förmåner inom välfärden. Motionerna 2021/22:4033 (M) yrkandena 5 och 33, 2021/22:3840 (M) yrkandena 44 och 45, 2021/22:3827 (M) yrkandena 1 och 5, 2021/22:1436 (M), 2021/22:1452 (M), 2021/22:3325 (M) yrkande 7, 2021/22:2550 (SD) yrkande 7, 2021/22:2379 (SD) yrkandena 1 och 2, 2021/22:3704 (SD) yrkande 7, 2021/22:2552 (SD) yrkande 38, 2021/22:241 (SD) yrkande 1, 2021/22:800 (SD) yrkande 2, 2021/22:3911 (C) yrkande 5, 2021/22:3223 (C) yrkande 3, 2021/22:3516 (C) yrkande 3, 2021/22:4184 (KD) yrkande 30 och 2021/22:4210 (KD) yrkande 47 avstyrks därför.

Vad särskilt gäller frågan om tillgodoräknande av försäkringstid i det tidigare hemlandet noterar utskottet att regeringen nyligen till riksdagen har överlämnat proposition 2021/22:237 om borttagande av regler för tillgodoräknande av försäkringstid. Till grund för förslaget ligger ett betänkande av Garantipensionsutredningen (SOU 2020:32). I den mån motion 2021/22:4213 (KD) yrkande 25 inte kan anses tilldosett avstyrks motionsyrkandet.

Anmälningsskyldighet

För bosättningsbaserade förmåner gäller enligt socialförsäkringsbalken att de kan betalas ut vid en utlandsvistelse som kan antas vara längst sex månader. För vissa förmåner gäller andra regler. För arbetsbaserade förmåner gäller att vissa kan betalas ut när den försäkrade vistas utomlands så länge rätten till förmånen består. Det gäller t.ex. inkomstgrundad ålderspension. Den försäkrade är skyldig att anmäla när han eller hon lämnar Sverige.

Det är självklart inte acceptabelt att personer som uppstår svenska förmåner underlåter att anmäla en utlandsvistelse. Försäkringskassan är dock skyldig att genom information till de försäkrade framhålla vikten av att det råder anmälningsskyldighet vid utlandsvitelser.

Med hänsyn härtill och med beaktande av kravet på exportabilitet i förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen avstyrker utskottet motionerna 2021/22:2383 yrkande 9, 2021/22:2385 (SD) yrkande 6, 2021/22:241 (SD) yrkandena 2 och 3 samt 2021/22:3985 (L) yrkande 39.

Vård av närstående

En försäkrad som vårdar en närstående som är svårt sjuk har rätt till närståendepenning för tid när han eller hon avstår från förvärvsarbete i samband med vården, om den sjuke är försäkrad enligt socialförsäkringsbalken. Mot den bakgrunden är utskottet inte berett att tillstyrka motionsyrkanden om att utöka möjligheterna till ersättning för vård av föräldrar eller andra närstående eller att utreda en modell för vård av föräldrar. Motionerna 2021/22:2384

(SD) yrkande 4, 2021/22:4170 (KD) yrkande 27 och 2021/22:4213 (KD) yrkande 18 avstyrks därmed.

Trygghetssystemen för företagare och studerande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. företagare och karenstid, SGI-skydd för företagare och studerande samt studerande och deltidssjukskrivning.

Jämför reservation 12 (SD), 13 (C), 14 (L), 15 (C, V), 16 (M), 17 (SD), 18 (C), 19 (V) och 20 (KD).

Gällande ordning

Trygghetssystemen för företagare

Den grundläggande karenstiden i sjukförsäkringen för egenföretagare är 7 dagar, men med möjlighet att välja en karenstid på 1, 14, 30, 60 eller 90 dagar (27 kap. 29 § SFB). Vidare gäller en uppsägningstid vid begäran om kortare karenstid som motsvarar det antal dagar med vilket karenstiden förkortas. Ju längre karenstid, desto lägre blir avgiften. En näringsidkare som har fyllt 55 år kan inte byta till en kortare karenstid (27 kap. 31 § SFB). Rätt till sjuklön enligt sjuklönelagen (1991:1047) gäller inte för en egenföretagare, utan företagaren får, med undantag för karenstiden, sjukpenning från Försäkringskassan även under de första 14 dagarna.

För en försäkrad som bedriver näringsverksamhet i form av aktiebolag beräknas den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI:n) på den lön som tas ut från bolaget. Det innebär att om den försäkrade blir sjuk är bolaget skyldigt att betala sjuklön. För den som bedriver näringsverksamhet som fysisk person eller i form av t.ex. handelsbolag, s.k. egenföretagare, beräknas SGI:n med utgångspunkt i den taxerade nettoinkomsten. En försäkrad som har inkomst av annat förvärsarbete och bedriver näringsverksamhet, i form av en enskild näringsverksamhet, ett handelsbolag eller ett kommanditbolag, kan under ett uppbyggnadsskede få en SGI som minst motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, s.k. jämförelseinkomst. Det gäller oavsett om det är fråga om ett nystartat företag eller om den försäkrade har övertagit en redan etablerad verksamhet (25 kap. 9 § SFB). Sedan augusti 2018 beräknas SGI för företagare som startar ett aktiebolag på inkomsten av anställningen i aktiebolaget enligt principerna som gäller för övriga företagare under företagets uppbyggnadsskede (25 kap. 7 a § SFB). Tiden för uppbyggnadsskedet är 36 månader.

Sedan juli 2018 lämnas enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) uppgifter om utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag på individnivå och

månadsvis till Skatteverket (bl.a. 16 kap. och 19 kap.). Uppgifterna lämnas i en arbetsgivardeklaration i stället för årligen i en kontrolluppgift.

Ett företag kan få avdrag för avsättning till periodiseringsfond. Ett avdrag ska återföras till beskattning senast det sjätte taxeringsåret efter det taxeringsår som avdraget hänför sig till. Fonderna underlättar företagets finansiering med eget kapital och ger en möjlighet till förlustutjämning.

Trygghetssystemen för studerande

En omständighet som ger rätt till SGI-skydd är att den försäkrade studerar med studiestöd. Med studiestöd avses studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd. För att skydda sin SGI måste den försäkrade ha uppfyllt villkoren för SGI-skydd under hela perioden sedan den försäkrade utförde det arbete som SGI:n grundades på. Under studierna är SGI:n vilande, och den försäkrade kan inte få någon sjukpenning på den vilande SGI:n förrän studierna har avslutats. En studerande kan dock vid sjukdom under studietiden få sjukpenning baserad på sådant arbete som sker vid sidan av studierna, s.k. studietids-SGI. Vidare finns det sedan den 1 juli 2018 ett SGI-skydd för försäkrade för eftergymnasiala studier oavsett om de får studiemedel eller inte, dock under förutsättning att utbildningen är på minst halvtid och berättigar till studiestöd (26 kap. 11 och 19 §§ SFB).

Särskilda regler gäller i vissa fall, bl.a. för den som bedriver studier inom sitt eget yrkesområde. I sådana fall är den studerandes SGI skyddad även om han eller hon inte har fått studiestöd.

För den som inte har haft någon förvärvsinkomst innan studierna påbörjades finns ett särskilt försäkringsskydd i studiemedelssystemet som innebär att en studerande har rätt att behålla sina studiemedel vid sjukdom, trots att han eller hon inte studerar. Det krävs i dessa fall bl.a. att den studerande är helt oförmögen att studera på grund av sjukdom eller till hälften oförmögen att bedriva sina heltidsstudier och det rör sig om ett sådant medicinskt väldokumenterat sjukdomstillstånd som motsvarar villkoren för särskilt högriskskydd. En eventuell lånedel kan skrivas av för tiden efter 30 dagars sjukdom, 3 kap. 26–32 §§ och 4 kap. 11 § studiestödsförordningen (2000:655).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4019 begär Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) i yrkande 3 en översyn av SGI:n för studerande. Det bör vara möjligt att skydda SGI:n under graviditet även om den studerande inte tar ut studiemedel. Vidare bör det SGI-skydd som gäller i slutet av graviditeten vid arbete också gälla vid studiepraktik. I motion 2021/22:2620 anger Sten Bergheden (M) att sjuklöneansvaret bör ses över för den som bara har en anställd. Om sjuklöneansvaret tas bort för den först anställda i företaget kan fler företagare våga ta steget fullt ut och anställa en person.

I kommittémotion 2021/22:2427 yrkande 13 begär Tobias Andersson m.fl. (SD) att det sociala trygghetssystemet för egenföretagare utreds. Egenföretagare bör ta del av trygghetssystemet på samma villkor som alla andra. I yrkande 14 föreslår motionärerna att åldersgränsen för egenföretagare slopas och att det blir möjligt att efter 55 års ålder fritt ändra karenstiden i sjukförsäkringen. I yrkande 16 begärs att sjuklöneansvaret för mikro- och småföretag reformeras. Det bör införas ett avdrag i sjuklönekostnaderna som motsvarar de faktiska kostnaderna för ett småföretag med upp till nio anställda. För företag med fler anställda bör enbart sjuklönekostnader betalas som överstiger schablonavdraget.

I kommittémotion 2021/22:3911 anger Martina Johansson m.fl. (C) i yrkande 18 att Parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om e-inkomst bör genomföras. Enligt utredningens förslag ska alla skattegrundande inkomster månadsvis rapporteras till Skatteverket. Denna inkomst ska sedan ligga till grund för SGI. I yrkande 19 anges att sjukförsäkringen bör ses över så att den bättre möter företagares förutsättningar. Särskilt för den som är enskild företagare kan det vara svårt, för att inte säga omöjligt, att förutse hur SGI:n kommer att bedömas. I yrkande 20 anges att åldersgränsen för när företagare kan ändra antalet karensdagar bör höjas. I yrkande 29 anges att studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenter rehabilitering behöver utredas. Försäkrade som uppbär sjukpenning på deltid bör ha möjlighet att studera på deltid. I yrkande 30 anges att möjligheterna att göra SGI:n överhoppningsbar under studietiden bör ses över. Försäkrade som väljer att utbilda sig på högskolenivå bör få ett SGI-skydd under studietiden. Sofia Nilsson (C) framför i motion 2021/22:2074 att studerande bör omfattas av socialförsäkringen för att på så sätt ge denna grupp en tryggare studietid. Catarina Deremar m.fl. (C) framför i kommittémotion 2021/22:3526 yrkande 15 att kulturarbetare bör ha tryggare villkor. Det kan finnas behov av särskilda informationsinsatser för denna grupp. I kommittémotion 2021/22:3650 begär Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 14 en översyn av regelverken för periodiseringsfonder så att dessa blir sjukpenninggrundande. Detsamma anges av Niels Paarup-Petersen (C) i motion 2021/22:3672 yrkande 1. I motion 2021/22:1639 anger Per Åsling (C) att förutsättningarna för en SGI-beräkning utifrån deklarerat resultat på vilket egenavgifter betalas bör utredas. Detsamma framförs av Niels Paarup-Petersen (C) i motion 2021/22:3672 yrkande 2.

I kommittémotion 2021/22:2613 anger Ida Gabrielsson (V) i yrkande 7 att det bör utredas hur SGI-skyddet kan anpassas bättre för studenter och företagare. Flera av problemen med föräldraförsäkringen för studenter och företagare hänger samman med utformningen av reglerna för sjukpenninggrundande inkomst. Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) begär i kommittémotion 2021/22:2607 yrkande 2 att det ska tillsättas en utredning för att stärka den grundläggande tryggheten för studerande, inklusive för de med funktionsnedsättning. I yrkande 3 begärs att förslagen i delbetänkande Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9) ska införas. Studerande som av olika

anledningar inte kan bedriva studier på heltid och som är sjukskrivna på deltid bör få möjlighet att kombinera detta.

Hans Eklind m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 17 att företagares förutsättningar i socialförsäkringssystemen ska förbättras. SGI-skyddet bör stärkas genom att t.ex. införa SGI baserad på historiska uppgifter. I yrkande 20 begärs att det slopade sjuklöneansvaret vid rekrytering av långtidssjukskrivna utreds.

Arman Teimouri m.fl. (L) framför i kommittémotion 2021/22:3380 yrkande 9 att sjukförsäkringssystemen bör vara likvärdiga för företagare och anställda.

Mats Berglund m.fl. (MP) anger i motion 2021/22:4090 yrkande 8 att förslagen i betänkandet SOU 2018:9 bör införas. Det behövs en mer flexibel deltidssjukskrivning för att studerande vid sjukdom ska kunna återgå till studier. I yrkande 10 anges att studenthälsans och lärosätenas rehabiliteringsansvar för studerande bör stärkas och förtydligas.

I motion 2021/22:1326 anger Per-Arne Håkansson (S) att tryggheten för frilansande kulturskapare bör ses över.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om ett förbättrat trygghetssystem för företagare föreslår i delbetänkandet 55 år och karenstid (SOU 2020:65) att åldersgränsen 55 år som borte gräns för möjligheten att kunna välja kortare karenstid i sjukförsäkringen ska slopas för en försäkrad med inkomst av annat förvärsarbete och som betalar egenavgifter. I slutbetänkandet Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart (SOU 2021:98) föreslås att inkomstunderlaget för SGI som huvudregel ska baseras på historiska inkomstuppgifter som ska baseras på fastställda deklara-tionsuppgifter. Vidare föreslås att grundkarensen i sjukförsäkringen bestäms till en dag med fortsatt möjlighet att välja karenstid på 7, 14, 30, 60 eller 90 dagar. När det gäller sjuklöneansvaret ansåg utredningen att det borde ses över i särskild ordning. En övergång till månadsvisa utbetalningar av ersättningen till arbetsgivare för höga sjuklönekostnader borde enligt utredningen ganska snabbt kunna utredas för att därefter ge Försäkringskassan förutsättningar att vid utgången av varje kalendermånad kunna besluta om ersättningens storlek för sjuklönekostnader för sjuklön. Förslagen, som omfattar även kulturarbetare, bereds i Regeringskansliet.

Vidare ska utredningen Översyn av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst för ökad trygghet och förutsebarhet (dir. 2021:90) bl.a. se över regelverket för SGI. Utredaren ska bl.a. ta till vara möjligheten att utnyttja månadsvisa uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen vid fastställandet av SGI i syfte att bl.a. möjliggöra en så hög automatiseringsgrad som möjligt och minska risken för felaktiga utbetalningar. Även SGI-skyddet ingår i utredarens uppdrag. Uppdraget, som omfattar även kulturarbetare, ska redovisas senast den 20 april 2023.

En utredning om karensavdrag och sjuklön (dir. 2022:23) har nyligen tillsatts. I uppdraget ingår bl.a. att särskilt beakta mindre arbetsgivares behov av kompensation för sjuklönekostnader samt arbetsgivares incitament att motverka och minska sjukfrånvaron.

Vad nu sagts innebär enligt utskottet att det saknas anledning att föregripa de pågående utredningarna eller regeringens beredning av lämnade förslag och avstyrker därför motionerna 2021/22:2427 (SD) yrkande 14, 2021/22:3911 (C) yrkandena 18–20, 2021/22:3380 (L) yrkande 9, 2021/22:2620 (M), 2021/22:2427 (SD) yrkandena 13 och 16, 2021/22:3526 (C) yrkande 15, 2021/22:3650 (C) yrkande 14, 2021/22:3672 (C) yrkandena 1 och 2, 2021/22:1639 (C), 2021/22:2613 (V) yrkande 7 i denna del, 2021/22:4213 (KD) yrkandena 17 och 20 och 2021/22:1326 (S).

När det gäller studerande har som framgår ovan en hel del redan gjorts för att underlätta för dem som är sjukskrivna på deltid. Det pågår också ett arbete med att ytterligare underlätta för denna grupp. I delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9) föreslås att det ska göras möjligt med deltidssjukskrivning inom studiemedelssystemet, att utbildningsansvarigs ansvar för studieinriktad rehabilitering förtydligas och att studiemedel under sjukdom får lämnas i högst 52 veckor under en tvåårsperiod, men kan lämnas under längre tid om det finns särskilda skäl. Mot den bakgrunden och eftersom det saknas skäl att föregripa regeringens beredning av nämnda förslag avstyrker utskottet motionerna 2021/22:3911 (C) yrkande 29, 2021/22:2607 (V) yrkande 3 och 2021/22:4090 (MP) yrkandena 8 och 10.

Även i övrigt pågår utredningar som tar sikte på de studerande. I betänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) föreslås att arbete, studier, uppdrag m.m. ska underlättas under tid med aktivitets- och sjukersättning samt att det ska vara möjligt att ha sjuk- och aktivitetsersättning partiellt vilande under tid för studier. Förslagen bereds i Regeringskansliet. Vidare ska, som redan nämnts, en översyn göras av regelverket för SGI, inklusive reglerna för SGI-skydd, för att göra det enklare och mer förutsebart. Uppdraget ska redovisas senast den 20 april 2023.

Även vad gäller övriga motionsförslag som rör studerande finns det enligt utskottet skäl att avvakta resultatet av det arbete som pågår. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2021/22:4019 (M) yrkande 3, 2021/22:3911 (C) yrkande 30, 2021/22:2074 (C), 2021/22:2607 (V) yrkande 2 och 2021/22:2613 (V) yrkande 7 i denna del.

Sjukförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. sjukpenninggrundande inkomst, förmånsnivåer i sjukpenningen, den bortre tidsgränsen och rehabiliteringskedjan.

Jämför reservation 21 (SD), 22 (V), 23 (KD), 24 (SD), 25 (C), 26 (V), 27 (KD), 28 (M, C, KD), 29 (M), 30 (SD), 31 (C), 32 (V), 33 (KD), 34 (SD, C, V, KD, L), 35 (SD), 36 (V), 37 (KD) och 38 (C, KD, L).

Gällande ordning

Sjukpenninggrundande inkomst

Den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete utgör den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI) (25 kap. 2 § SFB). För att få bl.a. sjukpenning krävs att den försäkrade har kvalificerat sig för en SGI, dvs. har en inkomst av förvärvsarbete. Om förvärvsarbetet avslutas finns det en efterskyddstid på tre månader (26 kap. 18 §), varefter SGI:n upphör. Det är möjligt att behålla SGI:n när den försäkrade avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete av något skäl som anges i 26 kap. 11–18 a §§ (SGI-skyddad tid). Omständigheter som ger rätt till skydd av SGI:n kan t.ex. vara att den försäkrade studerar, är föräldraledig eller har ett kortare avbrott i förvärvsarbetet.

Den försäkrades sjukpenning beräknas på ett underlag som för sjukpenning på normalnivå motsvarar 80 procent av den försäkrades SGI och som för sjukpenning på fortsättningsnivå motsvarar 75 procent av den försäkrades SGI (28 kap. 7 §).

Sjukpenning

För att en försäkrad ska ha rätt till sjukpenning krävs att hans eller hennes arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom.

Sjukpenning lämnas enligt följande förmånsnivåer (27 kap. 45 § SFB):

1. Hel sjukpenning lämnas för dag när den försäkrade saknar arbetsförmåga.
2. Tre fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst tre fjärdedelar men inte saknas helt.
3. Halv sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst hälften men inte med tre fjärdedelar.
4. En fjärdedels sjukpenning lämnas när den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel men inte med hälften.

Sjukpenning lämnas för dagar i en sjukperiod så länge den försäkrade uppfyller förutsättningarna för rätt till sjukpenning (27 kap. 20 §). Den som är

sjukskriven längre än ett år kan ansöka om sjukpenning på fortsättningsnivå (27 kap. 21 och 22 §§). Sjukpenningen sänks då till 75 procent av SGI:n. I det fall den försäkrade har en allvarlig sjukdom kan han eller hon dock ansöka om att få behålla samma nivå som tidigare (27 kap. 3 §).

Rehabiliteringsersättning utges som rehabiliteringspenning och som särskilt bidrag. Rehabiliteringspenning lämnas till en försäkrad som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering, och särskilt bidrag lämnas för kostnader som uppstår i samband med rehabiliteringen (31 kap. 2 §). Avsikten med rehabiliteringen är att förkorta sjukdomstiden eller helt eller delvis förebygga eller häva nedsättningen av arbetsförmågan (31 kap. 3§). Rehabiliteringspenningen lämnas på samma nivå som sjukpenningen (31 kap. 8 §).

Rehabiliteringskedjan

Den s.k. rehabiliteringskedjan styr när och i förhållande till vilket eller vilka arbeten som arbetsförmågan ska prövas i sjukskrivningsperioden. Bedömningen av rätt till sjukpenning görs utifrån fasta tidsgränser för försäkrade som har en anställning.

Under de första 90 dagarna av en sjukskrivning bedöms den försäkrades förmåga att klara sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder (27 kap. 46 § SFB). Från och med den 91:a dagen ska även beaktas om den försäkrade kan försörja sig efter en omplacering till annat arbete hos arbetsgivaren (27 kap. 47 § SFB). Från och med den 1 februari 2022 gäller enligt 27 kap. 48 § att fr.o.m. dag 181 ska beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden, eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne. Prövningen mot normalt förekommande arbete ska emellertid inte göras om

1. övervägande skäl talar för att den försäkrade före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 365 dagar kan återgå i arbete i samma omfattning som före sjukskrivningen, eller
2. det finns särskilda skäl som grundas på att den försäkrade kan förväntas återgå till arbete före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 550 dagar, eller
3. det kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete.

Från och med den 1 februari 2022 gäller också enligt 27 kap. 49 § SFB ändrade regler för arbetsförmågebedömningen efter dag 365 i sjukperioden. Prövningen ska då göras mot normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden, eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade, men ska inte göras om det finns särskilda skäl som grundas på att den försäkrade kan förväntas återgå till arbete före den tidpunkt då han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga i 550 dagar. Sådan prövning ska inte heller

göras om det kan anses oskäligt att bedöma den försäkrades arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete.

De nya bestämmelserna tillämpas även på sjukperioder som har påbörjats före ikraftträdandet. Bestämmelserna tillämpas dock första gången vid prövning av rätt till ersättning för dagar fr.o.m. ikraftträdandet. För den som drabbas av sjukdom under föräldraledighet eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program finns särskilda regler.

Motionerna

Sjukpenninggrundande inkomst (SGI)

I motion 2021/22:3103 anger Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) i yrkande 1 att reglerna inom försäkringsområdet som möjliggör för fler utlandsstationerade omgående bör ses över. Motionärerna anser att även medföljande familjemedlemmar bör få del av SGI-skyddet vid utlandsstationering.

Julia Kronlid m.fl. (SD) framför i kommittémotion 2021/22:2382 yrkande 6 att regelverket om SGI bör utredas och stärkas. En person som arbetat under lång tid ska inte kunna förlora sitt SGI-skydd. I yrkande 28 anges att det bör utredas hur försäkrade med svår sjukdom ska kunna skyddas mot utförsäkring. I yrkande 29 begärs att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag om hur SGI-skyddet kan förbättras för de försäkrade. Om Arbetsförmedlingen bedömer att den försäkrade inte är anställningsbar ska han eller hon bedömas på samma sätt av Försäkringskassan och få rätt till ersättning.

I kommittémotion 2021/22:2595 anger Ida Gabrielsson m.fl. (V) i yrkande 14 att det bör ses över hur försäkrade med medicinska begränsningar som saknar SGI och uppbär försörjningsstöd kan få stöd för att kunna återgå i eller få ett arbete. Ingen ska kunna förlora sitt SGI-skydd på grund av bristande samordning mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Hans Eklind m.fl. (KD) anger i kommittémotion 2021/22:4214 yrkande 57 att möjligheterna för medföljande familjemedlemmar att få del av SGI-skyddet vid utstationering bör ses över. Många familjer avstår från sådana arbeten på grund av reglerna om SGI.

Förmånsnivåer i sjukpenningen m.m.

Julia Kronlid m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2021/22:2382 yrkande 3 att procentstegen i sjukskrivningen ska skraddarsys. Regeringen bör ta fram ett förslag som innebär att förmånsnivån respektive den bedömda arbetsförmågan, ska kunna ändras i steg om 5 procent.

I kommittémotion 2021/22:3911 framhåller Martina Johansson m.fl. (C) i yrkande 4 det bör införas fler procentuella steg i sjukpenningen än dagens 25, 50, 75 och 100 procent. För försäkrade som efter sjukdom eller skada ska återgå i arbete riskerar alltför stora steg att leda till att rehabiliteringen försvåras. I motion 2021/22:3521 begär Ola Johansson (C) i yrkande 2 att 25-

procentstegen i sjukskrivningen tas bort till förmån för en mer flexibel sjukskrivning. Att underlätta för sjukskrivna att bibehålla kontakt med sin arbetsplats ger en ökad känsla av sammanhang, vilket underlättar återgång i arbete.

I kommittémotion 2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) anförs i yrkande 11 i denna del anförs att regeringen bör återkomma med förslag baserade på betänkande En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69). Utredningens förslag innebär att Försäkringskassan ska kunna bevilja partiell sjukpenning utifrån en annan förläggning av arbetstiden än att denna minskas i samma omfattning varje dag om förläggningen inte försämrar möjligheterna till återgång i arbete. Sjukpenningen bör emellertid också kunna ges i fler procentuella steg än dagens fyra. Möjligheten till en ersättning som tar hänsyn till den över tid varierande arbetsförmågan bör undersökas.

I kommittémotion 2021/22:4213 begär Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12 att de fasta stegen i sjukpenningen, sjuk- och aktivitetsersättningen och rehabiliteringspenningen ska slopas helt. Sjukförsäkringen bör individanpassas efter den försäkrades arbetsförmåga snarare än dennes arbetsförmåga.

Den bortre tidsgränsen

I kommittémotionerna 2021/22:3828 yrkande 4 och 2021/22:4017 yrkande 2 begär Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs. Kontrollinsatser av olika slag, inklusive tidsgränser, minskar användningen av försäkringen, både direkt via kontrollerna i sig och indirekt via drivkrafter att inte vilja bli kontrollerad. Det skickar en signal om att en sjukskrivning inte kan pågå för evigt, vilket skapar drivkrafter för alla inblandade aktörer att agera för att hitta en lösning innan tidsgränsen nås. I motion 2021/22:2740 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M) framhålls att när tidsgränsen i sjukförsäkringen togs bort ökade antalet sjukskrivningar. En översyn om möjligheterna att minska antalet sjukskrivna bör genomföras.

I kommittémotion 2021/22:3911 begär även Martina Johansson m.fl. (C) i yrkande 17 att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen bör införas.

Detsamma begär Hans Eklind m.fl. (KD) i kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 11.

Rehabiliteringskedjan m.m.

Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) framför i kommittémotion 2021/22:3828 yrkande 1 att regeringen bör tillsätta en utredning som undersöker lämpligheten i och förutsättningarna för att införa en särskild rehabiliteringskedja för psykisk ohälsa. Det behövs ett nytt spår i rehabiliteringskedjan för psykiska diagnoser, med tidigare insatser och multimodala team, eftersom tidsgränserna i den befintliga kedjan egentligen är bättre anpassade för ”traditionella”

sjukdomstillstånd. I yrkande 6 begärs att drivkrafterna till arbete stärks. Enligt motionärerna är det av största vikt att bedömningen av arbetsförmågan efter sex månaders sjukfrånvaro återgår till att avse förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. I yrkande 7 framförs att det behöver införas en förebyggandegaranti för psykisk ohälsa. En rimlig målsättning är att den som har ett jobb och är i behov av förebyggande insatser ska kunna påbörja insatserna inom en månad.

Julia Kronlid m.fl. (SD) anger i kommittémotion 2021/22:2382 yrkande 11 att det finns behov av en mer human bedömning vid prövningen av fortsatt sjukpenning i rehabiliteringskedjans dag 180. Möjligheten för den försäkrade att prövas mot yrken inom sitt eget kompetensområde och yrken man har tidigare erfarenhet av vid dag 180 i rehabiliteringskedjan bör utredas. Om en omställning till ett annat yrke är oundviklig bör det i stället ges tillräckligt med stöd för att kunna ställa om. I yrkande 12 framförs att det bör införas undantag vid prövningen av fortsatt sjukpenning i rehabiliteringskedjan efter dag 180. Det bör räcka att övervägande skäl talar för att personen i fråga endast kan återgå till sin arbetsgivare på deltid och i lägre omfattning än tidigare före dag 366 för att slippa att prövas mot hela arbetsmarknaden. I yrkande 13 framförs att det bör införas undantag i kravet för sjukpenning efter dag 365 i rehabiliteringskedjan. Regeringen bör utreda möjligheten att inte ställa krav på att arbetsförmågan ska vara på samma nivå som tidigare. Det bör räcka att personen i fråga kan återgå i arbete på deltid och i lägre omfattning än tidigare senast dag 550. I yrkande 14 anges att åldersgränsen för en mer human bedömning av arbetsförmågan bör fastställas till 62 år eller äldre och inte höjas i takt med höjningen av riktåldern för pensioner. Det bör vara möjligt att vara sjukskriven en period för att sedan om möjligt återgå till sin arbetsgivare utan att oroa sig för att helt behöva ställa om eller utförsäkras. I yrkande 16 anges att möjligheterna till rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning bör stärkas. Regeringen bör skyndsamt återkomma med ett förslag på förändrat regelverk som är bättre anpassat efter individens behov och möjligheter i enlighet med förslagen i delbetänkande En begriplig och trygg sjukförsäkring (SOU 2020:6) och betänkande SOU 2021:69. I yrkande 17 anges att stödet vid omställning bör stärkas. Möjligheten till ett utökad stöd under omställning i form av en tydlig rehabiliteringsplan där återgång i arbete kan ske i små steg bör utredas. Regeringen bör även utreda möjligheten att vid behov få stöd av en särskild koordinator eller ett ombud under omställningen.

Martina Johansson m.fl. (C) framför i kommittémotion 2021/22:3911 yrkande 16 att rehabiliteringskedjan bör stärkas med tydliga tidsramar. Tidsgränserna i rehabiliteringskedjan är ett viktigt stöd för den enskilde och ökar förståelsen för processen samtidigt som de skapar tydliga incitament för den försäkrade att bidra till sin rehabilitering.

I kommittémotion 2021/22:2595 begär Ida Gabrielsson m.fl. (V) att en försäkrad som har fyllt 60 år ska få sin arbetsförmåga bedömd mot arbete hos arbetsgivaren oavsett hur länge han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga (yrkande 5). I yrkande 7 begärs att regeringen återkommer med ett förslag om

att en arbetstagare som inte har en tillsvidareanställning ska få sin arbetsförmåga bedömd mot anställningen under de första 180 dagarna i sjukfallet, om det kan antas att den försäkrade skulle ha arbetat där om han eller hon inte var sjuk. I yrkande 11 i denna del begärs att regeringen återkommer med förslag baserade på betänkandet SOU 2021:69. I betänkandet föreslår utredningen att rehabiliteringspenningen ska beviljas steglöst för inkomstförlust motsvarande den tidsåtgång som rehabiliteringen tar i anspråk. Utredningen föreslår också att dagar med rehabiliteringspenning ska ingå i rehabiliteringskedjan, men att arbetsförmågan inte ska bedömas mot de fasta tidsgränserna i kedjan. Därmed kommer den försäkrades arbetsförmåga fortsätta bedömas mot sitt nuvarande arbete så länge rehabilitering pågår. Slutligen föreslår utredningen att Försäkringskassan ska se till att den försäkrades behov av rehabilitering klarläggs snarast, men senast dag 60 i sjukfallet. Utredningens förslag om rehabiliteringspenning bör läggas fram snarast. I yrkande 27 begär motionärerna att regelverket om sänkt sjukpenning till 75 procent efter dag 365 ska ses över. Sjukförsäkringen bör ge ekonomisk trygghet även om sjukdomen är långvarig.

Hans Eklind m.fl. (KD) framhåller i kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 16 att rehabiliteringsbehovet bör klarläggas senast dag 60 i sjukfallet. Om rehabiliteringsinsatser uteblir leder det ofta till en längre sjukskrivning än nödvändigt och att återgången i tidigare arbete i bland misslyckas.

Flexibel återgång i arbete

Julia Kronlid m.fl. (SD) begär i kommittémotion 2021/22:2382 i yrkande 4 att möjligheterna att införa ett mer flexibelt system för sjukskrivningen utreds och att regeringen återkommer med förslag. Den försäkrade bör få registrera arbetad tid i efterhand med en liknande juridisk och administrativ process som gäller för tillfällig vård av barn och föräldrapenning. I yrkande 18 framhålls att incitamenten att återgå i arbete bör öka. Det bör utredas om en försäkrad under en sexmånadersperiod kan ges möjlighet att prova sin arbetsförmåga och arbeta upp till 25 procent, utan att ersättningen påverkas. Vid arbete därutöver ska ersättningen gradvis minskas. I yrkande 19 framförs att det bör utredas hur dagens regelverk vad avser möjligheterna att under sjukskrivning prova ett nytt yrke kan göras mer flexibelt och öppnas upp för fler sjukskrivna.

I kommittémotion 2021/22:3911 framför Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 11 att möjligheterna till flexibel återgång i arbete bör förstärkas. För en person som är sjukskriven till 75 procent och har en timmes resväg till arbetet kan det var betydligt bättre att arbeta två halvdagar per vecka än att tvingas resa till och från arbetet två timmar varje dag. Kravet att arbetsförmågan ska provas dag för dag ger orimliga konsekvenser för många människor. I motion 2021/22:3521 framför Ola Johansson (C) i yrkande 3 att arbetsgivaren bör underlätta för långtidssjukskrivna att återgå i arbete genom att i samråd med arbetsplatsen planera arbetstiderna.

I kommittémotion 2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) begärs i yrkande 8 att möjligheten till en mer flexibel ersättningsmodell som tar hänsyn till den över tid varierande arbetsförmågan bör undersökas. Genom fler nivåer med mindre avstånd kan sjukförsäkringen individanpassas, och det blir lättare och mindre riskabelt för den försäkrade att pröva att börja arbeta igen. I yrkande 18 begärs att regeringen ska återkomma med förslag om utvidgad rätt till studier under rehabilitering. Att studera under rehabilitering kan underlätta återgången i arbete och vara positivt för den sjukskrivne. Det kan även underlätta karriärbyte. I yrkande 19 anges att regeringen bör utreda hur återgång i arbete efter sjukskrivning kan underlättas genom anställning med statligt stöd. I dag finns det begränsade möjligheter att pröva ett nytt arbete och arbetsgivare kan ha svårt att anställa en person som kommer direkt från sjukskrivning.

Hans Eklind m.fl. (KD) framhåller i kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 13 att sjukförsäkringen bör vara mer flexibel. En mer personanpassad sjukpenning föreslås t.ex. i betänkande Mer trygghet och bättre försäkring (SOU 2015:21). Utredningen ansåg att flexibel sjukpenning ska kunna ges i vissa fall under den tid som arbetsförmågan bedöms mot den försäkrades vanliga arbete eller annat arbete hos arbetsgivaren. I yrkande 19 framförs att försäkrade bör få arbetsträna med bibehållen sjukpenning under en kortare tid.

I kommittémotion 2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) anförs i yrkande 2 att sjukförsäkringen bör vara individanpassad så att fler så snabbt som möjligt kan komma tillbaka i arbete.

Magnus Manhammar (S) anger i motion 2021/22:1548 att regeringen bör se över möjligheterna att stärka sjukförsäkringen. Den som är sjuk och inte kan arbeta ska ha rätt till en snabb rehabilitering tillbaka till arbete och ekonomisk trygghet under den tid det tar.

Jämställd sjukfrånvaro

Annie Lööf m.fl. (C) begär i partimotion 2021/22:3666 att regeringen återkommer med kompletterande åtgärder för att komma till rätta med de ökande sjukskrivningstalen som framför allt drabbar kvinnor samt för att åtgärda den ojämställda sjukskrivningen mellan kvinnor och män (yrkandena 24 och 25). Det krävs krafttag mot de ojämställda sjukskrivningarna och ett förtydligande av Försäkringskassans samordningsansvar. Likalydande förslag finns i kommittémotion 2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) i yrkandena 1 och 3.

Sofia Damm m.fl. (KD) framför i kommittémotion 2021/22:4210 yrkande 19 att orsakerna till kvinnors höga sjukskrivningstal bör utredas. Motionärerna anser därför att Statens beredning för medicinsk utvärdering eller någon annan lämplig myndighet bör få i uppdrag att sammanställa forskningsläget och göra en litteraturgenomgång av orsakerna till kvinnors högre sjukskrivningstal. Vidare framförs i yrkande 20 att vårdens arbete bör kvalitetssäkras och

utvecklas för en jämställd sjukskrivningsprocess, och ytterligare studier behövs där läkarintygs- och sjukfallsdata kombineras med sjukvårdsdata.

I kommittémotion 2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) begärs i yrkande 5 att skillnaderna i sjukskrivning mellan kvinnor och män bör utredas. En rapport från Riksrevisionen visar att kvinnor har 30 procent högre sjukskrivningstal än män med motsvarande aktivitetsbegränsning och funktionsnedsättning.

I motion 2021/22:1659 anger Sultan Kayhan (S) att anledningen till att kvinnor är mer sjukskrivna än män och vilka åtgärder som bör vidtas för att minska hälsoklyftan bör undersökas.

Utskottets ställningstagande

Sjukpenninggrundande inkomst

I direktiven till utredningen Översyn av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst för ökad trygghet och förutsebarhet (dir. 2021:90) framkommer att det finns behov av att fortsätta utreda vissa av de förslag som lämnades i betänkandet Svensk social trygghet i en globaliserad värld (SOU 2017:05). Det gäller försäkringstillhörighet och SGI-skydd för anställda som sänds ut av sin arbetsgivare för att arbeta i ett annat land och deras medföljande. En annan viktig aspekt av uppdraget är att se över SGI-skyddet för att göra det enklare och mer förutsebart. Utredaren ska bl.a. analysera möjligheterna att utöka SGI-skyddet för t.ex. personer som nekas sjukpenning. Uppdraget ska redovisas senast den 20 april 2023.

Utskottet anser att i avvaktan på resultatet av nämnda utredning bör det inte göras några ändringar av reglerna för SGI. Motionerna 2021/22:3103 (M) yrkande 1 och 2021/22:4214 (KD) yrkande 57 avstyrks därmed. Även motionerna 2021/22:2382 (SD) yrkandena 6, 28 och 29 och 2021/22:2595 (V) yrkande 14 om bl.a. ett förbättrat SGI-skydd och SGI-skydd för den som uppbär försörjningsstöd avstyrks med det anförda.

Förmånsnivåer i sjukpenningen m.m.

Sjukpenning kan beviljas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån beroende på hur mycket arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom. Grundprincipen vid partiell sjukskrivning är att arbetstiden reduceras varje dag motsvarande arbetsförmågans nedsättning. Avsteg från denna princip kan göras när en annan förläggning av arbetstiden är medicinskt motiverad och den sammanlagda arbetstiden under en begränsad period inte överstiger vad som är förenligt med sjukskrivningsgraden.

Utskottet anser inte att det i nuläget finns skäl för att föreslå riksdagen att införa fler förmånsnivåer i sjukförsäkringen eller att i övrigt föreslå ett mer flexibelt regelverk för sjukpenningen. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2021/22:2382 (SD) yrkande 3, 2021/22:3911 (C) yrkande 4,

2021/22:3521 (C) yrkande 2, 2021/22:2595 (V) yrkandena 8 och 11 i denna del och 2021/22:4213 (KD) yrkande 12.

Den bortre tidsgränsen

Den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen infördes av regeringen 2008 och innebar att det fanns en gräns för antalet dagar med sjukpenning. Gränsen gick vid ungefär två och ett halvt år, eller 914 dagar. Den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen togs bort den 1 februari 2016. Regeringen ansåg att syftet med sjukförsäkringen är att den som drabbas av sjukdom och till följd av denna inte kan försörja sig genom förvärvsarbete ska ha ett ekonomiskt skydd. Av det skälet slopades den bortre tidsgränsen.

Motionärerna anser att den bortre tidsgränsen ska återinföras. Bland annat menar de att antalet sjukskrivningar ökade när tidsgränsen togs bort.

Utskottet delar regeringens uppfattning att syftet med sjukförsäkringen är att den som drabbas av sjukdom och till följd av denna inte kan försörja sig genom förvärvsarbete ska ha ett ekonomiskt skydd. Utskottet är därför inte berett att återinföra en bortre tidsgräns. Motionerna 2021/22:3828 (M) yrkande 4, 2021/22:4017 (M) yrkande 2, 2021/22:2740 (M) 2021/22:3911 (C) yrkande 17 och 2021/22: 4213 (KD) yrkande 11 avstyrks därför.

Rehabiliteringskedjan m.m.

Tidigare gällde att fr.o.m. dag 181 i sjukperioden bedömdes om den försäkrade kunde försörja sig själv genom förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden eller genom annat lämpligt arbete som var tillgängligt för den försäkrade. Efter dag 365 kunde den försäkrade undantas från bedömningen mot normalt förekommande arbete endast om det annars kunde anses som oskäligt.

Sedan den 1 februari januari 2022 har det skett en betydande lättnad i reglerna som styr bedömningen av arbetsförmågan från dag 180 respektive dag 365 i sjukperioden. Utskottet noterar dessutom att bedömningen av arbetsförmågan efter dag 180 i sjukperioden fr.o.m. den 1 september 2022 ska göras mot förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade. Det innebär enligt utskottets mening att flera av motionsyrkandena är i vart fall delvis tillgodosedda. I övrigt anser utskottet att det är först sedan en utvärdering gjorts av de nya reglerna som det är möjligt att bedöma om ytterligare förändringar bör göras.

I fråga om timanställningar och andra tidsbegränsade anställningar, s.k. behovsanställningar, har riksdagen nyligen bifallit ett förslag från regeringen om att den behovsanställdes arbetsförmåga ska bedömas mot normalt förekommande arbete eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne efter dag 90 i sjukperioden (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:SfU1, rskr. 2021/22:116). Utskottet är inte berett att nu föreslå riksdagen en ändring

av reglerna. Däremot noterar utskottet att regeringen i propositionen Efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna (prop. 2021/22:182) nu föreslår att begreppet normalt förekommande arbete ska förtydligas även i bestämmelsen om hur arbetsförmågan ska bedömas i sjukpenningärenden för behovsanställda. Enligt förslaget ska bedömningen av arbetsförmågan göras mot förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Förslaget avses träda i kraft den 1 september 2022.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2021/22:3828 (M) yrkandena 1, 6 och 7, 2021/22: 2382 (SD) yrkandena 11–13, 2021/22:3911 (C) yrkande 16 och 2021/22:2595 (V) yrkandena 5, 7 och 27. Även motion 2021/22:2382 (SD) yrkandena 16 om bl.a. rehabiliteringsplan och 17 om stöd vid omställning avstyrks med det ovan anförda.

När det gäller frågan om prövning av arbetsförmågan hos försäkrade som fyllt 62 år gäller sedan den 1 februari 2022 att den som har uppnått den ålder då inkomstgrundad ålderspension tidigast kan lämnas inte ska få sin arbetsförmåga bedömd mot normalt förekommande arbeten efter dag 180 i sjukperioden. Bedömningen ska i stället göras mot arbete som är tillgängligt för den försäkrade (27 kap. 49 d § SFB). Motion 2021/22:2382 (SD) yrkande 14 får därmed anses tillgodosedd och avstyrks därför.

I betänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) föreslås att förmånen ”förebyggande sjukpenning” ska ersättas med en ny förmån kallad preventionersättning. Denna ersättning ska omfatta fler typer av insatser än dagens förmån. Dagar med preventionersättning ska enligt förslaget inte räknas som dagar i sjukperioden och därmed inte heller som dagar i rehabiliteringskedjan. Vidare föreslås att rehabiliteringspenning ska beviljas steglöst för inkomstförlust motsvarande den tidsåtgång som rehabiliteringen tar i anspråk. Meningen är att fler ska få förebyggande insatser för att förhindra sjukskrivning. Utredningen föreslår dessutom att Försäkringskassan ska vara skyldig att inom 60 dagar ha klarlagt den försäkrades behov av rehabilitering. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottet anser att resultatet av regeringens beredning av förslagen bör avvaktas och avstyrker därmed motionerna 2021/22:2595 (V) yrkande 11 i denna del och 2021/22:4213 (KD) yrkande 16.

Flexibel återgång i arbete

Enligt 27 kap. 46 § SFB gäller fr.o.m. den 1 februari 2022 att Försäkringskassan ska kunna bevilja partiell sjukpenning utifrån en annan förläggning av arbetstiden än genom jämn reduktion varje dag, om en sådan förläggning inte försämrar möjligheterna till återgången till arbete (prop. 2021/22:1 utg.omr. 10, bet. 2021/22:SfU1, rskr. 2021/22:116). I den proposition som låg till grund för lagändringen angavs att vissa grupper av försäkrade har behov av att få partiell sjukpenning vid ojämn förläggning av

arbetstiden. För dessa personer är behovet av förläggning av arbetstiden inte en medicinsk fråga utan en fråga om vad arbetsförhållandena rent faktisk medger. Före lagändringen kunde sjukskrivning på heltid vara det enda alternativet, vilket kan leda till att den försäkrades rehabilitering försenas.

Utskottet anser att några ytterligare förändringar för att öka flexibiliteten i sjukförsäkringen för närvarande inte är aktuella. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2021/22:2382 (SD) yrkandena 4, 18 och 19, 2021/22:3911 (C) yrkande 11, 2021/22:3521 (C) yrkande 3, 2021/22:2595 (V) yrkandena 18 och 19, 2021/22:4213 (KD) yrkandena 13 och 19, 2021/22:3383 (L) yrkande 2 och 2021/22:1548 (S).

Jämställd sjukfrånvaro

I budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1, utg.omr. 10) framhåller regeringen att kvinnors fortsatt höga sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa är bekymmersam. Höga prestationskrav och yrken med krav på högt emotionellt och psykologiskt engagemang, vilket kännetecknar de s.k. kontaktyrkena där många kvinnor arbetar, kan enligt regeringen bidra till att kvinnor har en hög risk för sjukskrivning med psykiatriska diagnoser. Ytterligare en faktor som kan bidra till kvinnors sjukskrivningar med psykiatriska diagnoser är att kvinnor fortfarande tar ett större ansvar för obetalt hem- och omsorgsarbete, dvs. i större utsträckning än män kombinerar förvärvsarbete med huvudansvaret för barn och hem. Försäkringskassan, arbetsgivare och hälso- och sjukvården behöver enligt regeringen vidta insatser för att förebygga och förkorta sjukskrivningar med psykiatriska diagnoser i allmänhet och bland kvinnor i synnerhet.

Av utskottets betänkande 2021/22:SfU1 framgår att riksdagen har uppmanat regeringen genom ett tillkännagivande att dels ge Försäkringskassan i uppdrag att följa upp läkarintygsskrivande, dels tillsätta en utredning för att motverka osakliga könsskillnader i sjukfrånvaro (bet. 2019/20:SfU13 punkt 1, rskr. 2019/20:171). Regeringen har som ett första steg, i regleringsbrevet för 2021 gett Försäkringskassan i uppdrag att skapa förutsättningar för systematiska uppföljningar av läkarintyg på vårdenhetsnivå. Försäkringskassan redovisade uppdraget den 29 juni 2021. Regeringen bedömer att det behövs ökad kunskap om risken för osakliga skillnader i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män. Systematisk uppföljning av läkarintyg innebär exempelvis uppföljning av läkares sjukskrivningspraxis på olika vårdenheter när det gäller skillnader mellan kvinnor och män. Regeringen avser att vidta ytterligare åtgärder för att åstadkomma en systematisk uppföljning av läkarintyg.

Utskottet ser med oro på att sjukfrånvaron fortfarande är i hög grad ojämsställd. Eftersom regeringen avser att vidta ytterligare åtgärder ser utskottet inget skäl för riksdagen att i nuläget rikta ett tillkännagivande till regeringen i denna fråga. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2021/22:3666 (C) yrkandena 24 och 25, 2021/22:3911 (C) yrkandena 1 och 3,

2021/22:4210 (KD) yrkandena 19 och 20, 2021/22:4001 (L) yrkande 5 och 2021/22: 1659 (S).

Rehabiliteringsverksamheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. Försäkringskassans samverkansansvar, samordningsförbunden och arbetsgivares ansvar i rehabiliteringsprocessen.

Jämför reservation 39 (M), 40 (SD), 41 (C), 42 (V), 43 (KD), 44 (C), 45 (V), 46 (L), 47 (SD), 48 (C), 49 (V), 50 (KD), 51 (L), 52 (C) och 53 (V).

Gällande ordning

Det finns flera aktörer som har olika roller och ansvar när det gäller den försäkrades rehabilitering. Huvudaktörer är de som har direktkontakt med den försäkrade. I det följande beskrivs Försäkringskassan, arbetsgivaren, hälso- och sjukvården samt Arbetsförmedlingen. Andra aktörer är de som på olika sätt stödjer huvudaktörernas arbete i rehabiliteringen, exempelvis Socialstyrelsen. Därtill beskrivs samordningsförbundens roll.

Försäkringskassan

Försäkringskassan samordnar och utövar tillsyn över de insatser som behövs för rehabiliteringsverksamheten (30 kap. 8 § SFB). Försäkringskassan ska i samråd med den försäkrade se till att dennes behov av rehabilitering snarast klarläggs, och de åtgärder vidtas som behövs för en effektiv rehabilitering av den försäkrade (30 kap. 9 § SFB).

Försäkringskassan ska, om den försäkrade medger det, i arbetet med rehabiliteringen samverka med

- den försäkrades arbetsgivare och arbetstagarorganisation,
- hälso- och sjukvården,
- socialtjänsten,
- Arbetsförmedlingen, och
- andra myndigheter som berörs av rehabiliteringen av den försäkrade.

Försäkringskassan ska verka för att de nämnda organisationerna och myndigheterna, var och en inom sitt verksamhetsområde, vidtar de åtgärder som behövs för en effektiv rehabilitering av den försäkrade (30 kap. 10 § SFB).

Försäkringskassan ska se till att rehabiliteringsåtgärder påbörjas så snart det är möjligt av medicinska och andra skäl (30 kap. 11 § SFB).

Om den försäkrade behöver en rehabiliteringsåtgärd, för vilken rehabiliteringsersättning kan lämnas, ska Försäkringskassan upprätta en

rehabiliteringsplan. Planen ska i den utsträckning det är möjligt upprättas i samråd med den försäkrade (30 kap. 12 § SFB).

Arbetsgivaren

Arbetsgivaren har i uppdrag att upprätta en plan för återgång i arbete för arbetstagare som kan antas ha en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom under minst 60 dagar. Planen ska vara upprättad senast dag 30 i sjukperioden (30 kap. 6 § SFB). Enligt 1 § andra stycket förordningen (2014:67) om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd för återgång i arbete, lämnas bidrag till arbetsgivaren för utredande insatser, planering, genomförande och uppföljning av åtgärder för arbetstagarens återgång i arbete. Bidraget uppgår till högst 10 000 kronor per arbetstagare och år och lämnas med högst 200 000 kronor per arbetsgivare och år (7 §).

Hälso- och sjukvården

Regioner får enligt 7 kap. 9 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), i det följande HSL, träffa överenskommelser med kommuner, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om att inom ramen för regionernas uppgifter enligt HSL (inklusive rehabilitering) samverka i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser. Regionen får också delta i finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Från och med den 1 januari 2019 är regionerna enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar skyldiga att tillhandahålla försäkringsmedicinska utredningar på begäran av Försäkringskassan. Försäkringsmedicinska utredningar utförs inom en hälso- och sjukvårdsverksamhet av legitimerad läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal. Iakttagelser och bedömningar av den försäkrades funktions- och aktivitetsförmåga ska sammanställas i ett skriftligt utlåtande och skickas till Försäkringskassan.

Från och med den 1 februari 2020 gäller lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter. Enligt lagen ska alla regioner erbjuda koordineringsinsatser till sjukskrivna patienter för att främja deras återgång till eller inträde i arbetslivet.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen har i uppdrag att bedriva arbetslivsinriktad rehabilitering i form av vägledning, utredande, rehabiliterande eller arbetsförberedande insatser. Målgruppen för arbetslivsinriktad rehabilitering är arbetssökande som har nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller ohälsa. Dessa personer ska ha tillgång till Arbetsförmedlingens samlade utbud av tjänster, metoder och arbetsmarknadspolitiska program enligt förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Enligt regleringsbrevet för Arbetsförmedlingen för budgetåret 2022 ansvarar Arbetsförmedlingen för kartläggning och arbetslivsinriktad rehabilitering av

arbetsökande som är sjukskrivna och som inte kan söka arbete på grund av sjukdom.

Arbetsförmedlingen ska samverka med de andra aktörerna. I 14 § förordningen (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen anges att myndigheten särskilt ska samverka med Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser inom rehabiliteringsområdet. Arbetsförmedlingen ska i samma syfte samverka med Försäkringskassan, kommun och landsting enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Samordningsförbunden

Enligt 1 § lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser får finansiell samordning inom ett samordningsområde bedrivas av förbunden, och det är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regionerna samt en eller flera kommuner. Insatserna ska rikta sig till försäkrade med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser för att dessa personer ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete (2 §). Insatserna bestäms av respektive samordningsförbund och kan avse frågor om samlokalisering och att utveckla gemensamma metoder och individanpassade åtgärder för sjukskrivna. Försäkringskassan bidrar med statens andel motsvarande hälften av medlen; regionen och kommunen ska bidra med var sin fjärdedel (5 §).

Motionerna

Försäkringskassan

I motion 2021/22:2033 framför Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) att arbetslinjen bör förstärkas i Försäkringskassans uppdrag. Försäkringskassan samordnar insatserna för rehabilitering och bör se till att de rehabiliteringsåtgärder som en person behöver genomförs på ett effektivt sätt. Utbildningar som de försäkrade går på ska vara adekvata och ha koppling till ett fortsatt arbetsliv. I motion 2021/22:2009 anger Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M) att Försäkringskassans hantering av rehabiliteringsmöten bör ses över och väntetiden förkortas. På grund av att rehabiliteringsmötena dröjer matchas försäkrade mot andra jobb på arbetsmarknaden än de som personen är utbildad för.

Martina Johansson m.fl. (C) anför i kommittémotion 2021/22:3911 i yrkande 6 att Försäkringskassans samverkansansvar bör tydliggöras. Försäkringskassan bör ha i uppdrag att samla aktörer och resurser för att bistå den försäkrade i rehabiliteringen. Regeringen bör i dialog med Försäkringskassan säkerställa att så sker. I yrkande 7 anføres att det finns behov av tidiga avstämningsmöten. I dag genomförs det första avstämningsmötet i snitt efter 400 dagar i sjukskrivningsfallet för kvinnor och 392 dagar för män. Därefter dröjer det ännu en tid innan åtgärder påbörjas. I kommittémotion

2021/22:3244 framför Sofia Nilsson m.fl. (C) i yrkande 32 att Försäkringskassans samverkansansvar bör ses över för att säkerställa tidigt stöd och tidig rehabilitering. Det bör utredas om Försäkringskassan är bäst lämpad att genomföra det uppdraget.

Ida Gabrielsson m.fl. (V) begär i kommittémotion 2021/22:2595 yrkande 12 att Försäkringskassan får i uppgift att i enlighet med rekommendationen i utredningsbetänkandet Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24) bistå försäkrade som är i behov av stöd i kontakter med andra aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Försäkringskassan bör även ge försäkrade som inte har behov av att få rehabiliterande insatser stöd i kontakterna med andra aktörer. I yrkande 23 anges att Försäkringskassans samverkansansvar bör ändras till en samordningsskyldighet. Försäkringskassan bör vara skyldig att kalla Arbetsförmedlingen, arbetsgivaren, den försäkrade, den behandlande läkaren och den fackliga organisationen till ett övergångsmöte innan ett eventuellt beslut om att dra in den enskildes sjukpenning fattas.

I kommittémotion 2021/22:3383 framför Bengt Eliasson m.fl. (L) i yrkandena 3 och 4 att en ny insats bör utredas för att Försäkringskassan ska kunna ge den försäkrade individuellt stöd och individuell vägledning. Ett individuellt utformat stöd bör löpa genom hela kedjan av insatser vid sjukdom, rehabilitering och för att komma åter i arbete. I kommittémotion 2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 19 anges att Försäkringskassan måste få ett stärkt samverkansansvar och bli en partner för att sjukskrivna ska kunna komma tillbaka till arbete.

I motion 2021/22:1239 framför Patrik Engström och Maria Strömkvist (båda S) att Försäkringskassan bör stötta och hjälpa den försäkrade genom rehabiliteringsinsatser och arbetsanpassning att återgå i arbete.

Samverkan

I motion 2021/22:2738 anger Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M) att det behövs en översyn för att säkerställa att myndigheterna uppfyller de lagstadgade kraven på omställning för den försäkrade till någon form av sysselsättning. Myndigheterna brister när det gäller att upprätta en plan för återgång i arbete, och informationen till den försäkrade efter dag 180 i sjukfallet är bristfällig.

I kommittémotion 2021/22:2382 begär Julia Kronlid m.fl. (SD) i yrkande 1 att det tillsätts en parlamentarisk kommitté, som tar fram en nationell strategi för en human och hållbar sjukförsäkring för alla inblandade aktörer. Bemötande och rehabilitering behöver präglas av högre kvalitet. En viktig del är att se över hur samverkan mellan aktörerna kan fungera bättre för att den försäkrade inte ska falla mellan stolarna. I yrkande 7 begärs att möjligheten att inrätta en ny myndighet utreds så att långtidssjuka och långtidsarbetslösa som är i behov av stödåtgärder och rehabilitering ska kunna vända sig till en myndighet med större fokus på rehabilitering och stöd samt närmare

samverkan med vården än vad som i dag är fallet. I yrkande 8 begärs att möjligheten till ett mer automatiserat system mellan myndigheter utreds för att förhindra att försäkringstagaren inte hamnar utanför systemen. Ett sådant system mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen föreslås i betänkande Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24). Vidare anger motionärerna att resultatet av den nuvarande koordineringsinsatsen bör utvärderas samt att förslag på bredare koordineringsinsatser bör tas fram. Förslagen ska vara närmare kopplade till den försäkrade och omfatta koordinering, samverkan och samordning med alla inblandade aktörer. Det ska även upprättas en rehabiliteringsplan utifrån individuella behov (yrkandena 9 och 10).

Martina Johansson m.fl. (C) anför i kommittémotion 2021/22:3911 yrkande 12 att processen från sjukskrivning till arbete bör tydliggöras mellan alla inblandade parter. I dag kan Försäkringskassan inte kräva medicinsk rehabilitering av hälso- och sjukvården. Arbetsförmedlingen ska samverka med Försäkringskassan och den sjukskrivne om omställning, men enligt en rapport från Riksrevisionen nekar Arbetsförmedlingen ofta att kalla till ett personligt möte med den sjukskrivne.

Ida Gabrielsson m.fl. (V) anger i kommittémotion 2021/22:2595 yrkande 24 att regeringen bör återkomma med förslag om att behandlande läkares bedömningar och läkarintyg uppvärderas och att samordningen mellan Försäkringskassan och sjukvården stärks. Försäkringskassan tar ofta inte kontakt med den behandlande läkaren i samband med att frågan om en eventuell sjukskrivning ska avgöras.

Hans Eklind m.fl. (KD) framhåller i kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 8 att det finns fortsatta behov av att utveckla hela rehabiliteringskedjan. Den rehabiliteringskedja som infördes 2008, med dess tidsgränser och fastställda avstämningpunkter, har bidragit till en sjukskrivningsprocess som präglas av mer aktivitet, tidigare insatser och tydligare regler, där det säkerställs att sjukskrivna får en kontinuerlig kontakt med Försäkringskassan och ett tidigt individuellt stöd. Det är viktigt att regeringen även i fortsättningen är tydlig med att en så tidig rehabiliteringsprocess som möjligt fortfarande gäller.

I kommittémotion 2021/22:4001 anger Lina Nordquist m.fl. (L) i yrkande 17 att sjukskrivningssystemet bör förändras. Försäkrade behöver få en trygg bedömning och rätt rehabiliteringsinsatser. Försäkringskassans och sjukvårdens roller och samverkan bör därför stärkas för att korta handläggningstiderna, minska behovet av överprövningar och bidra till rehabilitering. I yrkande 18 anges att läkarintygen bör förenklas. Differentierade läkarintyg skulle kunna ge läkare tid för sjukvård och spara gemensamma resurser, med bibehållen rättssäkerhet.

I motion 2021/22:1420 framför Adnan Dibrani m.fl. (S) att Försäkringskassans samverkan med patientens läkare i ärenden om sjukpenning och andra ersättningar bör ses över.

Sultan Kayhan (S) anger i motion 2021/22:1774 yrkande 1 att regeringen bör verka för att försäkrade får den rehabilitering de har rätt till vid sjukdom och inte hamnar utanför trygghetssystemet. I yrkande 2 anges att regeringen bör ge Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i uppdrag att arbeta fram en gemensam definition av arbetsförmåga.

I motion 2021/22:1047 begär Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S) att regeringen ser över hur samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kan bli bättre. Försäkrade som slussas mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen får inte hamna mellan stolarna i övergången mellan sjukförsäkringen och arbetslivet.

I motion 2021/22:1755 framför även Isak From och Åsa Karlsson (båda S) vikten av säkerställd samverkan mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen och att arbetet organiseras så att sjuka och arbetslösa inte ska drabbas av ansvarsglapp.

Övrigt om rehabilitering

I kommittémotion 2021/22:3828 anger Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) i yrkande 8 att arbetsgivarens ansvar att agera förebyggande bör stärkas. Arbetsgivaren kan få avdrag för kostnader för förebyggande behandling om arbetsgivaren kan visa att behandlingen syftar till att den anställde ska kunna fortsätta att arbeta. Denna möjlighet bör utvecklas och användas i högre grad.

I motion 2021/22:1926 anger Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M) att regeringen bör se över hälso- och sjukvårdens beslutstöd så att bedömningarna av symtombaserade diagnoser blir lika i hela landet. Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M) anger vidare i motion 2021/22:2736 att regeringen bör göra en översyn av Försäkringskassans beslutstöd så att det anpassas till psykiatriska diagnoser och samsjuklighet. Helena Storckenfeldt m.fl. (M) anger i motion 2021/22:2213 att i stället för arbetsgivaren bör staten ha ansvar för att rehabilitera försäkrade som valt bort vaccinering och drabbats av långtidscovid.

I kommittémotion 2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) begärs i yrkande 27 att objektiva undersökningsfynd inte ska krävas för rätt till sjukpenning vid psykiatriska diagnoser samt andra typer av symtomdiagnoser såsom ME, fibromyalgi och långtidsbesvär av covid-19. Det bör tillsättas en utredning som ser över lagstiftningen i denna del. I kommittémotion 2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD) framförs i yrkande 10 att regelverket i förordningen (1991:1046) om bidrag till arbetshjälpmiddel bör förtydligas så att försäkrade med behov av arbetshjälpmiddel får det.

I kommittémotion 2021/22:3911 begär Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 9 att de regionala rehabiliteringskoordinatorernas roll stärks. Rätt använd kan rehabiliteringskoordinatorerna inom hälso- och sjukvården innebära en avlastning för Försäkringskassan och ett förstärkt stöd till individen. I yrkande 13 begärs att styrningen av statliga arbetsgivare snarast

ses över så att även dessa uppfyller de krav som ställs på arbetsgivare. I Riksrevisionens rapport Vägen till arbete efter nekad sjukpenning (RiR 2020:12) redovisas att statliga arbetsgivare som ingick i studien inte levde upp till kraven på att upprätta en plan för den anställdes återgång i arbete. I yrkande 14 begärs att kraven på och instruktionerna till arbetsgivare ses över och förbättras för att underlätta för arbetsgivarna att ge stöd till anställda i rehabiliteringsprocessen, t.ex. när det gäller att upprätta en plan för återgång i arbete. I yrkande 15 begärs att det arbetsplatsinriktade rehabiliteringsstödet begränsas till små och medelstora arbetsgivare, samtidigt som det totala stödet som varje arbetsgivare kan ta emot ökas.

I kommittémotion 2021/22:2595 anger Ida Gabrielsson m.fl. (V) i yrkande 13 att regeringen bör utreda möjligheterna att underlätta för hälso- och sjukvården att lämna medicinska uppgifter inom ramen för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Den enskilde riskerar att drabbas när medicinska uppgifter inte kommer rätt aktör till del. I yrkande 20 anges att regeringen bör återkomma med förslag som stärker arbetsgivarnas drivkrafter att hålla sjukfrånvaron nere. Arbetsgivarna saknar tydliga drivkrafter att agera för att hålla nere sjukfrånvaron eftersom de inte bär några direkta kostnader för långtidssjukfrånvaro. I yrkande 21 anges att regeringen bör återkomma med förslagen i betänkande SOU 2020:24 att genom en reglering i 30 kap. 6 § SFB stärka arbetsgivarens skyldighet att konsultera en expertresurs inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering vid återgång i arbete.

Hans Eklind m.fl. (KD) framhåller i kommittémotion 2021/22:4213 yrkande 21 att det bör införas nationella riktlinjer för att skapa förutsättningar för en jämlik kvalitet när det gäller rehabiliteringen. För den försäkrades livskvalitet och möjlighet att komma tillbaka i arbetet är det avgörande att rehabiliteringsinsatserna är av hög kvalitet.

I motion 2021/22:1564 anger Sultan Kayhan (S) i yrkande 2 att det bör övervägas att införa ändringar i sjukskrivningsprocessen som innebär att läkare som är specialiserade i sjukförsäkringen tar över prövningen när sjukperioden riskerar att bli långvarig. I yrkande 3 anges att det bör göras en översyn av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd i dialog med vården. Generalisering av diagnoser bör undvikas, eftersom människor reagerar olika och har olika förutsättningar för tillfrisknande.

Samordningsförbunden

Martina Johansson m.fl. (C) begär i kommittémotion 2021/22:3911 i yrkandena 26 och 27 att Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) får i uppdrag att se över samordningsförbundens uppdrag, styrning och verksamhet samt utvärdera hur kunskap och erfarenheter från samordningsförbunden tas till vara. I yrkande 28 begärs att myndigheternas samverkansuppdrag tydliggörs inom ramen för samordningsförbunden. Samordningen fungerar olika i landet och förbundens verksamhet bör stärkas.

Ida Gabrielsson m.fl. (V) begär i kommittémotion 2021/22:495 yrkande 1 att fler ska få tillgång till samordningsförbundens insatser och att deras insatser ska bli tillgängliga i alla landets kommuner. Ytterligare insatser, inklusive ändrad lagstiftning, behövs för att nå målet. I yrkande 2 begärs att regeringen återkommer med förslag om tydligare uppdrag, långsiktiga former för samordnade insatser och tydligare styrning av samordningsförbunden. ISF påpekar i rapporten Samordningsförbundens organisering och verksamhet (2019:1) – att de statliga myndigheternas vilja och förmåga att bidra med medarbetare i samverkan minskar. Det finns därför ett stort behov av att förtydliga samverkanskravet i myndigheternas instruktioner.

I motion 2021/22:3080 anger Åsa Westlund (S) i yrkandena 1–3 att samordningsförbundens roll bör stärkas genom att ge myndigheterna ett tydligt uppdrag att utveckla det lokala och regionala deltagandet i förbundens verksamhet, att se över om samordningsförbundens ansvar kan utökas och omfatta barn som behöver stöd från flera aktörer och myndigheter samt att beakta de könsskillnader som finns.

I motion 2021/22:3868 framför Eva Lindh m.fl. (S) att arbetet med samordningsförbunden bör utvecklas. Arbets sättet bör vidareutvecklas och omfatta fler insatser.

Utskottets ställningstagande

En välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess kännetecknas av att den försäkrade ges ett bra stöd för att återfå hälsan och för att snabbt kunna återgå i arbete. När det brister är det ytterst individen som hamnar i kläm. En förutsättning för en välfungerande process är att respektive aktör tar sitt ansvar, men också att det finns en dialog och samverkan mellan de berörda aktörerna. Det gäller i det enskilda fallet där samverkan kan vara avgörande för att stödja individen åter till hälsa och arbete. Det gäller också på strukturell nivå där gemensamma uppdrag och överenskommelser mellan berörda aktörer är viktiga för att åstadkomma en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess.

Utskottet noterar att Försäkringskassan sedan 2018 har i uppdrag att, inom ramen för sitt lagstadgade samordningsuppdrag, särskilt förstärka arbetet för att ge stöd till sjukskrivna personer för återgång i arbete. Försäkringskassan och Socialstyrelsen är två myndigheter som utifrån olika utgångspunkter och roller bär en stor del av ansvaret för att kvaliteten och följsamheten till förändrade förutsättningar säkras över tid. Utskottet kan konstatera att för att sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen ska vara ändamålsenlig, rättssäker och effektiv måste samarbetet mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården fungera väl.

I Försäkringskassans regleringsbrev för 2022 anger regeringen bl.a. att Försäkringskassan inom ramen för sin serviceskyldighet ska vidareutveckla arbetet med att bistå försäkrade som i sina sjukförsäkringsärenden har behov av kontakter med andra aktörer. Vidare anges att Försäkringskassan i

samarbete med Socialstyrelsen ska fortsätta med det påbörjade arbetet att skapa förutsättningar för systematiska uppföljningar av läkarintyg på vårdenshetsnivå. Det fortsatta arbetet ska utgå från de slutsatser som redovisades av Försäkringskassan den 7 juni 2021 (dnr. S2021/05332). Uppdraget ska genomföras i dialog med företrädare för hälso- och sjukvården och ges mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande att följa upp läkarintygsskrivande (se bet. 2019/20:SfU13). Försäkringskassan och Socialstyrelsen ska lämna en gemensam redovisning av uppdraget till Regeringskansliet senast den 3 oktober 2022.

I budgetpropositionen för 2022 framhåller regeringen vikten av att vidareutveckla det försäkringsmedicinska beslutsstödet. Under 2020 påbörjade Socialstyrelsen bl.a. ett arbete med att uppdatera beslutsstödet för rörelseorganens sjukdomar. Socialstyrelsen har också arbetat med att vidareutveckla beslutsstöd för akut covid-19 samt postcovid. Socialstyrelsen presenterade i juni 2020 en strategisk utvecklingsplan för hur myndigheten ska stödja och bidra till utveckling av hälso- och sjukvårdens arbete med försäkringsmedicin och rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samverkar kring individers övergång från sjukförsäkringen till arbetsmarknaden. Myndigheternas samarbete, som har funnits som ett gemensamt uppdrag sedan 2012, utförs och leds i respektive myndighets linjeorganisation. Samarbetet omfattar två delar, dels rehabiliteringssamverkan för individer som har behov av rehabiliteringsinsatser för att få eller återfå arbetsförmågan, dels omställningsmöten och kontaktmöten för individer som inte längre har rätt till sjukpenning eller får avslag på ansökan om sjuk- eller aktivitetsersättning.

En annan viktig aktör i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen är arbetsgivaren. I en rapport från november 2021 av ISF om förstärkt rehabilitering för återgång i arbete (2021:9) framkommer att reformen om förstärkt rehabilitering från den 1 juli 2018 inte blivit genomförd på det sätt som regeringen tänkte. Enligt den nya lagstiftningen ska arbetsgivare ta fram en plan för återgång i arbete när någon av deras anställda varit sjukskriven en viss tid. Enligt ISF beror bristerna på att aktörerna – arbetsgivare och Försäkringskassan – inte har tagit sitt ansvar, och på att det finns brister i hur regeringen utformade reformen. ISF rekommenderar bl.a. att regeringen tar fortsatta initiativ för att se till att arbetsgivare tar sitt rehabiliteringsansvar, ser över bidraget till arbetsgivare för att köpa arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd och utreder hur Försäkringskassans tillsynsansvar bör vara utformat.

Försäkringskassan har i ett svar på ISF-rapporten den 20 december 2020 förklarat att rekommendationen om att Försäkringskassan behöver utveckla arbetet med arbetsgivarnas planer är omhändertaget i myndighetens pågående utvecklingsarbete inom samordningsuppdraget.

Utskottet konstaterar att ett omfattande arbete pågår eller redan har genomförts men att det återstår en hel del att göra för att stärka sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen, exempelvis se till att arbetsgivarna tar sitt

rehabiliteringsansvar. Utskottet anser emellertid att det inte finns tillräcklig anledning för riksdagen att nu rikta ett tillkännagivande till regeringen om arbetsgivarnas rehabiliteringsansvar. Utskottet förutsätter dock att regeringen även utan ett sådant tillkännagivande ser över vilka möjliga åtgärder som står till buds. Inte heller motionerna i övrigt, varav några får anses åtminstone delvis tillgodosedda, ger anledning för riksdagen att göra ett tillkännagivande till regeringen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2021/22:2033 (M), 2021/22:2382 (SD) yrkande 27, 2021/22:2736 (M), 2021/22:2009 (M), 2021/22:3911 (C) yrkandena 6, 7, 9 och 12–15, 2021/22:3244 (C) yrkande 32, 2021/22:2595 (V) yrkandena 12, 13, 20, 21, 23 och 24, 2021/22:3383 (L) yrkandena 3 och 4, 2021/22:4001 (L) yrkandena 17–19, 2021/22:1239 (S), 2021/22:2738 (M), 2021/22:2382 (SD) yrkandena 1 och 7–10, 2021/22:4213 (KD) yrkande 8 och 21, 2021/22:1420 (S), 2021/22:1774 (S) yrkandena 1 och 2, 2021/22:1047 (S), 2021/22:1755 (S), 2021/22:3828 (M) yrkande 8, 2021/22:2213 (M), 2021/22:2566 (SD) yrkande 10, 2021/22:1926 (M), 2021/22:1564 (S) yrkandena 2 och 3.

För individer som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser är det möjligt för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner att genom samordningsförbund finansiera sådana insatser, det s.k. Finsam. Vid utgången av 2020 fanns det 78 samordningsförbund som innefattade 271 av Sveriges 290 kommuner och samtliga regioner. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har i uppdrag att arbeta för att samordningsförbunden prioriterar att finansiera insatser för långtidssjukskrivna, unga med funktionsnedsättning och unga med aktivitetsersättning. Uppdraget ska redovisas den 9 maj 2022.

När det gäller samordningsförbunden har ISF i uppdrag att utvärdera förbundens verksamhet. ISF har lämnat delrapporterna Samordningsförbundens organisation och verksamhet (2019:1) och Gör samordningsförbund någon skillnad? (2019:4). I sistnämnda rapport rekommenderar ISF regeringen att ge Försäkringskassan, i samarbete med samordningsförbunden och de övriga parterna, uppdraget att säkerställa att uppgifter samlas in om de rehabiliteringsinsatser som samordningsförbunden finansierar och om de personer som får del av insatserna. Detta för att möjliggöra framtida långtidsuppföljningar och utvärderingar av nyttan med insatserna. Uppdraget ska slutredovisas i december 2022.

Utskottet anser att slutredovisningarna av de nämnda uppdragen bör avvaktas och är därför inte berett att föreslå att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna 2021/22:3911 (C) yrkandena 26–28, 2021/22:495 (V) yrkandena 1 och 2, 2021/22:3080 (S) yrkandena 1–3 och 2021/22:3868 (S). Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Aktivitets- och sjukersättningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. stärkt trygghet för äldre förvärvsarbetande, ersättningsnivåer och återinförande av tidsbegränsad sjukersättning.

Jämför reservation 54 (SD), 55 (V), 56 (KD), 57 (MP), 58 (SD), 59 (C), 60 (V) och 61 (KD).

Gällande ordning

Rätten till aktivitets- och sjukersättning

Aktivitetsersättning kan beviljas en försäkrad som är mellan 19 och 29 år och som har en långvarigt nedsatt arbetsförmåga. Aktivitetsersättning kan beviljas i två olika former, dels på grund av nedsatt arbetsförmåga, dels på grund av förlängd skolgång (33 kap. 8 § SFB). Sjukersättning kan beviljas en försäkrad som är mellan 19 och 64 år när arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt (33 kap. 6 och 16 §§ SFB). Sjukersättning lämnas tills vidare, medan aktivitetsersättning lämnas för viss tid (33 kap. 4 § SFB).

Både aktivitets- och sjukersättning lämnas dels i form av en inkomstrelaterad ersättning, dels i form av en garantiersättning till den som har ingen eller låg inkomstrelaterad ersättning (34 kap. 2 § och 35 kap. 2 § SFB). Förmånerna kan lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån.

Försäkringskassan ska se till att särskilda insatser kommer till stånd för att den som får tre fjärdedels sjuk- eller aktivitetsersättning ska kunna få en anställning motsvarande den återstående arbetsförmågan. Den försäkrade ska samtycka till insatserna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela ytterligare föreskrifter om de särskilda insatserna (33 kap. 26–28 §§ SFB).

Ersättningsnivåer m.m.

Den inkomstrelaterade aktivitets- och sjukersättningen beräknas på grundval av en fastställd antagandeinkomst (34 kap. SFB). Antagandeinkomsten utgörs av de inkomster som den försäkrade hade under en viss tid i anslutning till försäkringsfallet. Nuvarande regler innebär att den inledningsvis fastställda antagandeinkomsten tillämpas även när den försäkrade som tidigare har haft partiell aktivitets- eller sjukersättning beviljas sådan ersättning i högre omfattning, exempelvis från halv till hel ersättning. Antagandeinkomsten anknyts till prisbasbeloppet för det år då ersättningen ska börja lämnas och räknas om vid förändringar av detta belopp.

Försäkrade som har rätt till aktivitets- eller sjukersättning kan få bostadstillägg (101 kap. 3 § första punkten SFB). Bostadstillägg är ett

skattefritt inkomstprövat tillägg till förmånerna, och storleken påverkas av såväl bostadskostnaden som inkomsten. Den som fått hela sin aktivitets- eller sjukersättning förklarad vilande kan få bostadstillägg om reglerna för inkomstberäkning medger det (101 kap. 4 § SFB).

Studier och arbete

En försäkrad som haft aktivitetsersättning under minst ett år kan få behålla ersättningen för att studera under en provotid om sex månader, s.k. aktivitetsersättning under provotid (36 kap. 9 a § SFB). Om den försäkrade därefter vill fortsätta att studera kan han eller hon ansöka om vilande aktivitetsersättning för studier i ytterligare arton månader, dvs. rätten till aktivitetsersättning kvarstår men ersättningen betalas inte ut.

Om den försäkrade har haft aktivitetsersättning i minst ett år och vill prova att arbeta eller studera kan ersättningen förklaras vilande. En försäkrad kan ha vilande aktivitetsersättning i högst två år. Vilandeförklaring får avse hel aktivitetsersättning eller del av ersättningen. Vid arbete har den försäkrade, förutom lönen, rätt till ett skattefritt belopp som motsvarar 25 procent av den ersättning som är vilande (36 kap. 10, 12, 15 och 18 §§ SFB).

Om den försäkrade haft sjukersättning i minst ett år och vill prova att arbeta eller studera kan han eller hon ansöka om vilande sjukersättning. Vid arbete har den försäkrade rätt till ett skattefritt belopp som motsvarar 25 procent av den ersättning som är vilande, förutom lönen. Vid arbete kan hela eller del av ersättningen förklaras vilande. Vid studier ska dock alltid den beviljade förmånen i sin helhet förklaras vilande (36 kap. 10, 12, 14 och 18 §§ SFB).

Motionerna

Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbetande

Julia Kronlid m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2021/22:2382 yrkande 21 att åldersgränsen för rätten till den aviserade trygghetspensionen bör bestämmas till 60 år. Åldersgränsen ska ligga fast på 60 år och inte höjas i takt med att pensionsåldern höjs. Det finns försäkrade som är utslitna efter många års påfrestande arbete redan vid 60 års ålder.

I kommittémotion 2021/22:2595 begär Ida Gabrielsson m.fl. (V) i yrkande 6 att regeringen återkommer med förslag om att arbetsförmågan hos försäkrade som har fyllt 60 år vid prövning av rätt till sjukersättning ska bedömas i förhållande till normalt förekommande arbete som den försäkrade har erfarenhet av eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade. Åldern ska inte justeras med riktåldern eftersom den baseras på medellivslängden och saknar koppling till en enskilds risk att slita ut sig eller möjlighet till omskolning. I yrkande 11 i denna del framförs att regeringen bör återkomma med ett förslag baserat på betänkandet SOU 2021:69. Ett av förslagen går ut på att arbetsförmågan hos försäkrade som har som mest fem år kvar till den ålder då de inte längre kan få sjukersättning ska bedömas i

förhållande till förvärvsarbete i en sådan yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden och som den försäkrade har erfarenhet av eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade.

I kommittémotion 2021/22:4215 framför Hans Eklind m.fl. (KD) i yrkande 6 att drivkrafterna för ett längre yrkesliv bör öka. Motionärerna anser att tryggheten ska säkerställas för dem som inte har en arbetsförmåga i ett vanligt arbete, samtidigt som de som kan behöver få stöd till ett förlängt arbetsliv. En trygghetsersättning i aktivitets- och sjukersättningen bör införas eftersom en sådan balanserar dessa behov. Förslaget om trygghetsersättning innebär att seniorer över 62 år utan arbetsförmåga och möjlighet till omställning ska få del av sjukersättningen.

Även i kommittémotion 2021/22:4065 yrkande 33 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) anges att utredningsförslaget i betänkande SOU 2021:69 om sjukersättning för de fem sista åren före pensionsåldern bör införas.

I motion 2021/22:1337 föreslår Johanna Haraldsson m.fl. (S) att reglerna för sjukersättning bör ändras enligt förslagen i betänkande SOU 2021:69.

Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen

I kommittémotion 2021/22:2382 föreslår Julia Kronlid m.fl. (SD) i yrkande 20 att det införs lättnader i bedömning av rätten till sjukersättning för personer som är yngre än 60 år. Förslagen i betänkandet SOU 2021:69 om vilka rehabiliteringsåtgärder som ska bedömas vara uttömda bör införas. I yrkande 22 anges att möjligheten att återinföra den tidsbegränsade sjukersättningen bör ses över. Det finns personer som blir helt utan ersättning vid övergången mellan aktivitets- och sjukersättningen. Den tidsbegränsade förmånen ska kunna beviljas under maximalt tre år med möjlighet till omprövning samt kopplas till insatser för vård och rehabilitering. I yrkande 26 framförs att rättssäkerheten bör stärkas vid bedömningen av aktivitetsersättningen. Felaktiga avslag drabbar försäkrade mycket hårt och utsikterna att få ett arbete på arbetsmarknaden har varit näst intill obefintliga för många av dem som fått avslag. I yrkande 23 begärs att taket i bostadstillägget höjs för att motverka att försäkrade som drabbats av långvarig sjukdom ska behöva flytta. I yrkande 24 begärs att regeringen utreder möjligheten att ansöka om att studera i en takt som är lägre än 50 procent för sex månader i taget och samtidigt behålla sin sjukersättning. CSN kräver 50 procents studietakt vilket många sjuka inte klarar.

I kommittémotion 2021/22:3911 anger Martina Johansson m.fl. (C) i yrkande 21 att det behövs tydligare åtgärder för att möjliggöra för försäkrade med funktionsnedsättning att bedriva företag. Försäkrade ska inte behöva förlora sin aktivitetsersättning om de vill starta ett företag. I yrkande 22 anges att aktivitets- och sjukersättningen bör ses över. Försäkrade med en funktionsnedsättning bör få prova att arbeta på heltid eller deltid under enstaka dagar eller längre eller kortare perioder utan att förlora ersättningen. I yrkande

24 anges att möjligheterna att studera med bibehållen ersättning bör ses över för försäkrade med aktivitets- och sjukersättning. I dag är möjligheten att studera alltför begränsad.

I kommittémotion 2021/22:2595 framför Ida Gabrielsson m.fl. (V) i yrkande 10 att regeringen bör återkomma med förslag om att prövningen av rätten till sjukersättning ska baseras på den treårsperiod som löper mellan prövningarna. Bedömningen bör kopplas till den bedömning som gäller för rätt till sjukpenning. I yrkande 26 anges att sjukersättning bör utges med 64,7 procent av den förlorade arbetsinkomsten. I praktiken får en försäkrad som uppbär hel sjukersättning endast i genomsnitt omkring 31 procent av sin tidigare lön. Modellen för beräkning av antagandeinkomsten bör ses över.

I kommittémotion 2021/22:4213 anger Hans Eklind m.fl. (KD) i yrkande 24 att reglerna för aktivitets- och sjukersättning för yngre bör förbättras. Försäkringskassan bör alltid pröva om sjukersättning är mer ändamålsenlig, även om ansökan avser aktivitetsersättning. I yrkande 27 anförs att möjligheterna för försäkrade med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom att fortsätta att arbeta bör ses över. Det är en vinst både för försäkrade och samhället om fler försäkrade med funktionsnedsättning kan få arbeta efter förmåga.

Hillevi Larsson (S) föreslår i motionerna 2021/22:125 och 2021/22:1262 att bostadstillägget ses över för försäkrade med sjuk- och aktivitetsersättning och att åtgärder vidtas för att stärka ekonomin för dessa personer. Dessutom bör informationen om bostadstillägget utökas. En granskning av Riksrevisionen visar att en fjärdedel av potentiellt berättigade till sjuk- eller aktivitetsersättning kan missa att ansöka om bostadstillägg. I motionerna 2021/22:1538 och 2021/22:1573 framhåller Johanna Haraldsson m.fl. (S) att reglerna för sjukersättning bör ändras för att skapa förutsättningar för försäkrade att studera på deltid med bibehållen aktivitets- och sjukersättning. Nuvarande regler skapar inlåsnings effekter när de i stället borde gynna den som genom studier vill ta sig vidare till en anställning på hel- eller deltid. I motion 2021/22:808 framför Åsa Karlsson (S) att övergången mellan aktivitets- och sjukersättning bör säkras. Sedan januari 2001 bedömer läkaren patientens aktivitetsbegränsningar i stället för dennes arbetsförmåga. Detta ökar risken för att personer faller mellan stolarna. Försäkrade som haft aktivitetsersättning och har fortsatt arbetsförmåga riskerar därför att få avslag på sin ansökan om sjukersättning.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om sjuk- och aktivitetsersättningen samt förmåner vid rehabilitering har i betänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) identifierat brister i systemet med sjuk- och aktivitetsersättning både vad gäller själva regelverket och tillämpningen. Ett strikt regelverk och en stor variation i tillämpningen innebär enligt utredningen allvarliga effekter för enskildas rättssäkerhet och tillit till

försäkringen. Utredningen föreslår en ändring av reglerna för rätt till sjukersättning för försäkrade som har som mest fem år kvar till de uppnår den ålder då de inte längre kan få sjukersättning utbetald – en ålder som i framtiden kommer att motsvara riktåldern för pension. Vidare föreslår utredningen bl.a. att rätten till sjuk- och aktivitetsersättning ska bedömas mot samma arbetsmarknadsbegrepp som gäller för rätten till sjukpenning. Enligt utredningen minskar det risken för att personer blir kvar i sjukpenningssystemet trots att det inte finns fler åtgärder att ta till för att de ska kunna få en förbättrad arbetsförmåga. Dessutom föreslås att provotiden för studier förlängs från 6 till 12 månader för personer med aktivitetsersättning.

I budgetpropositionen för 2022 angav regeringen att förslaget om nya regler i sjukersättningen för försäkrade som är 60 år och äldre, s.k. trygghetspension, var föremål för beredning i Regeringskansliet och beräknades träda i kraft under 2022. Till följd härav har riksdagen beslutat att öka Försäkringskassans administrationskostnader för 2022 (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:SfU1, rskr. 2021/22:116). Regeringen har därefter till riksdagen överlämnat proposition 2021/22:220 Sjukersättning till äldre i förvärsarbetande ålder. I propositionen föreslås bl.a. att arbetsförmågan hos försäkrade som har som mest fem år kvar tills de uppnår den ålder då de inte längre kan få sjukersättning och som har erfarenhet av sådant arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden ska bedömas i förhållande till dessa arbeten. Är annat lämpligt arbete tillgängligt för den försäkrade ska arbetsförmågan bedömas mot det. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2022.

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har i uppdrag att förbättra stödet till unga som får avslag på ansökan om aktivitetsersättning. I en återrapport den 7 maj 2021 anger myndigheterna att de arbetar vidare för att skapa nya arbetssätt för att tillhandahålla en mer individanpassad information och en bättre möjlighet för individen att förstå vilket stöd som ges för att söka arbete. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har även i uppdrag att arbeta för att samordningsförbunden prioriterar att finansiera insatser för att unga som har aktivitetsersättning utvecklar eller återfår arbetsförmågan och därmed kan återgå i, eller få, ett arbete. Uppdraget ska redovisas den 9 maj 2022.

Bostadskostnadstaket vid beräkningen av bostadstillägg till den som inte har fyllt 65 år har höjts till 7 500 kronor för den som är ogift och till 3 750 kronor för den som är gift. Förslaget innebär att taket för bostadstillägg höjts till samma nivå som för ålderspensionärer. Dessutom har garantiersättningen för hel aktivitets- och sjukersättning höjts med 0,25 prisbasbelopp. Höjningen innebär att försäkrade med aktivitets- och sjukersättning i form av garantiersättning får ca 1 000 kronor mer per månad. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2022 (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:SfU1, rskr. 2021/22:116).

Det förslag som lämnats i proposition 2021/22:220 innebär, när det genomförs, en väsentlig förbättring av både sjuk- och aktivitetsersättningen. Mot den bakgrunden och då regeringen även i övrigt arbetar med att utveckla

och öka tryggheten i försäkringen anser utskottet att det saknas det skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2021/22:2382 (SD) yrkandena 20–24 och 26, 2021/22:2595 (V) yrkandena 6, 10, 11 i denna del, och 26, 2021/22:4215 (KD) yrkande 6, 2021/22:4065 (MP) yrkande 33, 2021/22:1337 (S), 2021/22:3911 (C) yrkandena 21, 22 och 24, 2021/22:4213 (KD) yrkandena 24 och 27, 2021/22:1255 (S), 2021/22:1262 (S), 2021/22:1538 (S), 2021/22:1573 (S) och 2021/22:808 (S). Motionsyrkandena avstyrks därför.

Arbetskadeersättningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en jämställd arbetsskade- försäkring, inkomstindexerad livränta och en obligatorisk primär arbetsskade- försäkring.

Jämför reservation 62 (M), 63 (SD), 64 (C), 65 (V), 66 (SD) och 67 (C, V).

Gällande ordning

Med arbetsskada avses en skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. En skada ska anses ha uppkommit av en sådan orsak, om övervägande skäl talar för det (39 kap. 3 § SFB). En försäkrad har vid arbetsskada rätt till samma förmåner enligt socialförsäkringsbalken som han eller hon har rätt till vid annan sjukdom (40 kap. 2 § SFB).

För smittsamma sjukdomar gäller inte arbetsskade- försäkringens generella skadebegrepp. När det gäller arbetsskada på grund av smitta meddelar regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskrifter om i vilken utsträckning en skada, som inte beror på ett olycksfall men som har framkallats av smitta, ska anses som arbetsskada (39 kap. 6 § SFB). Föreskrifter om arbetsskada i form av sjukdom som framkallats genom smitta har meddelats i 5 § förordningen (1977:284) om arbetsskade- försäkring och statligt personskadeskydd.

Livränta lämnas till en försäkrad som till följd av en arbetsskada har fått sin förmåga att skaffa sig inkomst genom arbete nedsatt med minst en femtondel. Detta gäller endast om nedsättningen av förmågan att skaffa inkomst genom arbete kan antas bestå under minst ett år, och inkomstförlusten för år räknat uppgår till minst en fjärdedel av prisbasbeloppet för det år när livräntan ska börja lämnas (41 kap. 2 § SFB). Livränta lämnas för viss tid eller tills vidare (41 kap. 7 § SFB).

Motionerna

Arbetskadeersättningen

I kommittémotion 2021/22:3837 anger Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) att arbetsskadeförsäkringen bör reformeras och inte vara ett komplement till den ersättning som utges från sjukförsäkringen. Det behöver även skapas drivkrafter för arbetsgivaren att utforma en bra arbetsmiljö och på så vis få lägre avgifter. Motionärerna anser därför att regeringen bör tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk primär arbetsskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer.

I kommittémotion 2021/22:2380 framhåller Julia Kronlid m.fl. (SD) i yrkande 2 att regeringen bör se över regelverket för arbetsskadeförsäkring och sjukdom på grund av smitta. Regeringen bör återkomma med ett förslag på hur man kan göra lättnader i undantaget som gäller smitta för att få arbetsskadeersättningen mer ändamålsenlig under en pandemi utan att för den skull riskera alltför svåra gränsdragningsproblem.

I kommittémotionen 2021/22:3911 anger Martina Johansson m.fl. (C) i yrkande 32 att regeringen bör se över möjligheten att inrätta ett arbetsmedicinskt råd inom arbetsskadeförsäkringen eftersom det finns osakliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller att få ersättning för en arbetsskada. I yrkande 33 anges att regeringen bör se över regelverket kring ersättningen om det är svårt att säkerställa att en skada beror på arbetsplatsen. Om det inte kan garanteras att skadan beror på arbetet bör den sjukskrivna i stället få en engångssumma. I yrkande 34 anges att informationen om förebyggande arbetsskadeförsäkring bör förstärkas. Det kan bidra till att fler har kontakt med arbetsplatsen, vilket kan leda till snabbare återgång i arbete på heltid.

I kommittémotion 2021/22:441 begär Ida Gabrielsson m.fl. (V) i yrkande 2 att regeringen återkommer med förslag om att införa en bevislätnadsregel i arbetsskadeförsäkringen. En sådan ordning skulle kunna flytta risken från de försäkrade, öka möjligheterna för kvinnor att få rätt till ersättning och skapa ett tydligt incitament för berörda aktörer att bedriva relevant forskning på områden där det i dag finns ett bristande kunskapsunderlag. I yrkande 3 begärs att regeringen återkommer med förslag om att förändra varaktighetskravet i arbetsskadeförsäkringen till sex månader. Det kan göra det enklare dels för den försäkrade att prestera ett fullgott intyg, dels för läkarna att utfärda ett sådant intyg. I yrkande 4 begärs att regeringen ser över möjligheterna att inkomstindexera arbetsskadelivräntan. Förslagen i betänkande Samlad kunskap – stärkt handläggning (SOU 2017:25) om att livräntan bör räknas om utifrån inkomstindex bör införas.

I motion 2021/22:1766 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S) framhålls att det behövs en översyn av Försäkringskassans hantering av livränteärenden.

Jämställdhet

I kommittémotion 2021/22:2380 anför Julia Kronlid m.fl. (SD) i yrkande 1 att det bör tillsättas en utredning om arbetsskadeförsäkringen. Utredningen bör se över hela bedömningskedjan och tillhörande regelverk med diagnoskoder och riktlinjer. Mot bakgrund av kunskap och forskning om arbetssjukdomar inom den offentliga sektorn bör regelverket även ses över för att uppnå en mer jämställd arbetsskadeförsäkring.

Annie Lööf m.fl. (C) anger i partimotion 2021/22:3666 yrkande 26 att det finns osakliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller att få ersättning för en arbetsskada. Motionärerna föreslår att arbetsskadeförsäkringen genussäkras. Ett sådant förslag finns också i kommittémotion 2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 31.

I kommittémotion 2021/22:441 begär Ida Gabriëlsson m.fl. (V) i yrkande 1 att regeringen tillsätter en utredning med uppdraget att se över hur arbetsskadeersättningen kan förbättras för att ge fler arbetsskadade den ersättning de har rätt till. Syftet är att skapa en tryggare och mer rättssäker arbetsskadeförsäkring – en jämställd försäkring som behandlar kvinnor och män lika.

Utskottets ställningstagande

En särskild utredare har fått i uppdrag att se över arbetsskadeförsäkringen (dir. 2021:116). Utredaren ska bl.a. analysera villkoren för rätten till livränta för att säkerställa att livräntan fyller sin funktion när det gäller att ge ekonomisk trygghet vid inkomstförlust på grund av arbetsskada. Översynen ska också säkerställa att kvinnor och män ges ett likvärdigt skydd. Uppdraget ska redovisas senast den 1 augusti 2023. En parlamentariskt sammansatt referensgrupp har inrättats till stöd för arbetet i utredningen.

I en departementspromemoria (S2022/00193) föreslås att den som i sitt arbete smittas av en sjukdom som är klassad som samhällsfarlig enligt smittskyddslagen ska omfattas av arbetsskadeförsäkringen, oavsett vilket arbete som utförts och vid vilken arbetsplats, och att förordningsändringarna ska gälla retroaktivt. Det innebär att även den som tidigare under pandemin har smittats med covid-19 i sitt arbete och som fått ett långvarigt inkomstbortfall på grund av det omfattas av skyddet från arbetsskadeförsäkringen. Regeringen har därefter beslutat om en ändring i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd. Ändringen träder i kraft den 19 april 2022 men tillämpas även på en skada som har inträffat dessförinnan.

Mot bakgrund av det anförda och med beaktande av det arbete som pågår eller redan har genomförts när det gäller arbetsskadeförsäkringen avstyrks motionerna 2021/22:2380 (SD) yrkandena 1 och 2, 2021/22:3666 (C) yrkande 26, 2021/22:3911 (C) yrkandena 31–34, 2021/22:441 (V) yrkandena 1–4, 2021/22:3837 (M) och 2021/22:1766 (S), i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

Socialförsäkringsadministrationen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. Försäkringskassans arbetssätt och användning av läkarintyg och försäkringsmedicinska rådgivare.

Jämför reservation 68 (M), 69 (SD), 70 (C), 71 (KD) och 72 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3828 framhåller Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) i yrkande 5 att det finns behov av att öka tillsynen av läkares arbete med sjukskrivningsfrågor. Försäkringskassan bör kunna få sätta upp kvalitetskrav för vårdgivare som skriver läkarintyg samt löpande följa upp och granska sjukskrivningsmönstret hos olika vårdgivare. Vid upprepade anmärkningar liksom vid rent fusk ska den enskilda vårdgivaren förlora rätten att utfärda läkarintyg.

Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M) framhåller i motion 2021/22:2735 att Försäkringskassans användning av intyg i handläggningen vid sjukfrånvaro bör tydliggöras. Flera förmåner har införts och befintliga har förändrats med anledning av covid-19. Det behöver klargöras vilket intyg som ska användas för respektive förmån. I motion 2021/22:2737 anger samma motionärer att regeringen bör se över Försäkringskassans hantering av läkarintygen så att hanteringen blir enhetlig. Vidare anger motionärerna i motion 2021/22:2741 att regeringen bör göra en översyn för att kommunikationen mellan den sjukskrivne och Försäkringskassan ska förbättras. I motion 2021/22:2798 anger Lars Püss m.fl. (M) att regeringen bör säkerställa att alla behandlas lika, oavsett om de är enskilda personer eller företagare. Det inte är rimligt att tillämpa två olika måttstockar vid myndighetsutövning. När det gäller enskilda personer finns det generellt sett en stor respekt för den personliga integriteten medan det inte finns sådana spärar när det gäller näringsidkare.

I kommittémotion 2021/22:2382 anger Julia Kronlid m.fl. (SD) i yrkande 2 att regeringen bör stärka kvaliteten i Försäkringskassans utredningar i sjukpenningärenden och skyddet mot godtyckliga avslag. Avstämningmöten behöver göras obligatoriska och hållas regelbundet, Försäkringskassans överprövning av ett läkarintyg bör göras av någon med försäkringsmedicinsk kompetens, läkarintygen måste få större tyngd och Försäkringskassans handläggare bör i högre utsträckning än i dag träffa den försäkrade. Försäkringskassans motivering i avslagsbeslut bör också förtydligas och förbättras.

Martina Johansson m.fl. (C) begär i kommittémotion 2021/22:3911 yrkande 8 att de försäkringsmedicinska rådgivarnas roll i sjukskrivningsprocessen ska öka. För att Försäkringskassan ska kunna göra en självständig

och rättssäker prövning av rätten till sjukpenning behöver det säkerställas att det finns medicinsk kompetens.

I kommittémotion 2021/22:4213 anger Hans Eklind m.fl. (KD) i yrkande 10 att det finns behov av fortsatta åtgärder vad gäller de medicinska underlagen för bedömning av rätten till sjukförsäkring och tydligare information till försäkringstagaren. Försäkringskassan behöver få bättre verktyg och tydligare riktlinjer för att kunna granska sjukintyg på ett mer likvärdigt sätt. Det finns även behov av tydligare information till de försäkrade om vad som krävs för att få sjukpenning och vilka underlag som utgör grund för bedömningen i ett ärende. I kommittémotion 2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) begärs i yrkande 20 att Försäkringskassans handläggning av återkrav av assistansersättning utvärderas för att säkra hanteringen. Det förekommer felaktiga återkrav även när assistanssamordnaren handlat i god tro.

I kommittémotion 2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) begärs i yrkande 1 att det tillsätts en oberoende utredning för att reformera Försäkringskassans arbetssätt. Försäkringskassan ska vara en partner för de sjuka i arbetet för att komma tillbaka, samt för sjukvården i stort. Försäkringskassan bör därför ha ett portaluppdrag att stötta och lotsa. I yrkande 5 anförs att regelverket kring Försäkringskassans handläggning av bilstödet bör reformeras och förenklas. Även i kommittémotion 2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5 finns ett förslag om portaluppdrag.

I motion 2021/22:1274 anger Eva-Lena Jansson (S) att ytterligare åtgärder behöver övervägas för att åtgärda bristerna i Försäkringskassans handläggning av sjukförsäkringen. Handläggningen ska vara rättssäker och i linje med lagstiftningen.

Utskottets ställningstagande

Försäkringskassan är en central aktör i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Försäkringskassan bedömer om en försäkrad har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom samt prövar rätten till ersättning från sjukförsäkringen och ser till att behovet av rehabilitering klarläggs. Försäkringskassan samordnar rehabiliteringsinsatserna och ser till att de åtgärder vidtas som behövs för en effektiv rehabilitering.

Försäkringskassan anger i en återrapport den 13 augusti 2021 (dnr 2020/001876) att myndighetens tillämpning av regelverket i sjukförsäkringen har kritiserats i flera externa utredningar och granskningar. Försäkringskassans styrning av sjukförsäkringen har också granskats internt av bl.a. internrevisionen. Till stor del visar granskningarna på samma orsaker till de brister som konstaterats. Försäkringskassan har därför under 2021 inlett ett arbete med att genomlysna myndighetens hela förvaltning av sjukförsäkringen och ta fram till förslag till förbättringar. Försäkringskassan arbetar med att förbättra kvaliteten i utredning och beslut, att öka handläggarnas förmåga till analys av

underlag i ärendet och att hantera känsliga samtal med enskilda och andra aktörer. Försäkringskassan bedriver även ett kontinuerligt arbete för att förbättra tydligheten i beslutsmotiveringar och kommer att säkerställa att handläggare och stödfunktioner har tillgång till kompetensutveckling.

Regeringen gav i mars 2021 Försäkringskassan ett uppdrag som bl.a. berör information i läkarintyg och Försäkringskassans utredningsskyldighet när det gäller diagnoser som är särskilt svåra för hälso- och sjukvården att tillhandahålla uppgifter om. I Försäkringskassans och Socialstyrelsens slutredovisning i oktober 2021 om insatser för en mer ändamålsenlig sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (2021-10-7601), har Försäkringskassan tydliggjort hur det försäkringsmedicinska beslutsstödet ska användas i handläggningen av sjukpenning.

Utskottet anser att det är viktigt att den genomlysning av sjukförsäkringen som Försäkringskassan nu vidtar för att åtgärda brister i hanteringen också får genomslag i praktiken. Utskottet ser därför positivt på att Statskontoret har i uppdrag att granska Försäkringskassans genomlysning och de åtgärder som vidtas (S2021/04616). Avsikten är att säkerställa att åtgärderna leder till att försäkrade får sin rätt till ersättning utredd och prövad och så tidigt som möjligt ges de förebyggande insatser eller det stöd som de behöver för att återgå till arbete. Uppdraget ska slutredovisas i mars 2023.

Med beaktande av det arbete som pågår inom Försäkringskassan och med hänsyn till att Statskontorets granskning kommer att pågå en längre tid anser utskottet att det i nuläget saknas skäl att föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2021/22:3828 (M) yrkande 5, 2021/22:2735 (M), 2021/22:2737 (M), 2021/22:2741 (M), 2021/22:2798 (M), 2021/22:2382 (SD) yrkande 2, 2021/22:3911 (C) yrkande 8, 2021/22:4213 (KD) yrkande 10, 2021/22:3383 (L) yrkandena 1 och 5, 2021/22:3978 (L) yrkande 5 och 2021/22:1274 (S). Motionsyrkandena avstyrks därför.

Även motion 2021/22:4165 (KD) yrkande 20 om Försäkringskassans handläggning av återkrav avstyrks med det anförda.

Felaktiga utbetalningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om ett informationsutbyte mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en särskild bidragsbrottsenhet hos Försäkringskassan, ökad kontroll och utbetalningar till andra länder.

Jämför reservation 73 (M), 74 (SD), 75 (KD), 76 (L), 77 (MP) och 78 (S).

Gällande ordning

Bidragsbrottslagen

Bidragsbrottslagen (2007:612) innehåller regler som ska ge ett straffrättsligt skydd för välfärdssystemen, bevara förtroendet för systemen och skydda de offentliga finanserna. Lagen omfattar bidrag, ersättningar, pensioner och lån för personligt ändamål som enligt lag eller förordning beslutas av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, en kommun eller en arbetslöshetskassa (1 §). Från och med januari 2020 har tillämpningsområdet utvidgats och omfattar även stöd, bidrag och ersättningar som enligt lag eller förordning beslutas av Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller en kommun och avser en enskild person, men betalas ut till eller tillgodoräknas någon annan än den enskilde. Den som lämnar oriktiga uppgifter eller inte anmäler ändrade förhållanden som han eller hon är skyldig att anmäla enligt lag eller förordning, och på så sätt orsakar fara för att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd felaktigt betalas ut, felaktigt tillgodoräknas, betalas ut med för högt belopp eller tillgodoräknas med ett för högt belopp döms för bidragsbrott till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader (2 §). Om brottet är grovt, döms för grovt bidragsbrott till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Enligt 6 § bidragsbrottslagen ska de myndigheter som anges i 1 § samt kommuner och arbetslöshetskassor anmäla till Polismyndigheten om det kan misstänkas att brott enligt bidragsbrottslagen har begåtts.

Lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen avser att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar och omfattar bidrag, ersättningar pensioner och lån för personligt ändamål som enligt lag eller förordning beslutas av Migrationsverket, Försäkringskassan,

Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Arbetsförmedlingen, en kommun eller en arbetslöshetskassa (1 §). Underrättelseskyldigheten gäller även för Skatteverket och Kronofogdemyndigheten (2 §).

Behandling av personuppgifter

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, här benämnd dataskyddsförordningen, antogs den 27 april 2016. Förordningen innehåller regler som ska skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd för personuppgifter, och främja det fria flödet av personuppgifter inom unionen. Dataskyddsförordningen, som är direkt tillämplig i alla medlemsstater, ersatte fr.o.m. den 25 maj 2018 dataskyddsdirektivet från 1995 och utgör numera den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU. Den 25 maj 2018 trädde dataskyddslagen (2018:218) i kraft, och samtidigt upphävdes personuppgiftslagen (1998:204). Dataskyddslagen innehåller bestämmelser som kompletterar dataskyddsförordningen på ett generellt plan i svensk rätt. Inom ramen för det utrymme som dataskyddsförordningen ger reglerar lagen bl.a. frågor om rättslig grund för behandling av personuppgifter, känsliga personuppgifter, tillsynsmyndighetens handläggning och beslut samt skadestånd och överklagande. Dataskyddslagen är, på samma sätt som personuppgiftslagen var, subsidiär i förhållande till annan lag eller förordning. Det gör det möjligt att även fortsättningsvis ha avvikande bestämmelser i sektorsspecifika registerförfattningar.

Försäkringskassans registerlagstiftning finns i 114 kap. SFB. Kapitlet reglerar bl.a. ändamål, känsliga personuppgifter, behandling av personuppgifter i den s.k. socialförsäkringsdatabasen, direktåtkomst, utlämnande på medium för automatisk behandling och säkerhetsåtgärder.

Informationsutbyte

Enligt 110 kap. 31 § SFB ska myndigheter, arbetsgivare och uppdragsgivare, anordnare av personlig assistans samt försäkringsinrättningar på begäran lämna Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och allmän förvaltningsdomstol uppgifter som avser en namngiven person när det gäller förhållanden som är av betydelse för tillämpningen av socialförsäkringsbalken. Arbetsgivare och uppdragsgivare är även skyldiga att lämna sådana uppgifter om arbetet och arbetsförhållandena som behövs i ett ärende om arbetsskadeförsäkring. Enligt 110 kap. 33 § ska banker och andra penninginrättningar på begäran lämna uppgifter enligt 31 § första stycket till Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och allmän förvaltningsdomstol i ärenden om äldreförsörjningsstöd, bostadsbidrag och bostadstillägg.

Sekretess hindrar inte att Skatteverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och allmän förvaltningsdomstol på begäran får lämna ut

uppgifter om ersättningar enligt socialförsäkringsbalken eller enligt lagstiftning om annan jämförbar ekonomisk förmån till en försäkringsinrättning, ett försäkringsbolag eller en arbetsgivare, om uppgiften behövs för samordning med ersättning därifrån (110 kap. 39 § SFB).

Motionerna

Åtgärder mot välfärdsbrottslighet

I partimotion 2021/22:4033 begär Ulf Kristersson m.fl. (M) i yrkande 37 att det införs ett gemensamt utbetalningssystem för offentliga bidrag för att minska fusk. Ett gemensamt utbetalningssystem skulle ge en bättre överblick över de samlade bidragen, på både individnivå och samhällsnivå. I yrkande 38 begär motionärerna att det införs en bidragsbrottsenhet på Försäkringskassan och att Ekobrottsmyndigheten ges i uppdrag att åtala för bidragsbrott. Extra kraft måste läggas på att upptäcka, åtala och fälla den organiserade bidragsbrottsligheten. Även i kommittémotion 2021/22:3838 begär Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) i yrkande 1 att det införs en bidragsbrottsenhet på Försäkringskassan och att Ekobrottsmyndigheten ges i uppdrag att åtala för bidragsbrott. I yrkande 3 anser motionärerna att Försäkringskassan bör få möjlighet att begära ut konto- och bankuppgifter från enskilda och företag för att kunna fatta korrekta beslut om utbetalning.

John Weinerhall (M) framför i motion 2021/22:1135 yrkande 2 att förutsättningarna för att råda bot på gängkriminaliteten genom att stoppa utbetalningar från transfereringssystem bör utredas. Boriana Åberg (M) anger i motion 2021/22:1437 att kontrollen av välfärdsutbetalningar bör skärpas. Identifiering bör ske på ett säkert sätt, förslagsvis med biometriska uppgifter, för att stävja problem med flera olika identiteter för samma person. Boriana Åberg (M) anger i motion 2021/22:1486 att utbetalningar från välfärdens transfereringssystem bör hanteras av en av de befintliga myndigheterna. Samma motionär anger i motion 2021/22:1487 yrkande 1 att straffen för assistansbedrägerier bör skärpas avsevärt. I yrkande 2 anges att Försäkringskassan bör ha befogenhet att kontrollera de personliga assistenternas kvalifikationer, arbetsinsatser och övriga förehavanden. I yrkande 3 begärs att alla utbetalningar till assistansbolag som inte är godkända av Inspektionen för vård och omsorg stoppas. I motion 2021/22:2742 framför Anders Hansson (M) att regeringen bör undersöka möjligheten att ge Försäkringskassan skyldighet att underrätta försäkringsbolag om förändringar av utbetalningar till myndighetens kunder. Försäkringsbolag riskerar annars att fortsätta betala ut ersättning ovetande om att Försäkringskassan gjort en ny bedömning och slutat betala ut ersättning. I motion 2021/22:3635 anger Niklas Wykman m.fl. (M) i yrkande 9 att regeringen bör verka för att successivt införa ett standardiserat arbetsgivarintyg. I dag är omfattande brottslighet kopplad till fiktiva anställningar. I motion 2021/22:3301 anger Josefin Malmqvist (M) i yrkande 3 att socialtjänsten bör ha en underrättelseplikt vid misstanke om bidragsfusk och bör inkluderas i den generalklausul för sekretessbrytande

bestämmelse som gäller mellan statliga myndigheter, om skadan gentemot samhället är tillräckligt stor. Louise Meijer (M) anger i motion 2021/22:3835 att det bör övervägas att inrätta en ny myndighet som kan sköta alla utbetalningar från välfärdssystemen. I motion 2021/22:2734 begär Lotta Olsson (M) att det bör utredas om alla bidrag och ersättningar kan utbetalas genom en och samma myndighet, exempelvis via Skatteverket eller Försäkringskassan.

I kommittémotion 2021/22:2381 framför Linda Lindberg m.fl. (SD) i yrkande 30 att Försäkringskassan bör få bättre resurser och förutsättningar för att förebygga och åtgärda fusk inom de familjepolitiska bidragen utan att för den skull göra systemet alltför svårt för barnfamiljerna. I kommittémotion 2021/22:2385 anger Linda Lindberg m.fl. (SD) i yrkande 1 att påföljden för grov bidragsbrottslighet bör skärpas. En person som döms för grov bidragsbrottslighet bör stängas av från välfärdssystemen åtminstone under en begränsad tid. I samma motion anges i yrkande 2 att biometriska data bör användas för att säkra korrekta utbetalningar från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Regeringen bör återkomma med ett förslag om biometriska data på det nationella id-kortet. I yrkande 3 anges att regeringen skyndsamt bör lägga fram förslag i enlighet med vad som anges i betänkande SOU 2020:35 om en ny myndighet för utbetalningskontroll för att förhindra bidragsbrott och bidragsfusk. I yrkande 5 anges att Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Inspektionen för vård och omsorg bör få ökade ekonomiska resurser och tydligare mål för att stoppa bidragsfusk.

Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) begär i motion 2021/22:2928 att det inrättas en enhet på Försäkringskassan för utredning av bidragsbrott. Förslaget i betänkande Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) bör således införas. I motion 2021/22:396 begär Josef Fransson (SD) att regeringen utreder möjligheten till fingeravtrycksläsare hos socialtjänsten för att stävja bedrägerier.

Andreas Carlson m.fl. (KD) anger i kommittémotion 2021/22:4184 yrkandena 1 och 2 att en ny myndighet mot välfärdsbrottslighet bör ansvara för utbetalningar inom stat, regioner och kommuner. I yrkande 5 anges att den nya myndigheten ska administrera utbetalningar via ett transaktionskonto. Det ska omfatta alla välfärdsutbetalningar och skatteutbetalningar till både privatpersoner och företag. Ett sådant system förenklar insamlingen av nödvändiga data för analyser och för att upptäcka och förhindra fusk. I yrkande 6 anges att den nya myndigheten mot välfärdsbrottslighet bör ha ansvar för att driva återkrav. I yrkande 7 anges att utbetalningar bör kunna frysas i avvaktan på beslut. När en felaktig utbetalning upptäcks ska andra utbetalningar frysas fram tills summan av de frysta utgifterna uppgår till samma summa som återkravet, i likhet med systemet som gäller i Storbritannien. I yrkande 9 anges att all information som hämtas in bör kunna sparas under en tillräcklig tid. I likhet med Skatteverket och Åklagarmyndigheten bör data sparas av den nya myndigheten mot välfärdsbrott i åtminstone fem år och inte gallras på ett sätt

som försvårar urvalet. I yrkande 10 anges att den föreslagna myndigheten mot välfärdsbrottslighet bör få ett särskilt uppdrag att motverka kriminella nätverks avancerade upplägg gentemot välfärdssystemen. I yrkande 11 anger motionärerna att myndigheten, som bör utföra ett omfattande analysarbete och utveckla metoder för att upptäcka brottslighet, även bör kunna använda AI i detta arbete. I yrkande 12 anges att myndigheten bör få möjlighet att kontrollera identiteten. Det svenska välfärdssystemet bygger på heder och samvete och är därför mycket utsatt för missbruk och fusk. I yrkande 21 föreslås att bidragsbrottslagen bör ses över och att antalet bidrag och myndigheter som omfattas av lagen ska utökas ytterligare. Straffskalorna bör också ses över igen. I yrkande 22 anges att formerna för hur kommunerna bör åläggas att arbeta mer aktivt med att anmäla bidragsbrott bör utredas. I yrkande 23 anges att berörda myndigheter bör styras på ett sådant sätt att motverkandet av felaktiga utbetalningar prioriteras högre än vad som är fallet i dag. I yrkande 25 anges att regeringen bör undersöka hur ett standardiserat intyg med uppgifter om arbetsförhållanden skulle kunna se ut. Det kan motverka det omfattande missbruket av fiktiva anställningar som ger kriminella möjlighet kan tillskansa sig lönestöd som en grundförsörjning. I yrkande 28 föreslår motionärerna att regeringen ska utreda myndigheters möjligheter att i högre grad än vad som tillåts i dag enligt 110 kap. 31 § SFB inhämta kontoutdrag från banker och andra penninginrättningar. I kommittémotion 2021/22:4190 anger Andreas Carlson m.fl. (KD) i yrkande 46 att förslagen i betänkandet SOU 2020:35 om en ny myndighet för att motverka välfärdsbrottslighet bör införas.

I partimotion 2021/22:3965 begär Johan Pehrson m.fl. (L) i yrkande 58 att det införs en anmälningsskyldighet till polisen för samtliga bidragsgivande myndigheter i bidragsbrottslagen när det finns en misstanke om bidragsfusk. I kommittémotion 2021/22:3974 av Johan Pehrson m.fl. (L) begärs i yrkande 30 ett tillkännagivande om att utreda en samordnad utbetalning från statliga och kommunala trygghetssystem. Johan Pehrson m.fl. (L) begär i kommittémotion 2021/22:3984 i yrkande 6 i denna del att ett demokrativillkor införs för regionala och kommunala bidrag. Ett särskilt uppdrag bör ges till Centrum mot våldsbejakande extremism att granska offentlig bidragsgivning och stödja myndigheter, kommuner och regioner i granskningen av organisationer som söker bidrag. I kommittémotion 2021/22:4001 begär Lina Nordquist m.fl. (L) i yrkande 20 i denna del att bl.a. handläggare på Försäkringskassan får bättre lagstöd för att upptäcka och förhindra fusk. För att ge ett robustare skydd mot ekonomisk brottslighet bör alla utbetalningar från de statliga trygghetssystemen till enskilda göras via ett och samma statliga transaktionskonto. I ett senare skede bör även utbetalningar från kommuner integreras i systemet.

I motion 2021/22:4074 yrkande 4 anger Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP) att arbetet mot välfärdsbrott bör stärkas och att fler aktörer som t.ex. kommuner bör arbeta brottsförebyggande.

I motion 2021/2:2698 anger Ingela Nylund Watz m.fl. (S) att det bör övervägas på vilket sätt kommunerna kan inordnas i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad välfärdsbrottslighet.

I motion 2021/22:3342 framför Joakim Sandell m.fl. (S) i yrkandena 1 och 2 att det bör inrättas en ny enhet på Försäkringskassan för utredning av brott enligt bidragsbrottslagen motsvarande den modell som redan finns på Skatteverket.

Informationsutbyte

I kommittémotion 2021/22:3838 anger Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) i yrkande 2 att Försäkringskassan och övriga myndigheter bör ges större befogenheter att dela information med varandra och använda den information och kunskap som de har, för att öka och effektivisera sitt samarbete. I motion 2021/22:3823 anger Louise Meijer (M) att myndigheter, liksom socialtjänsten, bör kunna dela information med varandra för att upptäcka bidragsfusk. Samma motionär framhåller i motion 2021/22:3833 att den som ansöker om bidrag också ska godkänna att informationen delas med berörda myndigheter.

I kommittémotion 2021/22:2385 anger Linda Lindberg m.fl. (SD) i yrkande 4 att det behövs tydligare nationella riktlinjer för att stoppa bidragsfusk. Regeringen bör vidare ta fram bättre förutsättningar för samverkan och utbyte av personuppgifter mellan myndigheter som Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg och Skatteverket. I motion 2021/22:1005 begär Robert Stenkvist (SD) väsentligt skärpt kontroll och att myndigheter ska kunna använda sig av samkörning av uppgifter (yrkandena 1 och 2).

I kommittémotion 2021/22:4184 framhåller Andreas Carlson m.fl. (KD) i yrkande 8 att fler uppgifter bör delas. Allmänheten har rätt att förvänta sig att myndigheterna kan dela information för att motverka brott mot välfärdssystemen.

Johan Pehrson m.fl. (L) begär i kommittémotion 2021/22:3984 yrkande 6 i denna del att informationsdelningen mellan myndigheter bör ökas för att skapa förutsättningar att utreda bidragsfusk. Regeringen bör utan dröjsmål lägga fram förslag till lagstiftning. I kommittémotion 2021/22:4001 begär Lina Nordquist m.fl. (L) i yrkande 20 i denna del att Försäkringskassan ska få bättre lagstöd för att upptäcka och förhindra fusk. Informationsdelningen mellan Försäkringskassan och andra myndigheter bör öka.

Utskottets ställningstagande

Åtgärder mot välfärdsbrottslighet

Felaktiga utbetalningar och missbruk av välfärdssystemen minskar förtroendet för välfärdssystemen och äventyrar den grundläggande legitimiteten för välfärdspolitiken. Denna legitimitet är förutsättningen för att upprätthålla och utveckla vårt välfärdssamhälle och upprätthålla viljan till solidarisk skatte- och

avgiftsfinansiering. Betydande belopp betalas ut felaktigt från välfärdssystemen varje år. För att förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar och förebygga brottslighet riktad mot välfärdssystemen är det viktigt att kontrollerna av utbetalningar från välfärdssystemen stärks.

Bidragsbrottslagen (2007:612) omfattar numera alla offentliga bidrag, ersättningar och lån för personligt ändamål som beslutas av Försäkringskassan, Premiepensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, länsarbetsnämnderna, kommunerna och arbetslöshetskassorna. Det straffrättsliga skyddet för välfärdssystemen har stärkts, t.ex. har maximistraffet för grovt bidragsbrott skärpts. Lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen har utvidgats på samma sätt och omfattar dessutom pensioner. Underrättelseskyldigheten omfattar numera också kommunerna (prop. 2018/19:132, bet. 2019/20:SfU8, rskr. 2019/20:13).

Sedan 2019 lämnas uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen till Skatteverket. Uppgifterna behandlas i Skatteverkets beskattningsdatabas. Försäkringskassan har åtkomst till uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas i ärenden om bestämmande av sjukpenninggrundande inkomst, beräkning av bostadsbidrag och i ärenden om betalningsskyldighet för underhållsstöd. I utredningsbetänkandet Träffsäkert – införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet (SOU 2021:101) föreslås att Försäkringskassan ska få direktåtkomst till beskattningsdatabasen även i fråga om ärenden som rör beräkning av underhållsstöd fr.o.m. den 1 oktober 2023.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 10, bet. 2020/21:SfU1, rskr. 2020/21:148) tillfördes Försäkringskassan resurser för att intensifiera arbetet med att värna legitimiteten i välfärdssystemen och effektivt motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

I juni 2021 tillsatte regeringen en utredning för att bekämpa bidragsbrott mot välfärdssystemen, dvs. mot Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, CSN, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen (dir. 2021:39). Utredningen ska se över och lämna förslag på hur förmågan att förebygga och bekämpa bidragsbrott mot de utbetalande myndigheterna kan stärkas. Utredningen ska bl.a. kartlägga behov, identifiera förbättringsområden för effektiv hantering av bidragsbrott och analysera och redogöra för hur samverkan mellan myndigheter bör utformas i arbetet med att förebygga och utreda bidragsbrott. Uppdraget ska slutredovisas den 31 augusti 2023. En delredovisning ska göras senast den 15 juni 2022. Försäkringskassan är den största utbetalande myndigheten, och en majoritet av anmälningarna om brott mot välfärden kommer från Försäkringskassan. Utredningens delredovisning kommer därför att fokusera på Försäkringskassan.

Eftersom brister i folkbokföringen kan få allvarliga konsekvenser i form av identitetsrelaterad brottslighet och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen har regeringen den 17 mars 2022 beslutat om en lagrådsremiss med förslag om att ge Skatteverket fler verktyg för att stärka kontrollen och kvaliteten i folkbokföringen. Regeringen har därefter i proposition 2021/22:217 Stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen

föreslagit åtgärder för att stärka identitetskontroller vid flytt till Sverige och att Skatteverket ska få utökade möjligheter att göra kontrollbesök. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2022 respektive 2023.

Utredningen om samordning av statliga utbetalningar från välfärdssystemen har i utredningsbetänkande SOU 2020:35 föreslagit att en ny myndighet ska inrättas. Myndighetens uppgift skulle vara att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från de statliga välfärdssystemen. Utredningen har även föreslagit att den nya myndigheten ska administrera ett system med transaktionskonto för utbetalningar. Förslagen bereds i Regeringskansliet. Regeringen har nyligen beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att genomföra bildandet av den nya myndigheten, kallad Utbetalningsmyndigheten. Myndigheten, som enligt direktiven ska förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, ska även ta över ansvaret för att betala ut vissa förmåner och stöd från de statliga välfärdssystemen, t.ex. sjukpenning, bostadsbidrag och pensioner. Myndigheten ska också genomföra systemövergripande dataanalyser och granskningar. Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för att myndigheten, som ska vara lokaliserad till Södertälje, ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2024 (dir. 2022:8). Ekonomistyrningsverket beräknas för 2023 och 2024 få medel avsedda för inrättandet av en ny myndighet för systemövergripande kontroller.

Utskottet konstaterar att utredningen inte föreslagit att kommunerna ska anslutas till den nya myndigheten. Enligt utredningen är kunskapen om felaktiga utbetalningar från den kommunala välfärden lägre än kunskapen om felaktiga utbetalningar inom den statliga välfärden. Utredningens bedömning är vidare att myndigheten i nuläget inte bör ta ansvaret för att driva in beslutade återkrav.

Utskottet kan således konstatera att en rad åtgärder har vidtagits de senaste åren. Ett gemensamt utbetalningssystem för offentliga bidrag som administreras av en ny myndighet kommer att ge en bättre överblick över de samlade bidragen, på både individnivå och samhällsnivå, och förhindra bidragsbrott och bidragsfusk. Utskottet anser att resultatet av den utredning för att bekämpa bidragsbrott mot välfärdssystemen som tillsattes i juni 2021 och inrättandet av den nya myndigheten borde kunna ge förutsättningar för att komma till rätta med en stor del av bidragsbrottligheten. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2021/22:4033 (M) yrkande 38, 2021/22:3838 (M) yrkandena 1 och 3, 2021/22:1135 (M) yrkande 2, 2021/22:1437 (M), 2021/22:1486 (M), 2021/22:1487 (M) yrkandena 1–3, 2021/22:3635 (M) yrkande 9, 2021/22:3301 (M) yrkande 3, 2021/22:3835 (M), 2021/22:2734 (M), 2021/22:2381 (SD) yrkande 30, 2021/22:2385 (SD) yrkandena 1, 2 och 5, 2021/22:2928 (SD), 2021/22:396 (SD), 2021/22:4184 (KD) yrkandena 5–7, 9–12, 21–23, 25 och 28, 2021/22:4190 (KD) yrkande 46, 2021/22:3965 (L) yrkande 58, 2021/22:3984 (L) yrkande 6 i denna del, 2021/22:4001 (L) yrkande 20 i denna del, 2021/22:4074 (MP) yrkande 4, 2021/22:2698 (S) och 2021/22:3342 (S) yrkandena 1 och 2.

Även motionerna 2021/22:4033 (M) yrkande 37, 2021/22:2385 (SD) yrkande 3, 2021/22:4184 (KD) yrkandena 1 och 2 och 2021/22:3974 (L) yrkande 30, som får anses tillgodosedda, avstyrks med det anförda.

Vad därefter gäller förslaget om att Försäkringskassan ska vara skyldig att underrätta försäkringsbolag är det utskottets uppfattning att det inte kan vara Försäkringskassans skyldighet att underrätta försäkringsbolag om att utbetalningar av ersättning till en försäkrad har upphört eller minskats. Det borde vara den försäkrades skyldighet att göra detta. Försäkringsbolaget bör vara skyldigt att informera den försäkrade om den skyldigheten. Motion 2021/22:2742 (M) avstyrks därmed.

Informationsutbyte

Utredningen om samordning av statliga utbetalningar från välfärdssystemen föreslår i SOU 2020:35, förutom inrättandet av en ny myndighet för utbetalningskontroll, att myndigheter och vissa andra aktörer ska vara skyldiga att lämna uppgifter till myndigheten i dess verksamhet med att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Utredningen föreslår att uppgiftsskyldigheten ska regleras i en särskild lag. För att myndigheten effektivt ska kunna upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar behövs enligt utredningen en omfattande informationsöverföring till myndigheten. För att detta ska vara möjligt anser utredningen att sekretessbrytande uppgiftsskyldigheter bör införas. Förslagen i denna del bereds i Regeringskansliet.

Om utredningens förslag om informationsöverföring genomförs torde, såvitt utskottet kan se, de önskemål om bättre informationsöverföring mellan myndigheter som framförts under senare år i huvudsak kunna anses bli tillgodosedda. Utskottet ser positivt på utredningens förslag men anser att Försäkringskassan och övriga myndigheter redan nu bör ges större befogenheter att dela information med varandra och använda den information och kunskap som de har för att öka och effektivisera sitt samarbete, och framför allt för att skapa förutsättningar att utreda bidragsfusk. Utskottet instämmer således i uppfattningen att allmänheten har rätt att förvänta sig att myndigheterna kan dela information för att motverka brott mot välfärdssystemen. Utskottet föreslår därför att riksdagen ställer sig bakom det utskottet nu anför och tillkännager detta för regeringen. Motionerna 2021/22:3838 (M) yrkande 2, 2021/22:2385 (SD) yrkande 4, 2021/22:4184 (KD) yrkande 8, 2021/22:3984 (L) yrkande 6 i denna del och 2021/22:4001 (L) yrkande 20 i denna del tillstyrks därmed.

I den mån motionerna 2021/22:3823 (M), 2021/22:3833 (M) och 2021/22:1005 (SD) inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anför avstyrks motionsyrkandena.

Reservationer

1. Socialförsäkringen, punkt 1 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3 samt
avslår motionerna
2021/22:139 av Caroline Nordengrip (SD),
2021/22:969 av Denis Begic (S),
2021/22:2595 av Ida Gabriellsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 17,
2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 1,
2021/22:3673 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,
2021/22:3720 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S),
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3, 5 och 7.

Ställningstagande

Övergångsbestämmelserna som reglerar skiftet från handikappersättning till merkostnadsersättning bör förlängas för att undvika glapp i utbetalningarna.

Eftersom fler väljer att stanna kvar längre i arbetslivet bör den övre åldersgränsen för ersättning till vuxna med funktionsnedsättning bli mer flexibel och justeras uppåt.

2. Socialförsäkringen, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10 och
avslår motionerna

2021/22:139 av Caroline Nordengrip (SD),
 2021/22:969 av Denis Begic (S),
 2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,
 2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 17,
 2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 1,
 2021/22:3673 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,
 2021/22:3720 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) och
 2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3, 5 och 7.

Ställningstagande

I dag är det vanligt att den första sjukskrivningstiden är på 30 dagar. Eftersom sjukskrivningstiderna bör förkortas bör det införas en rekommendation om en kortare första sjukskrivningstid, förslagsvis en vecka, och om fler deltidssjukskrivningar än heltidssjukskrivningar.

3. Socialförsäkringen, punkt 1 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 17 samt avslår motionerna

2021/22:139 av Caroline Nordengrip (SD),

2021/22:969 av Denis Begic (S),

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 1,

2021/22:3673 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,

2021/22:3720 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3, 5 och 7.

Ställningstagande

En kriskommission bör tillsättas för att se över Försäkringskassans arbete och styrning av sjukförsäkringen, ge upprättelse åt dem som drabbats av den myndighetsutövning som brutit och lämna förslag om förbättringar inom sjukförsäkringen. Syftet med sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen bör vara att individen ska återfå arbetsförmågan och därmed kunna återgå i, eller kunna söka, arbete samt att ge ekonomisk trygghet under processen. Förslagen

i utredningsbetänkandet Tillsammans för en välfungerande sjukskrivning- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24) bör således införas, kompletterade med formuleringen om ekonomisk trygghet.

Vidare bör fler försäkrade få möjlighet att driva sina socialförsäkringsärenden rättsligt.

4. Socialförsäkringen, punkt 1 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 2, 3, 5 och 7 samt avslår motionerna

2021/22:139 av Caroline Nordengrip (SD),

2021/22:969 av Denis Begic (S),

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 17,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 1,

2021/22:3673 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 6,

2021/22:3720 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S) och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10.

Ställningstagande

Socialförsäkringarna bör utformas så att de ger ekonomisk trygghet under livets olika skeden. Försäkringarna ska vara obligatoriska och solidariskt finansierade via det offentliga, men utrymme bör även ges för kompletterande lösningar. Vidare bör det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar ses i ett bredare perspektiv. Det räcker inte att fokusera på arbetsplatsen och de problem som kan uppstå där. Reglerna bör förenklas för att bättre passa både företagande och familjeliv, och det finns behov av ökad kunskap om det moderna arbetslivets villkor och hur det påverkar familjeliv, personlig hälsa och barns välbefinnande. Målet för socialförsäkringen bör vara att den enskilde stimuleras att delta i åtgärder som leder till en så god hälsa som möjligt och till snabb återgång till arbetslivet efter sjukdom eller skada. Försäkrade bör få en god tillgång till rehabilitering och annat nödvändigt stöd.

5. Utredning om villkor för tillgång till välfärden, punkt 2 (M, SD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Arin Karapet (M) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2379 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD) yrkande 38,

2021/22:3704 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3840 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 44 och 45 samt

2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 5 och 33.

Ställningstagande

Regeringen bör genomföra en större utredning om välfärdssystemen när det gäller krav för försäkrade att kvalificera sig till bidrag och andra sociala förmåner. En successiv kvalificering till välfärden, utöver etableringsersättning, stärker drivkrafterna till arbete och integration samt minskar den ekonomiska belastningen på systemen. Det bör därför införas ytterligare krav på kvalificering till välfärden genom arbete, permanent uppehållstillstånd och medborgarskap. I dag kan den sammantagna nivån på bidrag och ersättningar innebära att det inte lönar sig tillräckligt att börja jobba i stället för att leva på bidrag. Utredningen bör därför även inkludera utformningen av reformer av ett bidragssystem som innebär att det ska löna sig att arbeta, för att förhindra långvarigt bidragsberoende för dem som kan arbeta. I annat fall bör ersättningarna begränsas till en grundläggande generell trygghet.

Vidare bör reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen stramas upp. Det är t.ex. inte rimligt att den som arbetar i Sverige och är medborgare i ett annat land kan få mellanskillnaden mellan barnbidrag i Sverige och barnbidrag i hemlandet för barn som bor i hemlandet tillsammans med den andre föräldern.

6. Kvalificering till välfärden i övrigt, punkt 3 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2379 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1 och

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 7 och

avslår motionerna

2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1,

2021/22:800 av David Lång (SD) yrkande 2,

2021/22:1436 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1452 av Boriana Åberg (M),

2021/22:3223 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 3,

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkande 3,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5,

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 30,

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 47 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25.

Ställningstagande

För att få tillgång till större delen av välfärden, inklusive sjukvård, försörjningsstöd och garantipension, räcker det att vara bosatt i Sverige. En utlänning som beviljats uppehållstillstånd här får i princip tillgång till välfärdssystemen direkt. Det är inte rimligt och därför bör den svenska välfärden begränsas till svenska medborgare. Utlänningar ska endast få rätt till svensk välfärd om de kvalificerat sig genom arbete.

Eftersom kostnaderna för socialförsäkringen har ökat kraftigt det senaste årtiondet bör kostnadsutvecklingen baserad på medborgarskap kartläggas och analyseras.

7. Kvalificering till välfärden i övrigt, punkt 3 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3223 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 3,

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C) yrkande 3 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5 och

avslår motionerna

2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1,

2021/22:800 av David Lång (SD) yrkande 2,

2021/22:1436 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1452 av Boriana Åberg (M),

2021/22:2379 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3827 av Louise Meijer (M) yrkandena 1 och 5,

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 30,

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 47 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 25.

Ställningstagande

Sverige har ett av världens mest generösa socialförsäkringssystem samtidigt som trösklarna in till den svenska arbetsmarknaden är höga. Detta leder i sin tur till ett utbredd utanförskap bland utrikes födda. Av det skälet bör möjligheten att kvalificera sig in i delar av socialförsäkringssystemet ses över och kopplingen mellan arbete och rätt till olika förmåner stärkas.

8. Anmälningsskyldighet, punkt 4 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 3,
2021/22:2383 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 9 och
2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 6,
bifaller delvis motion
2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 2 och
avslår motion
2021/22:3985 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 39.

Ställningstagande

Regeringen bör ta fram konkreta förslag på skärpta rutiner för att stoppa felaktiga utbetalningar till andra länder och det bör tillsättas en utredning för att stärka myndigheternas arbete mot felaktiga betalningar av pensioner utomlands. Systemet för utlandsbetalningar från pensionsmyndigheten har vissa brister vid t.ex. dödsfall utomlands. Det har visat sig att t.ex. släktingar har kunnat kvittera ut pension trots att pensionstagaren avlidit.

9. Anmälningsskyldighet, punkt 4 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3985 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 39 och

avslår motionerna

2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 2 och 3,

2021/22:2383 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 9 och

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Att bryta det hedersrelaterade förtrycket är en av vår tids största frihetsfrågor. En del i detta är att hindra att barn förs ut ur landet. När så sker måste socialtjänsten och Försäkringskassan dra in alla bidrag till vårdnadshavarna som är lagligt möjliga att dra in. Alla offentliga bidrag till vårdnadshavarna bör således dras in när ett barn förs ut ur landet.

10. Vård av närstående, punkt 5 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 4 och avslår motionerna

2021/22:4170 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 27 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18.

Ställningstagande

Ersättningen för vård av närstående bör utökas. Det bör utredas om det kan införas ett system som liknar det som gäller för vård av barn, men med den skillnaden att när det rör vuxna ska det handla om sjukdomstillstånd där personen i fråga är beroende av omsorg från andra närstående personer.

11. Vård av närstående, punkt 5 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4170 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 27 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 18 och

avslår motion

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda frågan om ett system med vård av föräldrar (vaf-dagar). Vaf-dagar bör införas för att en äldre anhörig, närstående eller vän som är i behov av hjälp får sällskap till läkare, tandläkare eller vid något annat viktigt besök.

12. Företagares karensdagar, punkt 6 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14 och avslår motionerna

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Åldersgränsen på 55 år som gäller för egenföretagares möjlighet att ändra karenstid i sjukförsäkringen bör tas bort. Egenföretagare bör alltid ha möjlighet att ändra antalet karensdagar.

13. Företagares karensdagar, punkt 6 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 20 och avslår motionerna

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14 och

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9.

Ställningstagande

Företagare arbetar allt längre upp i åldrarna innan de går i pension och möjligheten att ändra antalet karensdagar bör därför kunna ske vid en högre ålder än 55 år.

14. Företagares karensdagar, punkt 6 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 9 och
avslår motionerna

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14 och
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Socialförsäkringssystemen bör i princip vara desamma för företagare och anställda. Systemet med sjukpenninggrundande inkomst bör ändras och utformas så att det också fungerar bättre för företagare som blir sjuka. Vidare bör möjligheten att välja en karenstid mellan 1, 3 eller 30 dagar gälla för den som driver ett aktiebolag.

15. Studerandes deltidssjukskrivning, punkt 7 (C, V)

av Martina Johansson (C) och Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 3 och
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 29 och
avslår motion

2021/22:4090 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkandena 8 och 10.

Ställningstagande

Studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenters rehabilitering behöver utredas. Studerande som av olika anledningar inte kan bedriva studier på heltid och som är sjukskrivna på deltid bör få möjlighet att kombinera detta.

16. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och avslår motionerna

2021/22:1326 av Per-Arne Håkansson (S),

2021/22:1639 av Per Åsling (C),

2021/22:2074 av Sofia Nilsson (C),

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 16,

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 7,

2021/22:2620 av Sten Bergheden (M),

2021/22:3526 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 14,

2021/22:3672 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 30 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 17 och 20.

Ställningstagande

Regeringen bör göra en översyn av hur den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) ska fastställas för den som studerar. Det bör vara möjligt att skydda SGI:n under graviditeten även om den studerande inte tar ut studiemedel. Vidare bör det SGI-skydd som gäller i slutet av graviditeten vid arbete också gälla vid studiepraktik.

17. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 16 samt avslår motionerna

2021/22:1326 av Per-Arne Håkansson (S),

2021/22:1639 av Per Åsling (C),

2021/22:2074 av Sofia Nilsson (C),

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 7,

2021/22:2620 av Sten Bergheden (M),

2021/22:3526 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 14,

2021/22:3672 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 30,

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 17 och 20.

Ställningstagande

Egenföretagare bör få ta del av trygghetssystemet på samma villkor som alla andra. När det gäller sjuklöneansvaret för mikro- och småföretag bör det införas ett avdrag i sjuklönekostnaderna som motsvarar de faktiska kostnaderna för ett företag med upp till nio anställda. För företag med fler anställda bör enbart sjuklönekostnader betalas som överstiger schablonavdraget.

18. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3526 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 14 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 30 samt avslår motionerna

2021/22:1326 av Per-Arne Håkansson (S),

2021/22:1639 av Per Åsling (C),

2021/22:2074 av Sofia Nilsson (C),

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 16,

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 7,
2021/22:2620 av Sten Bergheden (M),
2021/22:3672 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 17 och 20.

Ställningstagande

Parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om e-inkomst bör genomföras. Sjukförsäkringen bör ses över så att den bättre möter företagares förutsättningar. Särskilt för den som är enskild företagare kan det vara svårt, för att inte säga omöjligt, att förutse hur den sjukpenninggrundade inkomsten kommer att bedömas. Vidare bör regelverken för periodiseringsfonder ses över så att dessa blir sjukpenninggrundande. Även kulturarbetare bör ha tryggare villkor. Det kan också finnas behov av särskilda informationsinsatser för denna grupp.

19. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2 och
2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 7 och
avslår motionerna
2021/22:1326 av Per-Arne Håkansson (S),
2021/22:1639 av Per Åsling (C),
2021/22:2074 av Sofia Nilsson (C),
2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 16,
2021/22:2620 av Sten Bergheden (M),
2021/22:3526 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 15,
2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 14,
2021/22:3672 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 30,
2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 17 och 20.

Ställningstagande

Ingen student ska riskera att stå utanför sjukförsäkringen. Det bör därför tillsättas en utredning för att stärka den grundläggande tryggheten för studerande, inklusive för dem med funktionsnedsättning.

20. Övrigt om trygghetssystemen för företagare och studerande, punkt 8 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 17 och 20 samt avslår motionerna

2021/22:1326 av Per-Arne Håkansson (S),

2021/22:1639 av Per Åsling (C),

2021/22:2074 av Sofia Nilsson (C),

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 16,

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V) yrkande 2,

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 7,

2021/22:2620 av Sten Bergheden (M),

2021/22:3526 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 15,

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 14,

2021/22:3672 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 18, 19 och 30 samt

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Företagarnas förutsättningar i socialförsäkringssystemen bör förbättras. Bland annat bör SGI-skyddet stärkas genom att t.ex. införa sjukpenninggrundande inkomst baserad på historiska inkomstunderlag. Vidare bör sjuklöneansvaret vid rekrytering av långtidssjukskrivna utredas.

21. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 9 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 28 och 29 samt avslår motionerna

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 14,

2021/22:3103 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) yrkande 1 och

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 57.

Ställningstagande

En person som arbetat under lång tid och försäkrade med svår sjukdom måste skyddas mot utförsäkring. Det bör utredas vad som har gått fel i regeringens styrning av Försäkringskassan och hur det kan åtgärdas. Regeringen bör skyndsamt återkomma med förslag på hur SGI-skyddet kan förbättras. Om Arbetsförmedlingen bedömer att den försäkrade inte är anställningsbar ska han eller hon bedömas på samma sätt av Försäkringskassan och få rätt till ersättning från sjukförsäkringen.

22. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 9 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 14 och avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 28 och 29,

2021/22:3103 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) yrkande 1 och

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 57.

Ställningstagande

En översyn bör göras i syfte att utreda hur försäkrade med medicinska begränsningar som saknar sjukpenninggrundande inkomst och uppstår försörjningsstöd även kan få stöd för att kunna återgå i eller få ett arbete. Ingen ska kunna förlora sitt SGI-skydd på grund av bristande samordning mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Det bör också utredas hur SGI-skyddet kan anpassas bättre för studenter och företagare. Flera av problemen

med föräldraförsäkringen för studenter och företagare hänger samman med utformningen av den sjukpenninggrundande inkomsten.

23. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 9 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 57 och avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 6, 28 och 29,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 14 och

2021/22:3103 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M) yrkande 1.

Ställningstagande

Möjligheterna för medföljande familjemedlemmar att få del av SGI-skyddet vid utstationering bör ses över. Många familjer avstår från sådana arbeten på grund av reglerna om sjukpenninggrundande inkomst.

24. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motionerna

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 11.2 i denna del,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 4 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Sjukpenning utbetalas med 100, 75, 50 eller 25 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Eftersom förmånsnivåerna inte alltid stämmer överens med den försäkrades faktiska arbetsförmåga bör regeringen ta fram ett förslag som innebär att förmånsnivån med tillhörande ersättning, respektive den bedömda arbetsförmågan, ska kunna ändras i steg om 5 procent.

25. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 2 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 4 och
avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 11.2 i denna del och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Det bör införas fler procentuella steg i sjukpenningen än dagens 25, 50, 75 och 100 procent. För försäkrade som efter sjukdom eller skada ska återgå i arbete riskerar alltför stora steg att leda till att rehabiliteringen försvåras.

26. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 11.2 i denna del och
avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 4 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag baserade på utredningsbetänkandet En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26). Utredningens förslag innebär att Försäkringskassan ska kunna bevilja partiell sjukpenning utifrån en annan förläggning av arbetstiden än att denna minskas i samma omfattning varje dag, om förläggningen inte försämrar möjligheterna till återgång i arbete. Sjukpenningen bör emellertid också kunna ges i fler procentuella steg än dagens fyra. Möjligheten till en ersättning som tar hänsyn till den över tid varierande arbetsförmågan bör undersökas.

27. Förmånsnivåer i sjukpenningen, punkt 10 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12 och
avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 11.2 i denna del,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 2 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

Sjukförsäkringen bör individanpassas efter den försäkrades arbetsförmåga snarare än dennes arbetsförmåga. Därför bör de fasta stegen i sjukpenningen, sjuk- och aktivitetsersättningen och rehabiliteringspenningen slopas helt.

28. Den bortre tidsgränsen, punkt 11 (M, C, KD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Martina Johansson (C), Katarina Brännström (M), Hans Eklind (KD) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2740 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 4,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 17,

2021/22:4017 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 11.

Ställningstagande

Kontrollinsatser av olika slag, inklusive tidsgränser, minskar användningen av sjukförsäkringen, både direkt via kontrollerna i sig och indirekt via drivkrafter att inte vilja bli kontrollerad. Det skickar en signal om att en sjukskrivning inte kan pågå för evigt, vilket skapar drivkrafter för alla inblandade aktörer att agera för att hitta en lösning innan tidsgränsen nås. Det är därför av vikt att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs.

29. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 6 och 7 samt

avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 11–14, 16 och 17,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 11.2 i denna del och 27,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning som undersöker förutsättningarna för att införa en särskild rehabiliteringskedja för psykisk ohälsa. Det behövs ett nytt spår i rehabiliteringskedjan för psykiska diagnoser, med tidigare insatser och multimodala team, eftersom tidsgränserna i den befintliga kedjan egentligen är bättre anpassade för ”traditionella” sjukdomstillstånd. Det behöver också införas en förebyggandegaranti för psykisk ohälsa. En rimlig målsättning är att den som har ett jobb och är i behov av förebyggande insatser ska kunna påbörja insatserna inom en månad.

Vidare bör drivkrafterna till arbete stärkas. Det är av största vikt att bedömningen av arbetsförmågan efter sex månaders sjukfrånvaro ska avse förvärsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden.

30. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 11–14, 16 och 17 samt avslår motionerna

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 11.2 i denna del och 27,

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 6 och 7,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16.

Ställningstagande

Det finns behov av en mer human bedömning vid prövningen av fortsatt sjukpenning i rehabiliteringskedjan. Möjligheten för den försäkrade att vid dag 180 i rehabiliteringskedjan prövas mot yrken inom sitt eget kompetensområde och yrken man har tidigare erfarenhet av bör därför utredas. Om en omställning till annat yrke är oundviklig måste det ges tillräckligt med stöd för att kunna ställa om. Vidare bör det införas undantag vid prövningen av fortsatt sjukpenning efter dag 180. Det bör räcka att övervägande skäl talar för att personen i fråga endast kan återgå till sin arbetsgivare på deltid och i lägre

omfattning än tidigare före dag 366 för att slippa att prövas mot hela arbetsmarknaden.

Det bör också införas undantag i kravet för sjukpenning efter dag 365 i rehabiliteringskedjan. Regeringen bör utreda möjligheten att inte ställa krav på att arbetsförmågan ska vara på samma nivå som tidigare. Det bör räcka att personen i fråga kan återgå i arbete på deltid och i lägre omfattning än tidigare senast dag 550.

Åldersgränsen för en mer human bedömning av arbetsförmågan bör fastställas till 62 år eller äldre och inte höjas i takt med höjningen av riktåldern för pensioner. Det bör vara möjligt att vara sjukskriven en period för att sedan om möjligt återgå till sin arbetsgivare utan att oroa sig för att helt behöva ställa om eller utförsäkras.

Möjligheterna till rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning bör stärkas. Regeringen bör skyndsamt återkomma med förslag på förändrat regelverk som är bättre anpassat efter individens behov i enlighet med förslagen i delbetänkandet En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6) och utredningsbetänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69). Möjligheten till ett utökat stöd under omställning i form av en tydlig rehabiliteringsplan där återgång i arbete kan ske i små steg bör utredas. Regeringen bör även utreda möjligheten att vid behov få stöd av en särskild koordinator eller ett särskilt ombud under omställningen.

31. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 och avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 11–14, 16 och 17,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 11.2 i denna del och 27,

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 6 och 7 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16.

Ställningstagande

Rehabiliteringskedjan bör stärkas med tydliga tidsramar. Tidsgränserna i rehabiliteringskedjan är ett viktigt stöd för den enskilde och ökar förståelsen för processen samtidigt som de skapar tydliga incitament för den försäkrade att bidra till sin rehabilitering.

32. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 11.2 i denna del och 27 samt

avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 11–14, 16 och 17,

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 6 och 7,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16.

Ställningstagande

En försäkrad som har fyllt 60 år bör få sin arbetsförmåga bedömd mot arbete hos arbetsgivaren oavsett hur länge han eller hon har haft nedsatt arbetsförmåga.

Regeringen bör återkomma med ett förslag om att en arbetstagare som inte har en tillsvidareanställning bör få sin arbetsförmåga bedömd mot anställningen under de första 180 dagarna i sjukfallet, om det kan antas att den försäkrade skulle ha arbetat där om han eller hon inte var sjuk.

Regeringen bör vidare återkomma med förslag baserade på utredningsbetänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69). I betänkandet föreslås att rehabiliteringspenningen ska beviljas steglöst för inkomstförlust motsvarande den tidsåtgång som rehabiliteringen tar i anspråk. Utredningen föreslår också att dagar med rehabiliteringspenning ska ingå i rehabiliteringskedjan, men att arbetsförmågan inte ska bedömas mot de fasta tidsgränserna i kedjan. Därmed kommer den försäkrades arbetsförmåga fortsätta att bedömas mot sitt nuvarande arbete så länge rehabilitering pågår. Slutligen föreslår utredningen att Försäkringskassan ska se till att den försäkrades behov av rehabilitering klarläggs snarast, men senast dag 60 i sjukfallet.

Även regelverket om sänkt sjukpenning till 75 procent efter dag 365 bör ses över. Sjukförsäkringen bör ge ekonomisk trygghet även om sjukdomen är långvarig.

33. Rehabiliteringskedjan, punkt 12 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 16 och
avslår motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 11–14, 16 och 17,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5, 7, 11.2 i denna del
och 27,

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1, 6 och 7
samt

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 16.

Ställningstagande

Om rehabiliteringsinsatser uteblir leder det ofta till en längre sjukskrivning än nödvändigt och att återgången i tidigare arbete i bland misslyckas. Av det skälet är det viktigt att rehabiliteringsbehovet klarläggs senast dag 60 i sjukfallet.

34. Flexibel återgång i arbete, punkt 13 (SD, C, V, KD, L)

av Ludvig Aspling (SD), Martina Johansson (C), Julia Kronlid (SD),
Hans Eklind (KD), Bengt Eliasson (L), Jennie Åfeldt (SD) och Tony
Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 8,

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 2,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 11 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 13.

Ställningstagande

Sjukförsäkringen bör vara individanpassad så att fler så snabbt som möjligt kan komma tillbaka i arbete. Möjligheterna att införa ett mer flexibelt system för sjukskrivningen bör därför utredas, och regeringen bör återkomma med förslag.

35. Återgång i arbete i övrigt, punkt 14 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 18 och 19 samt avslår motionerna

2021/22:1548 av Magnus Manhammar (S),

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19,

2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 3 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 19.

Ställningstagande

Incitamenten att återgå i arbete bör öka. Det bör därför utredas om en försäkrad under en sexmånadersperiod kan ges möjlighet att prova sin arbetsförmåga och arbeta upp till 25 procent, utan att ersättningen påverkas. Vid arbete därutöver ska ersättningen gradvis minska. Vidare bör det utredas hur dagens regler med möjligheten att under sjukskrivning prova ett nytt yrke kan göras mer flexibelt och öppnas upp för fler sjukskrivna.

36. Återgång i arbete i övrigt, punkt 14 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19 samt
avslår motionerna
2021/22:1548 av Magnus Manhammar (S),
2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 18 och 19,
2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 3 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 19.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om utvidgad rätt till studier under rehabilitering. Att studera under rehabilitering kan underlätta återgången i arbete och vara positivt för den sjukskrivne. Det kan även underlätta karriärbyte. Vidare bör regeringen utreda hur återgång i arbete efter sjukskrivning kan underlättas genom anställning med statligt stöd. I dag finns det begränsade möjligheter att prova ett nytt arbete och arbetsgivare kan ha svårt att anställa en person som kommer direkt från sjukskrivning.

37. Återgång i arbete i övrigt, punkt 14 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 19 och
avslår motionerna
2021/22:1548 av Magnus Manhammar (S),
2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 18 och 19,
2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 18 och 19 samt
2021/22:3521 av Ola Johansson (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Rehabiliteringsperspektivet i sjukförsäkringen behöver stärkas. Arbetsträning kan motverka den oro många upplever när de ska återgå i arbete. Försäkrade bör därför få arbetsträna med bibehållen sjukpenning under en kortare tid. Härigenom blir arbetsträning tillgänglig för fler. Frågan bör utredas.

38. Jämställd sjukfrånvaro, punkt 15 (C, KD, L)

av Martina Johansson (C), Hans Eklind (KD) och Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 24 och 25,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 1 och 3,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5 och

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 19 och 20 samt avslår motion

2021/22:1659 av Sultan Kayhan (S).

Ställningstagande

Skillnaderna i sjukskrivning mellan kvinnor och män bör utredas. En rapport från Riksrevisionen visar att kvinnor har 30 procent högre sjukskrivningstal än männen med motsvarande aktivitetsbegränsning och funktionsnedsättning. Regeringen måste därför vidta åtgärder för att komma till rätta med den ojämsställda sjukfrånvaron.

39. Rehabilitering, punkt 16 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 och avslår motionerna

2021/22:1564 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1926 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2213 av Helena Storckenfeldt m.fl. (M),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 27,

2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 13, 20 och 21,

2021/22:2736 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 9 och 13–15 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 21.

Ställningstagande

Arbetsgivarens ansvar att agera förebyggande bör stärkas. Arbetsgivaren kan få avdrag för kostnader för förebyggande behandling om arbetsgivaren kan visa att behandlingen syftar till att den anställde ska kunna fortsätta att arbeta. Denna möjlighet bör utvecklas och användas i högre grad.

40. Rehabilitering, punkt 16 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 27 och

2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10 och
avslår motionerna

2021/22:1564 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1926 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2213 av Helena Storckenfeldt m.fl. (M),

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 13, 20 och 21,

2021/22:2736 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 9 och 13–15 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 21.

Ställningstagande

Regelverket i förordningen (1991:1046) om bidrag till arbetshjälpmedel bör förtydligas så att försäkrade med behov av arbetshjälpmedel också får det.

Objektiva undersökningsfynd ska inte krävas för rätt till sjukpenning vid psykiatriska diagnoser samt andra typer av symtomdiagnoser såsom ME, fibromyalgi och långtidsbesvär av covid-19. Det bör tillsättas en utredning som ser över lagstiftningen i denna del.

41. Rehabilitering, punkt 16 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 9 och 13–15 samt avslår motionerna

2021/22:1564 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1926 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2213 av Helena Storckenfeldt m.fl. (M),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 27,

2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 13, 20 och 21,

2021/22:2736 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 21.

Ställningstagande

Styrningen av statliga arbetsgivare bör snarast ses över så att även dessa uppfyller de krav som ställs på arbetsgivare. I Riksrevisionens rapport Vägen till arbete efter nekad sjukpenning (RiR 2020:12) redovisas att statliga arbetsgivare som ingick i studien inte levde upp till kraven på att upprätta en plan för den anställdes återgång i arbete. Kraven och instruktionerna till arbetsgivare bör därför ses över för att underlätta för arbetsgivarna att ge stöd till anställda och för att upprätta en plan för återgång i arbete.

Det arbetsplatsinriktade rehabiliteringsstödet bör begränsas till små och medelstora arbetsgivare, samtidigt som det totala stödet som varje arbetsgivare kan ta emot bör ökas.

De regionala rehabiliteringskoordinatorernas roll bör stärkas. Rätt använda kan rehabiliteringskoordinatorerna inom hälso- och sjukvården innebära en avlastning för Försäkringskassan och ett förstärkt stöd till individen.

42. Rehabilitering, punkt 16 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabriellsson m.fl. (V) yrkandena 13, 20 och 21 samt avslår motionerna

2021/22:1564 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1926 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2213 av Helena Storckenfeldt m.fl. (M),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 27,

2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:2736 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 9 och 13–15 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 21.

Ställningstagande

Arbetsgivarna saknar tydliga drivkrafter att agera för att hålla nere sjukfrånvaron eftersom de inte bär några direkta kostnader för långtidssjukfrånvaro. Regeringen bör därför återkomma med förslag som stärker arbetsgivarnas drivkrafter att hålla sjukfrånvaron nere.

Vidare bör regeringen återkomma med förslagen i utredningsbetänkandet Tillsamman för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24) om att genom en reglering i 30 kap. 6 § socialförsäkringsbalken stärka arbetsgivarens skyldighet att konsultera en expertresurs vid återgång i arbete.

Regeringen bör även utreda möjligheterna att underlätta för hälso- och sjukvården att lämna medicinska uppgifter inom ramen för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Den enskilde riskerar att drabbas när medicinska uppgifter inte kommer rätt aktör till del.

43. Rehabilitering, punkt 16 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 21 och avslår motionerna

2021/22:1564 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 2 och 3,

2021/22:1926 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2213 av Helena Storckenfeldt m.fl. (M),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 27,

2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 13, 20 och 21,

2021/22:2736 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 8 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 9 och 13–15.

Ställningstagande

Nationella riktlinjer för att skapa förutsättningar för en jämlik kvalitet när det gäller rehabiliteringen bör införas. För den försäkrades livskvalitet och möjlighet att komma tillbaka i arbetet är det avgörande att rehabiliteringsinsatserna är av hög kvalitet.

44. Försäkringskassans ansvar, punkt 17 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 32 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 6 och 7 samt avslår motionerna

2021/22:1239 av Patrik Engström och Maria Strömkvist (båda S),

2021/22:2009 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2021/22:2033 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),
2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 12 och 23,
2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 3 och 4 samt
2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 19.

Ställningstagande

Försäkringskassans uppdrag bör vara att samla aktörer och resurser för att bistå den försäkrade i rehabiliteringen. Regeringen bör i dialog med Försäkringskassan säkerställa att myndighetens samverkansansvar tydliggörs så att stöd och rehabilitering sätts in tidigt.

I dag genomförs det första avstämningsmötet i snitt efter 400 dagar i sjukfallet för kvinnor och 392 dagar för män. Därefter dröjer det ännu en tid innan åtgärder påbörjas. Avstämningsmöten måste därför komma in tidigare i sjukskrivningsprocessen.

45. Försäkringskassans ansvar, punkt 17 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 12 och 23 samt avslår motionerna
2021/22:1239 av Patrik Engström och Maria Strömkvist (båda S),
2021/22:2009 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2021/22:2033 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),
2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 32,
2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 3 och 4,
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 6 och 7 samt
2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 19.

Ställningstagande

Försäkringskassan bör få i uppgift att i enlighet med rekommendationen i utredningsbetänkandet Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24) bistå försäkrade som är i behov av stöd i kontakter med andra aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen.

Försäkringskassan bör även ge försäkrade som inte har behov av att få rehabiliterande insatser stöd i kontakterna med andra aktörer.

Försäkringskassans samverkansansvar bör ändras till en samordningsskyldighet. Myndigheten bör vara skyldig att kalla Arbetsförmedlingen, arbetsgivaren, den försäkrade, den behandlande läkaren och den fackliga organisationen till ett övergångsmöte innan ett eventuellt beslut om att dra in den enskildes sjukpenning fattas.

46. Försäkringskassans ansvar, punkt 17 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 3 och 4 samt

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 19 och

avslår motionerna

2021/22:1239 av Patrik Engström och Maria Strömkvist (båda S),

2021/22:2009 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2033 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M),

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 12 och 23,

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 32 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 6 och 7.

Ställningstagande

För att Försäkringskassan ska kunna ge den försäkrade ett individuellt stöd och en individuell vägledning bör en ny insats utredas. Den ska bestå av ett individuellt utformat stöd och löpa genom hela kedjan av insatser vid sjukdom, rehabilitering och återgång i arbete. Försäkringskassan måste även få ett stärkt samverkansansvar och bli en partner för att sjukskrivna ska kunna komma tillbaka till arbete.

47. Samverkan, punkt 18 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7–10 samt avslår motionerna

2021/22:1047 av Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S),

2021/22:1420 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1755 av Isak From och Åsa Karlsson (båda S),

2021/22:1774 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2595 av Ida Gabriellsson m.fl. (V) yrkande 24,

2021/22:2738 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 12,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkandena 17 och 18 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

En parlamentarisk kommitté bör tillsättas för att ta fram en nationell strategi för en human och hållbar sjukförsäkring för alla inblandade aktörer. Bemötande och rehabilitering behöver präglas av högre kvalitet. En viktig del är att se över hur samverkan mellan aktörerna kan fungera bättre för att den försäkrade inte ska falla mellan stolarna.

Möjligheten att inrätta en ny myndighet bör utredas för att långtidssjuka och långtidsarbetslösa som är i behov av stödåtgärder och rehabilitering ska kunna vända sig till en myndighet med större fokus på rehabilitering och stöd samt närmare samverkan med vården än vad som i dag är fallet. Vidare bör möjligheten till ett mer automatiserat system mellan myndigheter utredas för att förhindra att den försäkrade hamnar utanför systemen. Ett sådant system mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen föreslås i utredningsbetänkandet Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24).

Den nuvarande koordineringsinsatsen bör utvärderas, och förslag på bredare koordineringsinsatser bör tas fram. Förslagen ska vara närmare kopplade till den försäkrade och omfatta koordinering, samverkan och samordning med alla inblandade aktörer. Det ska även upprättas en rehabiliteringsplan utifrån individuella behov.

48. Samverkan, punkt 18 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 12 och avslår motionerna

2021/22:1047 av Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S),

2021/22:1420 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1755 av Isak From och Åsa Karlsson (båda S),

2021/22:1774 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7–10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 24,

2021/22:2738 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkandena 17 och 18 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

I dag kan Försäkringskassan inte kräva medicinsk rehabilitering av hälso- och sjukvården. Arbetsförmedlingen ska samverka med Försäkringskassan och den sjukskrivne om omställning, men enligt en rapport från Riksrevisionen nekar Arbetsförmedlingen ofta att kalla till ett personligt möte med den sjukskrivne. Processen från sjukskrivning till arbete måste därför tydliggöras mellan alla inblandade parter.

49. Samverkan, punkt 18 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 24 och avslår motionerna

2021/22:1047 av Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S),

2021/22:1420 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1755 av Isak From och Åsa Karlsson (båda S),

2021/22:1774 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7–10,

2021/22:2738 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 12,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkandena 17 och 18 samt
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att behandlande läkares bedömningar och läkarintyg ska uppvärderas och att samordningen mellan Försäkringskassan och sjukvården ska stärkas. Försäkringskassan tar ofta inte kontakt med den behandlande läkaren i samband med att frågan om en eventuell sjukskrivning ska avgöras med resultatet att den försäkrade drabbas.

50. Samverkan, punkt 18 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8 och
avslår motionerna

2021/22:1047 av Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S),

2021/22:1420 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1755 av Isak From och Åsa Karlsson (båda S),

2021/22:1774 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7–10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 24,

2021/22:2738 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 12 och

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

Den rehabiliteringskedja som infördes 2008, med dess tidsgränser och fastställda avstämningpunkter, har bidragit till en sjukskrivningsprocess som präglas av mer aktivitet, tidigare insatser och tydligare regler, där det säkerställs att sjukskrivna får en kontinuerlig kontakt med Försäkringskassan och ett tidigt individuellt stöd. Det är viktigt att regeringen även i fortsättningen är tydlig med att en så tidig rehabiliteringsprocess som möjligt fortfarande gäller.

51. Samverkan, punkt 18 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkandena 17 och 18 samt avslår motionerna

2021/22:1047 av Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S),

2021/22:1420 av Adnan Dibrani m.fl. (S),

2021/22:1755 av Isak From och Åsa Karlsson (båda S),

2021/22:1774 av Sultan Kayhan (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 7–10,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 24,

2021/22:2738 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 12 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Försäkrade behöver få en trygg bedömning och rätt rehabiliteringsinsatser. Försäkringskassans och sjukvårdens roller och samverkan bör därför stärkas för att korta handläggningstiderna, minska behovet av överprövningar och bidra till rehabilitering. Vidare bör läkarintygen förenklas.

52. Samordningsförbunden, punkt 19 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26–28, bifaller delvis motion

2021/22:495 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 2 och avslår motionerna

2021/22:495 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1,

2021/22:3080 av Åsa Westlund (S) yrkandena 1–3 och
2021/22:3868 av Eva Lindh m.fl. (S).

Ställningstagande

Myndigheternas samverkansuppdrag bör tydliggöras inom ramen för samordningsförbunden. Samordningen fungerar olika i landet, och den viktiga uppgift som förbunden har måste ges större möjligheter. Förbundens verksamhet bör därför stärkas.

Inspektionen för socialförsäkringen bör få i uppdrag att se över samordningsförbundens uppdrag, styrning och verksamhet samt utvärdera hur kunskap och erfarenheter från samordningsförbunden tas till vara.

53. Samordningsförbunden, punkt 19 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:495 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
bifaller delvis motion
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 28 och
avslår motionerna
2021/22:3080 av Åsa Westlund (S) yrkandena 1–3,
2021/22:3868 av Eva Lindh m.fl. (S) och
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 26 och 27.

Ställningstagande

Fler måste få tillgång till samordningsförbundens insatser och samordningsförbundens insatser måste bli tillgängliga i alla landets kommuner. Ytterligare insatser, inklusive ändrad lagstiftning, behövs för att nå målet. Regeringen bör därför återkomma med förslag om tydligare uppdrag, långsiktiga former för samordnade insatser och tydligare styrning av samordningsförbunden. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) påpekar i rapporten Samordningsförbundens organisering och verksamhet (2019:1) att de statliga myndigheternas vilja och förmåga att bidra med medarbetare i samverkan minskar. Det finns därför ett stort behov av att förtydliga samverkanskravet i myndigheternas instruktioner.

54. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbetande, punkt 20 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21 och
avslår motionerna

2021/22:1337 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 6 och 11.2 i denna del,

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 33 och

2021/22:4215 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Det finns försäkrade som är utslitna efter många års påfrestande arbete redan vid 60 års ålder. Åldersgränsen för rätten till den aviserade trygghetspensionen bör därför bestämmas till 60 år, och åldersgränsen bör inte höjas i takt med att pensionsåldern höjs.

55. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbetande, punkt 20 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 6 och 11.2 i denna del
och

avslår motionerna

2021/22:1337 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21,

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 33 och

2021/22:4215 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att arbetsförmågan hos försäkrade som har fyllt 60 år vid prövning av rätt till sjukersättning ska bedömas i förhållande till normalt förekommande arbete som den försäkrade har erfarenhet av eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade. Dessutom ska åldern inte justeras med riktåldern eftersom den baseras på medellivslängden och saknar koppling till en enskild persons risk att slita ut sig eller möjlighet till omskolning.

Vidare bör ett förslag baserat på utredningsbetänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) om att arbetsförmågan hos försäkrade som har som mest fem år kvar till den ålder då de inte längre kan få sjukersättning ska bedömas i förhållande till förvärvsarbete i en sådan yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden som den försäkrade har erfarenhet av eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade genomföras.

56. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbetande, punkt 20 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4215 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6 och avslår motionerna

2021/22:1337 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 6 och 11.2 i denna del och

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 33.

Ställningstagande

Kristdemokraternas förslag om trygghetsersättning innebär att seniorer över 62 år utan arbetsförmåga och möjlighet till omställning ska få del av sjukersättningen. Förslaget bör genomföras eftersom drivkrafterna för ett längre yrkesliv därigenom kan öka. Tryggheten måste säkerställas för dem som inte har en arbetsförmåga i ett vanligt arbete, samtidigt som de som kan behöver få stöd till ett förlängt arbetsliv. Trygghetsersättningen balanserar dessa behov.

57. Stärkt trygghet för äldre förvärvsarbetande, punkt 20 (MP)

av Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) yrkande 33 och avslår motionerna

2021/22:1337 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 21,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 6 och 11.2 i denna del och

2021/22:4215 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Utredningsförslaget i betänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) om sjukersättning för de fem sista åren före pensionsåldern bör införas.

58. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 22–24 och 26 samt avslår motionerna

2021/22:808 av Åsa Karlsson (S),

2021/22:1255 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1262 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1538 av Johanna Haraldsson (S),

2021/22:1573 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 20,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 10 och 26,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 21, 22 och 24 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 24 och 27.

Ställningstagande

Syftet med det behovsprövade bostadstillägget är att det ska vara ett stöd som når de mest ekonomiskt utsatta. Taket i bostadstillägget bör därför höjas för att motverka att försäkrade som drabbats av långvarig sjukdom ska behöva flytta.

Regeringen bör utreda möjligheten att studera i en takt som är lägre än 50 procent sex månader i taget och samtidigt behålla sin sjukersättning. CSN kräver 50 procents studietakt, vilket många sjuka inte klarar.

Möjligheten att återinföra den tidsbegränsade sjukersättningen bör ses över. Det finns personer som blir helt utan ersättning vid övergången mellan aktivitetsersättningen och sjukersättningen. Den tidsbegränsade förmånen ska kunna beviljas under maximalt tre år med möjlighet till omprövning samt kopplas till insatser för vård och rehabilitering.

Vidare bör rättssäkerheten stärkas vid bedömningen av aktivitetsersättningen. Felaktiga avslag drabbar försäkrade mycket hårt och utsikterna att få ett arbete på arbetsmarknaden har varit näst intill obefintliga för många av dem som fått avslag.

59. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 21, 22 och 24 samt avslår motionerna

2021/22:808 av Åsa Karlsson (S),

2021/22:1255 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1262 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1538 av Johanna Haraldsson (S),

2021/22:1573 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 20, 22–24 och 26,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 10 och 26 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 24 och 27.

Ställningstagande

Det behövs tydligare åtgärder för att möjliggöra för försäkrade med funktionsnedsättning att bedriva företag. De ska inte behöva förlora sin aktivitetsersättning om de vill starta ett företag. Försäkrade med en funktionsnedsättning bör få prova att arbeta på heltid eller deltid under enstaka

dagar eller längre eller kortare perioder utan att förlora ersättningen. Aktivitets- och sjukersättning bör därför ses över. Även möjligheterna att studera med bibehållen ersättning bör ses över för försäkrade med aktivitets- och sjukersättning. I dag är möjligheten att studera alltför begränsad.

60. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 10 och 26 samt avslår motionerna

2021/22:808 av Åsa Karlsson (S),

2021/22:1255 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1262 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1538 av Johanna Haraldsson (S),

2021/22:1573 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 20, 22–24 och 26,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 21, 22 och 24 samt

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 24 och 27.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att prövningen av rätten till sjukersättning bör baseras på den treårsperiod som löper mellan prövningarna. Bedömningen bör kopplas till den bedömning som gäller för rätt till sjukpenning.

Sjukersättning bör utges med 64,7 procent av den förlorade arbetsinkomsten. I praktiken får en försäkrad som uppbär hel sjukersättning endast i genomsnitt omkring 31 procent av sin tidigare lön. Modellen för beräkning av antagandeinkomsten måste därför ses över.

61. Övrigt om aktivitets- och sjukersättningen, punkt 21 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkandena 24 och 27 samt avslår motionerna

2021/22:808 av Åsa Karlsson (S),

2021/22:1255 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1262 av Hillevi Larsson (S),

2021/22:1538 av Johanna Haraldsson (S),

2021/22:1573 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 20, 22–24 och 26,

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 10 och 26 samt

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 21, 22 och 24.

Ställningstagande

Reglerna för aktivitets- och sjukersättning för yngre bör förbättras. Försäkringskassan bör alltid pröva om sjukersättning är mer ändamålsenlig, även om ansökan avser aktivitetsersättning.

Vidare bör möjligheterna för försäkrade med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom att fortsätta att arbeta ses över. Det är en vinst både för försäkrade och samhället om fler försäkrade med funktionsnedsättning kan få arbeta efter förmåga.

62. Arbetskadeersättningen, punkt 22 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3837 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) och avslår motionerna

2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 2–4,

2021/22:1766 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S),

2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 32–34.

Ställningstagande

Arbetskadeförsäkringen bör reformeras och inte längre vara ett komplement till den ersättning som utgår från sjukförsäkringen. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk primär arbetskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer.

63. Arbetskadeersättningen, punkt 22 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår motionerna

2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 2–4,

2021/22:1766 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S),

2021/22:3837 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) och

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 32–34.

Ställningstagande

Regeringen bör se över regelverket om arbetskadeförsäkring och sjukdom på grund av smitta och återkomma med ett förslag på hur man kan göra lättnader i undantaget som gäller smitta, utan att för den skull riskera alltför svåra gränsdragningsproblem. På så sätt kan arbetskadeersättningen bli mer ändamålsenlig under en pandemi.

64. Arbetskadeersättningen, punkt 22 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 32–34 och

avslår motionerna
2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 2–4,
2021/22:1766 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S),
2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 och
2021/22:3837 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M).

Ställningstagande

Regeringen bör se över möjligheten att inrätta ett arbetsmedicinskt råd inom arbetsskadeförsäkringen eftersom det finns osakliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller att få ersättning för en arbetsskada. Regeringen bör även se över regelverket för ersättning i de fall det är svårt att säkerställa att en skada beror på arbetet. Om det inte kan garanteras att skadan beror på arbetet bör den sjukskrivna i stället få en engångssumma. Vidare bör informationen om förebyggande arbetsskadeförsäkring förstärkas. Det kan bidra till att fler har kontakt med arbetsplatsen, vilket kan leda till snabbare återgång i arbete på heltid.

65. Arbetsskadeersättningen, punkt 22 (V)

av Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 2–4 och
avslår motionerna
2021/22:1766 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S),
2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,
2021/22:3837 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) och
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 32–34.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att införa en bevislätnadsregel i arbetsskadeförsäkringen. Syftet är att flytta risken från de försäkrade, öka möjligheterna för kvinnor att få rätt till ersättning och skapa ett tydligt incitament för berörda aktörer att bedriva relevant forskning på områden där det i dag finns ett bristande kunskapsunderlag.

Regeringen bör vidare återkomma med förslag om att förändra varaktighetskravet i arbetsskadeförsäkringen till sex månader. Det kan göra det enklare

dels för den försäkrade att prestera ett fullgott intyg, dels för läkarna att utfärda ett sådant intyg.

Regeringen bör även se över möjligheterna att inkomstindexera arbetska-delivräntan.

66. Jämställdhet, punkt 23 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1 och
bifaller delvis motionerna
2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1,
2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 26 och
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 31.

Ställningstagande

Det bör tillsättas en utredning om arbetsskadeförsäkringen. Utredningen bör se över hela bedömningskedjan och tillhörande regelverk med diagnoskoder och riktlinjer. Mot bakgrund av kunskap och forskning om arbetssjukdomar inom den offentliga sektorn bör regelverket även ses över för att uppnå en mer jämställd arbetsskadeförsäkring.

67. Jämställdhet, punkt 23 (C, V)

av Martina Johansson (C) och Tony Haddou (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1,
2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 26 och
2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 31 och
bifaller delvis motion
2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Det finns osakliga skillnader mellan kvinnor och män när det gäller att få ersättning för en arbetsskada. Arbetsskadeförsäkringen behöver därför genus-säkras. Regeringen bör tillsätta en utredning med uppdraget att se över hur arbetsskadeersättningen kan förbättras för att skapa en jämställd försäkring som behandlar kvinnor och män lika.

68. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motionerna

2021/22:1274 av Eva-Lena Jansson (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2735 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2737 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2741 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2798 av Lars Püss m.fl. (M),

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5,

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 20 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Det finns behov av att öka tillsynen av läkares arbete med sjukskrivningsfrågor. Försäkringskassan bör därför kunna sätta upp kvalitetskrav för vårdgivare som skriver läkarintyg samt löpande följa upp och granska sjukskrivningsmönstret hos olika vårdgivare. Vid upprepade anmärkningar liksom vid rent fusk ska den enskilda vårdgivaren förlora rätten att utfärda läkarintyg.

69. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår motionerna

2021/22:1274 av Eva-Lena Jansson (S),

2021/22:2735 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2737 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2741 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2798 av Lars Püss m.fl. (M),

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5,

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 20 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Regeringen bör stärka kvaliteten i Försäkringskassans utredningar i sjukpenningärenden liksom skyddet mot godtyckliga avslag. Avstämningmöten behöver göras obligatoriska och hållas regelbundet. Försäkringskassans överprövning av ett läkarintyg bör göras av någon med försäkringsmedicinsk kompetens och läkarintygen måste få större tyngd. Vidare bör Försäkringskassans handläggare i högre utsträckning än i dag träffa den försäkrade vid avstämningmöten. Försäkringskassans motivering i avslagsbeslut bör också förtydligas och förbättras.

70. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8 och
avslår motionerna

2021/22:1274 av Eva-Lena Jansson (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2735 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda
M),

2021/22:2737 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda
M),

2021/22:2741 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda
M),

2021/22:2798 av Lars Püss m.fl. (M),

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5,

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 20 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

För att Försäkringskassan ska kunna göra en självständig och rättssäker prövning av rätten till sjukpenning behöver det säkerställas att det finns medicinsk kompetens. De försäkringsmedicinska rådgivarnas roll i sjukskrivningsprocessen bör därför öka.

71. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 20 och

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10 och

avslår motionerna

2021/22:1274 av Eva-Lena Jansson (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2735 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda
M),

2021/22:2737 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
 2021/22:2741 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),
 2021/22:2798 av Lars Püss m.fl. (M),
 2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,
 2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5,
 2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8 och
 2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5.

Ställningstagande

Det finns behov av fortsatta åtgärder vad gäller de medicinska underlagen för bedömning av rätten till sjukpenning och tydligare information till den försäkrade. Försäkringskassan behöver därför få bättre verktyg och tydligare riktlinjer för att kunna granska sjukintyg på ett mer likvärdigt sätt och de försäkrade behöver få tydligare information om vad som krävs för att få sjukpenning och vilka underlag som utgör grund för bedömningen i ett ärende.

Dessutom måste Försäkringskassans handläggning av återkrav av assistansersättning utvärderas för att säkra hanteringen. Det förekommer felaktiga återkrav även när assistanssamordnaren handlat i god tro.

72. Socialförsäkringsadministrationen, punkt 24 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkandena 1 och 5 samt

2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 5 och

avslår motionerna

2021/22:1274 av Eva-Lena Jansson (S),

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2735 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2737 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2741 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2021/22:2798 av Lars Püss m.fl. (M),

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 5,

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8,
2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 20 och
2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

En oberoende utredning för att reformera Försäkringskassans arbetsätt bör tillsättas. Försäkringskassan ska vara en partner för de sjuka i arbetet för att komma tillbaka, samt för sjukvården i stort. Försäkringskassan bör därför ha ett portaluppdrag att stötta och lotsa.

Vidare bör regelverket kring Försäkringskassans handläggning av bilstödet reformeras och förenklas.

73. Åtgärder mot välfärdsbrottlighet, punkt 26 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M),
Katarina Brännström (M) och Arin Karapet (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3 samt
2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 38 och
avslår motionerna

2021/22:396 av Josef Fransson (SD),

2021/22:1135 av John Weinerhall (M) yrkande 2,

2021/22:1437 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1486 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 30,

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5,

2021/22:2698 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),

2021/22:2734 av Lotta Olsson (M),

2021/22:2742 av Anders Hansson (M),

2021/22:2928 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2021/22:3301 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,

2021/22:3342 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3635 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3835 av Louise Meijer (M),

2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 58,

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del,

2021/22:4074 av Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP) yrkande 4,
 2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5–7, 9–12, 21–23, 25
 och 28 samt
 2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 46.

Ställningstagande

En bidragsbrottsenhet bör införas på Försäkringskassan och Ekobrottsmyndigheten bör ges i uppdrag att åtala för bidragsbrott. Extra kraft måste läggas på att upptäcka, åtala och fälla den organiserade bidragsbrottsligheten. Vidare bör Försäkringskassan få möjlighet att begära ut konto- och bankuppgifter från enskilda och företag för att kunna fatta korrekta beslut om utbetalning.

74. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Julia Kronlid (SD) och Jennie Åfeldt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 30 och

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5 samt
 avslår motionerna

2021/22:396 av Josef Fransson (SD),

2021/22:1135 av John Weinerhall (M) yrkande 2,

2021/22:1437 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1486 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,

2021/22:2698 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),

2021/22:2734 av Lotta Olsson (M),

2021/22:2742 av Anders Hansson (M),

2021/22:2928 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2021/22:3301 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,

2021/22:3342 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3635 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3835 av Louise Meijer (M),

2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3,

2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 58,

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del,

2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 38,

2021/22:4074 av Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP) yrkande 4,

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5–7, 9–12, 21–23, 25 och 28 samt

2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 46.

Ställningstagande

Påföljden för grov bidragsbrottslighet bör skärpas. En person som döms för grov bidragsbrottslighet bör stängas av från välfärdssystemen åtminstone under en begränsad tid. Dessutom bör Försäkringskassan få bättre resurser och förutsättningar för att förebygga och åtgärda fusk inom de familjepolitiska bidragen utan att för den skull göra det alltför svårt för barnfamiljer. Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Inspektionen för vård och omsorg bör också få ökade resurser och tydligare mål för att stoppa bidragsfusk.

Vidare bör biometriska data användas för att säkra korrekta utbetalningar från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Regeringen bör återkomma med ett förslag om biometriska data på det nationella id-kortet.

75. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5–7, 9–12, 21–23, 25 och 28 samt

2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 46 och avslår motionerna

2021/22:396 av Josef Fransson (SD),

2021/22:1135 av John Weinerhall (M) yrkande 2,

2021/22:1437 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1486 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 30,

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5,

2021/22:2698 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),

2021/22:2734 av Lotta Olsson (M),

2021/22:2742 av Anders Hansson (M),

2021/22:2928 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2021/22:3301 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,

2021/22:3342 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3635 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkande 9,
2021/22:3835 av Louise Meijer (M),
2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3,
2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 58,
2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del,
2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del,
2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 38 och
2021/22:4074 av Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Den nya myndigheten för ett gemensamt utbetalningssystem bör administrera utbetalningar via ett transaktionskonto som ska omfatta alla välfärdsutbetalningar och skatteutbetalningar till både privatpersoner och företag. Ett sådant system förenklar insamlingen av nödvändiga data för analyser och för att upptäcka och förhindra fusk.

Myndigheten bör ha ansvar för att driva återkrav. Vidare bör utbetalningar kunna frysas i avvaktan på beslut om återkrav. När en felaktig utbetalning upptäcks ska andra utbetalningar frysas fram tills summan av de frysta utgifterna uppgår till samma summa som återkravet, i likhet med det system som gäller i Storbritannien. All information som hämtas in bör kunna sparas under en tillräcklig tid. I likhet med Skatteverket och Åklagarmyndigheten bör myndigheten spara data i åtminstone fem år.

Myndigheten bör även ha ett särskilt uppdrag att motverka kriminella nätverks avancerade upplägg gentemot välfärdssystemet. Eftersom myndigheten ska utföra ett omfattande analysarbete och utveckla metoder för att upptäcka brottslighet bör den kunna använda AI i detta arbete. Vidare bör myndigheten få möjlighet att kontrollera identiteten. Det svenska välfärdssystemet bygger på heder och samvete och är därför mycket utsatt för missbruk och fusk.

Bidragsbrottslagen bör ses över. Antalet bidrag och myndigheter som ska omfattas av lagen kan utökas ytterligare. Straffskalorna bör också ses över.

Kommunerna bör vara skyldiga att arbeta mer aktivt med att anmäla bidragsbrott. Formerna för detta bör utredas. Berörda myndigheter bör styras på ett sådant sätt att motverkandet av felaktiga utbetalningar prioriteras högre än vad som är fallet i dag.

Regeringen bör undersöka hur ett standardiserat intyg med uppgifter om arbetsförhållanden skulle kunna se ut. Det kan motverka det omfattande missbruket av fiktiva anställningar som ger kriminella möjlighet att tillskansa sig lönestöd. Regeringen bör även utreda myndigheters möjligheter att i högre grad än vad som tillåts i dag inhämta kontoutdrag från banker och andra penninginrättningar.

Vidare bör en utredning tillsättas för att se över möjligheterna att få en uppfattning om nyanländas ekonomiska förhållanden. Nyanlända med stora

tillgångar i sina ursprungsländer bör inte få tillgång till bidrag och andra ersättningar i Sverige.

76. Åtgärder mot välfärdsbrottlighet, punkt 26 (L)

av Bengt Eliasson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 58,

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del och

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del och

avslår motionerna

2021/22:396 av Josef Fransson (SD),

2021/22:1135 av John Weinerhall (M) yrkande 2,

2021/22:1437 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1486 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 30,

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5,

2021/22:2698 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),

2021/22:2734 av Lotta Olsson (M),

2021/22:2742 av Anders Hansson (M),

2021/22:2928 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2021/22:3301 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,

2021/22:3342 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3635 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3835 av Louise Meijer (M),

2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3,

2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 38,

2021/22:4074 av Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP) yrkande 4,

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5–7, 9–12, 21–23, 25 och 28 samt

2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 46.

Ställningstagande

Det bör införas en anmälningsskyldighet till polisen för samtliga bidragsgivande myndigheter som finns angivna i bidragsbrottslagen i de fall det finns en misstanke om bidragsfusk. Vidare bör försäkringsexperter och handläggare på Försäkringskassan få bättre lagstöd för att upptäcka och

förhindra fusk. För att ge ett robustare skydd mot ekonomisk brottslighet bör alla utbetalningar från de statliga trygghetssystemen till enskilda ske via ett och samma statliga transaktionskonto. I ett senare skede bör även utbetalningar från kommuner integreras i systemet.

Ett demokrativillkor bör införas för regionala och kommunala bidrag, och ett särskilt uppdrag bör ges till Centrum mot våldsbejakande extremism att granska offentlig bidragsgivning och stödja myndigheter, kommuner och regioner i granskningen av organisationer som söker bidrag.

77. Åtgärder mot välfärdsbrottslighet, punkt 26 (MP)

av Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4074 av Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP) yrkande 4 och avslår motionerna

2021/22:396 av Josef Fransson (SD),

2021/22:1135 av John Weinerhall (M) yrkande 2,

2021/22:1437 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1486 av Boriana Åberg (M),

2021/22:1487 av Boriana Åberg (M) yrkandena 1–3,

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 30,

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5,

2021/22:2698 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),

2021/22:2734 av Lotta Olsson (M),

2021/22:2742 av Anders Hansson (M),

2021/22:2928 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD),

2021/22:3301 av Josefin Malmqvist (M) yrkande 3,

2021/22:3342 av Joakim Sandell m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2021/22:3635 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkande 9,

2021/22:3835 av Louise Meijer (M),

2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkandena 1 och 3,

2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 58,

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del,

2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 38,

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5–7, 9–12, 21–23, 25 och 28 samt

2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 46.

Ställningstagande

Bidrag och inkomster ur välfärdssystemen är en av många inkomstkällor för organiserad brottslighet. Regeringen har vidtagit en rad åtgärder. Men mer måste göras. Arbetet mot välfärdsbrott måste därför stärkas, och fler aktörer som t.ex. kommuner bör arbeta brottsförebyggande.

78. Informationsutbyte, punkt 27 (S)

av Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Teresa Carvalho (S), Björn Petersson (S) och Elsemarie Bjellqvist (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1005 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:3823 av Louise Meijer (M),

2021/22:3833 av Louise Meijer (M),

2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 6 i denna del,

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L) yrkande 20 i denna del och

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

I Regeringskansliet bereds förslag från Utredningen om samordning av statliga utbetalningar från välfärdssystemen om inrättandet av en ny myndighet för utbetalningskontroll med syfte att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Enligt utredningen behövs en omfattande informationsöverföring till myndigheten. För att detta ska vara möjligt anser utredningen att sekretessbrytande uppgiftsskyldigheter bör införas.

Vi anser att det finns starka skäl för att invänta resultatet av regeringens beredning av förslagen. Riksdagen bör därmed inte rikta ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:139 av Caroline Nordengrip (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättning i samband med icke medicinska ingrepp och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:241 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstifta om krav på uppehållsrätt för utbetalning av stöd från Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en lagstiftning för att möjliggöra återbetalningskrav när bidrag betalats ut felaktigt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en generell justering av lagstiftningen för att undvika fusk och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:396 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa fingeravtrycksläsare på socialtjänsten för att stävja bedrägerier och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:441 av Ida Gabrielsson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdraget att se över hur arbetsskadeförsäkringen kan förbättras för att ge fler arbetsskadade den ersättning de har rätt till och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en bevislätnadsregel i arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att förändra varaktighetskravet i arbetsskadeförsäkringen till sex månader och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheterna att inkomstindexera arbetsskadelivräntan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:495 av Ida Gabrielsson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag för att säkerställa att fler får tillgång till samordningsförbundens insatser och att samordningsförbundens insatser blir tillgängliga i alla landets kommuner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om tydliga samverkansuppdrag, långsiktiga former för samordnade insatser och tydligare styrning av samordningsförbunden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:800 av David Lång (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att icke-medborgares tillgång till Sveriges välfärdssystem ska reduceras och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:808 av Åsa Karlsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om övergången mellan aktivitetsersättning och sjukersättning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:969 av Denis Begić (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om karensdagen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1005 av Robert Stenkvist (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att väsentligt skärpa kontrollen angående bidragstagares uppehållsort vid utbetalning av bidrag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra reglerna så att olika myndigheter ska utnyttja samkörning av uppgifter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1047 av Jasenko Omanovic och Anna-Belle Strömberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kan bli bättre samt om att arbetet med att stärka trygghetsförsäkringen bör fortsätta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:1135 av John Weinerhall (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att råda bot på gängkriminaliteten genom att stoppa utbetalningar från transfereringssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1239 av Patrik Engström och Maria Strömkvist (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sjukförsäkringen och Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1255 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bostadstillägget vid sjuk- och aktivitetsersättning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1262 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i framtiden överväga behovet av åtgärder för att tillgodose rimlig kompensation vid inkomstbortfall på grund av bestående arbetsförmåga och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1274 av Eva-Lena Jansson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Försäkringskassans handläggning av sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1326 av Per-Arne Håkansson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att se över hur tryggheten kan stärkas för frilansande kulturskapare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1337 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sjukersättning och rehabilitering och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1420 av Adnan Dibrani m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av att Försäkringskassan samverkar med patientens läkare vid beslut gällande sjukpenning och andra ersättningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1436 av Borianan Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skönstaxerade inkomster inte ska ge rätt till förmåner från välfärdssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1437 av Borianan Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa kontrollen för välfärdsutbetalningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1452 av Borianan Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett system för kvalificering till välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1486 av Borianan Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla utbetalningar från välfärdens transfereringssystem ska hanteras av en myndighet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1487 av Borianan Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsevärt skärpa straffen för assistansbedrägerier och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan befogenhet att kontrollera de personliga assistenternas kvalifikationer, arbetsinsatser och övriga förehavanden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa alla utbetalningar till assistansbolag som inte är godkända av Ivo och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1538 av Johanna Haraldsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglerna för sjukersättningen bör förändras för att skapa goda förutsättningar för att studera på deltid med bibehållen sjukersättning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1548 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förstärka sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1564 av Sultan Kayhan (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga förändringar i sjukskrivningsprocessen som innebär att läkare som är specialiserade i sjukförsäkringen tar över när en sjukperiod riskerar att bli långvarig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en översyn av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd i dialog med vården och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1573 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till stärkt omställning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1639 av Per Åsling (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för beräkning av SGI utifrån deklarerat resultat på vilket egenavgifter erläggs och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1659 av Sultan Kayhan (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda varför kvinnor är mer sjukskrivna än män och vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska hälsoklyftan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1755 av Isak From och Åsa Karlsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av säkerställd samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan så att arbetet organiseras för att sjuka och arbetslösa inte ska drabbas av ansvarsglapp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:1766 av Lars Mejern Larsson och Mikael Dahlqvist (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om livräntan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1774 av Sultan Kayhan (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en totalöverblick i ansvar för individen så att ingen riskerar att hamna utanför trygghetssystemet vid sjukdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge i uppdrag till Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen att arbeta fram

samma definition på arbetsförmåga och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1926 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man bör se över så att bedömningarna gällande symtombaserade diagnoser blir liktydiga i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2009 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hanteringen av sjukskrivna och förkorta väntetiderna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2033 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka arbetslinjen i Försäkringskassans uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2074 av Sofia Nilsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att studenter ska inkluderas i socialförsäkringarna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2213 av Helena Storckenfeldt m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska arbetsgivaransvaret vid bristande egenansvar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2379 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga och analysera socialförsäkringens kostnadsutveckling baserat på medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som uppdras att lämna förslag som begränsar omfattningen av bosättningsbaserade förmåner i socialförsäkringen till att endast gälla svenska medborgare och medborgare i EU/EES-land samt analysera konsekvenserna av dessa och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2380 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning gällande arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket gällande arbetsskadeförsäkring och sjukdom på grund av smitta och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2381 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bidragsfusk och felaktiga utbetalningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2382 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en parlamentarisk kommitté och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om högre kvalitet på utredningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skraddarsy sjukskrivningsgraden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om flexibel sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt skydd av SGI och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för en ny myndighet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till ett mer automatiserat system mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bredare möjligheter till koordineringsinsatser och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera nuvarande koordineringsinsats och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanare bedömning i rehabiliteringskedjans dag 180 och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om undantag för fortsatt sjukpenning efter dag 180 och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om undantag för fortsatt sjukpenning efter dag 365 och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fastställa åldersgränsen för en mer human bedömning av arbetsförmåga till 62 år och äldre och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkta möjligheter till rehabiliteringsplan och rehabiliteringsersättning och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka stödet vid omställning och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om incitament att återgå i arbete och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större möjligheter att prova nytt yrke och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa lättnader i bedömningen av rätt till sjukersättning för yngre och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fastställa åldersgränsen för rätt till trygghetspension till 60 år och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra tillfällig sjukersättning som ett komplement och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja taket i bostadstillägget och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studier som rehabilitering och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt rättssäkerhet vid bedömning av aktivitetsersättning och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om undersökningsfynd och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda styrningen av sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekonomisk kompensation till utförsäkrade och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2383 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en utredning som syftar till bättre kontroller för att undvika felaktiga utbetalningar av pensioner utomlands och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2384 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga övergångsbestämmelserna mellan handikappersättning och merkostnadsersättning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att justera den övre åldersgränsen för ersättning till vuxna med funktionshinder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten till ersättning för vård av närstående och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2385 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsekvenser vid grova bidragsbrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biometriska data ska användas för att säkra korrekta utbetalningar från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den nya myndigheten för att förhindra bidragsbrott och bidragsfusk och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydligare nationella riktlinjer för att stoppa bidragsfusk på myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser för att stoppa bidragsfusk och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta rutiner för att stoppa felaktiga utbetalningar till andra länder och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda det sociala trygghetssystemet för egenföretagare och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa åldersgränsen för egenföretagare och möjliggöra att efter 55 års ålder fritt ändra karenstid i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera sjuklöneansvaret för mikro- och småföretag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2550 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalificering till välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2552 av Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen bör stramas upp och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2566 av Magnus Persson m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga förordningen (1991:1046) om bidrag till arbetshjälpmedel och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2595 av Ida Gabrielsson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en kriskommission enligt beskrivningen ovan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att ta fram ett syfte för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen med lydelsen ”att individen ska återfå arbetsförmåga och därmed kunna återgå i, eller kunna söka, arbete samt säkerställas ekonomisk trygghet under processen” och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att en försäkrad som har fyllt 60 år ska få sin arbetsförmåga bedömd mot arbete hos arbetsgivaren oavsett hur länge hen har haft nedsatt arbetsförmåga och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att arbetsförmågan hos försäkrade som har fyllt 60 år ska bedömas i förhållande till (angett) normalt förekommande arbete som den försäkrade har erfarenhet av eller annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade, vid prövning av rätt till sjukersättning, och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att en arbetstagare som inte har en tillsvidareanställning bör få sin arbetsförmåga bedömd mot anställningen under de första 180 dagarna i sjukfallet, om det kan antas att hen skulle ha arbetat där om hen inte var sjuk, och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på mer flexibla regler avseende den möjliga omfattningen av en sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att kravet för att beviljas sjukersättning bör baseras på de treårsperioder som löper mellan att rätten till ersättning prövas och tillkännager detta för regeringen.
- 11.2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag baserade på betänkandet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) och tillkännager detta för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser rehabiliteringspenning

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Försäkringskassan i uppgift att, inom ramen för sitt ansvar i 30 kap. SFB, bistå försäkrade som är i behov av stöd i kontakter med andra aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen i enlighet med betänkandet Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24), och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur hälso- och sjukvårdens lämnande av medicinska uppgifter inom ramen för sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen kan underlättas och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur de individer som har medicinska begränsningar, saknar sjukpenninggrundande inkomst och uppbär försörjningsstöd kan få stöd att kunna återgå i eller få arbete och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att stärka rätten till rättshjälp och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om utvidgad rätt till studier under rehabiliteringen och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur återgången till arbete efter sjukskrivning kan underlättas genom anställningar med statligt stöd och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att stärka arbetsgivarnas

- drivkrafter att hålla sjukfrånvaron nere och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att stärka arbetsgivarens skyldighet att konsultera en expertresurs vid återgång i arbete genom reglering i 30 kap. 6 § SFB, enligt betänkandet Tillsammans för en välfungerande sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess (SOU 2020:24), och tillkännager detta för regeringen.
 23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att ändra Försäkringskassans samordningsansvar till en samordningsskyldighet och tillkännager detta för regeringen.
 24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att behandlande läkares bedömningar och läkarintyg från denne ska uppvärderas och att samordningen mellan sjukvården och Försäkringskassan ska förstärkas och tillkännager detta för regeringen.
 26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra en översyn av modellen för beräkning av antagandeinkomst och tillkännager detta för regeringen.
 27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över regelverket som innebär sänkt ersättning vid dag 365 i en sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2607 av Ilona Szatmari Waldau m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om grundläggande trygghet för studerande, inklusive de med funktionsnedsättning, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör implementera åtgärderna i delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka och möjliggöra sjukskrivningar på deltid och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2613 av Ida Gabrielsson m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur skyddet för den sjukpenninggrundande inkomsten kan stärkas och hur den kan anpassas bättre för studenter och företagare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2620 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över sjuklöneansvaret för den som bara har en anställd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2698 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka kommunernas roll i arbetet med att motverka organiserad brottslighet riktad mot offentligt finansierad verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2734 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att alla bidrag och ersättningar ska utbetalas genom en och samma myndighet, exempelvis via Skatteverket eller Försäkringskassan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2735 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra hur intyg bedöms av Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2736 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn över Försäkringskassans beslutsstöd så att det är anpassat för psykiatriska diagnoser och samsjuklighet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2737 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras så att det blir enhetlighet i hanteringen av läkarintyg och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2738 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör genomföras en översyn så att det kan säkerställas att myndigheterna uppfyller de lagstadgade kraven som finns gällande omställning till någon form av sysselsättning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2740 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras för att se över möjligheterna att minska antalet sjukskrivna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2741 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras så att kommunikationen mellan den sjukskrivne och Försäkringskassan förbättras och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2742 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att ge Försäkringskassan skyldighet att underrätta försäkringsbolag om förändringar av utbetalningar till myndighetens kunder och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2798 av Lars Püss m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likabehandling och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2928 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en enhet för utredning av bidragsbrott hos Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3080 av Åsa Westlund (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka samordningsförbundens roll genom att överväga att ge myndigheterna ett tydligare uppdrag att utveckla det lokala och regionala deltagandet i förbundens verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge samordningsförbund möjlighet att också samarbeta runt barn som behöver stöd från flera olika aktörer och myndigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samordningsförbundens möjligheter att bidra till att minska den psykiska ohälsan också bör beakta de könsskillnader som finns och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3103 av Cecilia Widegren och Ann-Britt Åsebol (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omgående se över regelverk inom försäkringsområdet som möjliggör för fler utlandsstationerade och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3223 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till kvalificering in i delar av socialförsäkringssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försäkringskassans koordineringsansvar ska ses över i syfte att säkerställa tidigt stöd och rehabilitering och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3301 av Josefin Malmqvist (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en underrättelseplikt för socialtjänsten vid misstanke om bidragsbrott och en möjlighet att samverka med relevanta myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3325 av Mats Green m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att full tillgång till svenska bidrag och förmåner enbart bör fås genom eget arbete eller permanent och laglig bosättning i landet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3342 av Joakim Sandell m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en ny enhet för utredning av brott enligt bidragsbrottslagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enheten bör placeras hos Försäkringskassan som en särskild enhet enligt den modell som finns hos Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att socialförsäkringssystemen ska vara likvärdiga mellan företagare och anställda och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3383 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en oberoende utredning för ett reformerat arbetssätt för Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sjukförsäkringen ska vara aktiv och anpassad efter den sjukskrivne samt ses som en del av vården och rehabiliteringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad Finsam och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en ny insats, ”Individuellt stöd och vägledning”, som ska vara ett individuellt utformat stöd genom hela kedjan av insatser vid sjukdom, rehabilitering och tillbakagång till arbete och vardag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att reformera och förenkla regelverket och Försäkringskassans handläggning av bilstödet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3516 av Jonny Cato m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till kvalificering in i delar av socialförsäkringssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3521 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utveckling av det särskilda högriskskyddet bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 25-procentsstegen i sjukskrivningen bör tas bort till förmån för en mer flexibel sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för medarbetare att i samråd med arbetsplatsen planera arbetstider utifrån medarbetarens förutsättningar och arbetets beskaffenhet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3526 av Catarina Deremar m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tryggare villkor för kulturarbetare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3635 av Niklas Wykman m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att successivt införa ett standardiserat arbetsgivarintyg som bör tillhandahållas Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3650 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverken för periodiseringsfonder så att dessa blir sjukpenninggrundande och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med kompletterande åtgärder för att komma till rätta med de ökande sjuktalen som framför allt drabbar kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärda den ojämslida sjukskrivning som gäller mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genussäkra arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3672 av Niels Paarup-Petersen (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att låta inkomster som förs till periodiseringsfond ingå i SGI och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur inkomsterna ska ingå i SGI och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3673 av Niels Paarup-Petersen (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste säkra att socialförsäkringsreglerna för gränspendlare får ökad flexibilitet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i samarbete med regeringarna i de nordiska grannländerna ska utöka möjligheterna till undantag i socialförsäkringsreglerna för gränspendlare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3704 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bosättningsbaserade förmåner och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3720 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om moderna sociala försäkringar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3823 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter, likaså socialtjänsterna, ska kunna dela information med varandra i syfte att upptäcka bidragsfusk och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3827 av Louise Meijer (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag och offentliga utbetalningar som utgångspunkt enbart ska ske till personer som är eller har varit självförsörjande i Sverige, med undantag för personer som inte kan uppnå full självförsörjning exempelvis på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag och offentliga utbetalningar ska förenas med krav på deltagande i språkundervisning, kompetenshöjande åtgärder och genomförande av samhällsnyttiga insatser och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3828 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ska undersöka lämpligheten i och förutsättningarna för en särskild rehabiliteringskedja för psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen ska återinföras och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka tillsynen av läkares arbete med sjukskrivningsfrågor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att drivkrafterna till arbete behöver stärkas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att införa en förebyggandegaranti gällande psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka anställdas möjligheter att få förebyggande behandling via arbetsgivaren och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3833 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den som ansöker om bidrag också ska godkänna att informationen delas med berörda myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3835 av Louise Meijer (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa en myndighet som genomför samtliga utbetalningar från välfärdssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3837 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk primär arbetsskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3838 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en bidragsbrottsenhet hos Försäkringskassan och ge Ekobrottsmyndigheten uppdraget att åtala för bidragsbrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan och övriga myndigheter sinsemellan större befogenheter att dela med sig och använda den information och kunskap som de har, för att öka och effektivisera sitt samarbete, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan möjlighet att begära ut konto- och bankuppgifter från enskilda och företag för att kunna fatta korrekta beslut om utbetalning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3840 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strama upp reglerna för när EU-migranter kvalificerar sig till de sociala trygghetssystemen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra ytterligare kvalificering till bidrag och andra sociala förmåner och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3868 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över samverkan mellan huvudmännen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3911 av Martina Johansson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med kompletterande åtgärder för att komma till rätta med

- de ökande sjuktalen som framför allt drabbar kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärda den ojämsställda sjukskrivning som gäller mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.
 4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa fler förmånsnivåer än dagens 25 procent, 50 procent, 75 procent eller 100 procent i sjukpenningen och tillkännager detta för regeringen.
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till kvalificering in i delar av socialförsäkringssystemen och tillkännager detta för regeringen.
 6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra Försäkringskassans samordningsansvar och tillkännager detta för regeringen.
 7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tidiga avstämningmöten och tillkännager detta för regeringen.
 8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de försäkringsmedicinska rådgivarnas roll i sjukskrivningsprocessen bör utökas och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de regionala rehabiliteringskoordinatorernas roll bör stärkas och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rekommendation om en kortare första sjukskrivningstid och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka möjligheterna till flexibel återgång i arbete och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att processen från sjukskrivning till arbete måste tydliggöras mellan alla inblandade parter och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över styrningen av statliga arbetsgivare för att säkerställa att de lever upp till sina ansvarsområden i rehabiliteringsprocessen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kraven och instruktionerna till arbetsgivare gällande upprättande av plan för återgång i arbete och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det arbetslivsinriktade rehabiliteringsstödet bör begränsas till små och medelstora arbetsgivare, samtidigt som det totala stödet som varje arbetsgivare kan ta emot utökas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rehabiliteringskedjan med tydliga tidsramar och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen bör återinföras och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att genomföra Parlamentariska socialförsäkringsutredningens förslag om e-inkomst och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över sjukförsäkringen så att den bättre möter företagares förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja åldersgränsen för när företagare kan ändra antalet karensdagar och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tydliga åtgärder för att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att driva företag och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över sjuk- och aktivitetsersättningen så att fler får hjälp att komma i arbete och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna för personer med sjuk- eller aktivitetsersättning att studera med bibehållna ersättningar och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Inspektionen för socialförsäkringen bör få i uppdrag att se över samordningsförbundens uppdrag, styrning och verksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Inspektionen för socialförsäkringen bör få i uppdrag att utvärdera hur kunskap och erfarenheter från samordningsförbunden tas till vara och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra myndigheternas samverkansuppdrag inom ramen för samordningsförbunden och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenters rehabilitering behöver utredas och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att göra SGI överhoppningsbar under studietiden och tillkännager detta för regeringen.

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genussäkra arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att instifta ett arbetsmedicinskt råd inom arbetsskadeförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen i fall då det är svårt att säkerställa att en skada beror på arbetsplatsen och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka informationen kring förebyggande arbetsskadeförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L):

58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anmälningsplikt vid fusk för bidragsgivande myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3974 av Johan Pehrson m.fl. (L):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samordnad utbetalning från statliga och kommunala trygghetssystem och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3978 av Lina Nordquist m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Försäkringskassans portaluppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om terrorismfinansiering via de ekonomiska trygghetssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3985 av Juno Blom m.fl. (L):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att när barn förs ut ur landet ska det offentliga dra in alla bidrag till vårdnadshavarna som lagligt är möjliga att dra in och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4001 av Lina Nordquist m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda skillnaderna i sjukskrivningar mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändringar av sjukskrivningssystemet och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förenklade läkarintyg och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Försäkringskassans uppdrag att bli en samarbetspartner för sjuka människor och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Försäkringskassans roll i att motarbeta fusk och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4017 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra den övre tidsgränsen i sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4019 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av den sjukpenninggrundande inkomsten för studenter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4033 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalificering in i välfärden och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett bidragstak och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett gemensamt utbetalningssystem för offentliga bidrag för att minska fusk och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bidragsbrottsenhet på Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4065 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utredningsförslag gällande sjukersättning för de fem sista åren före pensionsåldern och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4074 av Rasmus Ling och Karolina Skog (båda MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet mot välfärdsbrott bör stärkas och att fler aktörer som t.ex. kommuner bör arbeta brottsförebyggande och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4090 av Mats Berglund m.fl. (MP):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge samma möjlighet till sjukskrivning och rehabilitering som anställda och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga rehabiliteringsansvaret för studenter som blir sjukskrivna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4165 av Pia Steensland m.fl. (KD):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvärdering av Försäkringskassans hantering av återkrav av assistansersättning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4170 av Ebba Busch m.fl. (KD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda frågan om ett system med vård av föräldrar (vafdaggar) och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4184 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en myndighet mot välfärdsbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheten ska ansvara för betalningar inom stat, regioner och kommuner och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om transaktionskonto och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkrav av utbetalda medel och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frysning av utbetalning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om informationsdelning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gallring och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett särskilt uppdrag att motverka välfärdsbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att analysera data med AI och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kontrollera identitet hårdare än på heder och samvete och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över bidragsbrottslagen och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommuners anmälningar av bidragsbrott och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad prioritering av felaktiga utbetalningar och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om standardiserat anställningsintyg och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda myndigheters möjligheter att inhämta kontoutdrag och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utlänningars utländska tillgångar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4190 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en samordnad statlig utbetalningsfunktion kan inrättas och kombineras med en förstärkt utbetalningskontroll och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att SBU och annan lämplig myndighet bör få i uppdrag att sammanställa forskningsläge och litteraturgenomgång kring orsaker till kvinnors högre sjukskrivningstal och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvalitetssäkra och utveckla vårdens arbete med en jämställd sjukskrivningsprocess och ytterligare studier där läkarintygs- och sjukfallsdata kombineras med sjukvårdsdata och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om föräldrar som för barn utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4213 av Hans Eklind m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utformningen av socialförsäkringssystemet och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det förebyggande arbetet för att minska antalet sjukskrivningar måste ses i ett bredare perspektiv och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av kunskap om det moderna arbetslivets villkor och hur det påverkar familjeliv, personlig hälsa och barns välbefinnande och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet med sjukförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rehabiliteringskedjan och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fortsatta åtgärder kring de medicinska underlagen för bedömning av rätten till sjukförsäkring samt tydligare information till försäkringstagaren och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra den bortre tidsgränsen samt en anpassad arbetsmarknadsintroduktion och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa de fasta stegen i sjukpenningen, sjuk- och aktivitetsersättningen och rehabiliteringspenningen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer flexibel sjukförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rehabiliteringsbehovet ska klarläggas senast dag 60 och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättringar för företagare i socialförsäkringssystemet och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett kompletterat stöd för vård av anhöriga skulle kunna utformas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjlighet till arbetsträning med bibehållen sjukpenning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda slopanDET av sjuklöneansvaret vid rekrytering av långtidssjukskrivna och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationella riktlinjer för att skapa förutsättningar för en jämlik kvalitet på rehabiliteringen och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade regler för sjuk- och aktivitetsersättning för yngre och tillkännager detta för regeringen.

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändrade regler för kvalificering till garantiersättning inom sjuk- och aktivitetsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheterna för personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom att fortsätta arbeta och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD):

57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utlandssvenskar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4215 av Hans Eklind m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka drivkrafterna för ett längre yrkesliv och tillkännager detta för regeringen.